

Bibliography

"ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ ΣΤΗΝ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ
ΓΕΡΜΑΝΙΑ (Ο.Γ.)
ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ
ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣ"

ΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ :

Σκανδάλης Γεώργιος
Μανιάκη Νίκη

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ :

Παπαδημητρίου Αθανάσιος
Επίκουρος Καθηγητής

ΠΤΥΧΙΑΚΗ για την λήψη Πτυχίου στην Κοινωνική Εργασία από το τμήμα
Κοινωνικής εργασίας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας του
Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι.) Πάτρας.

ΠΑΤΡΑ, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1992

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	0591
----------------------	------

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Κατ' αρχήν θα θέλαμε ιδιαίτερα να ευχαριστήσουμε τον Καθηγητή κ. Παπαδημητρίου Αθανάσιο, υπεύθυνο για την εργασία αυτή, για την τόσο σημαντική βοήθεια, που με προθυμία μας πρόσφερε, για το ενδιαφέρον που έδειξε και τις σωστές κατευθύνσεις που μας έδωσε, σ' όλη την διάρκεια της εκπόνησής της.

Τον Δρ. Ανδρέα Ζωγράφο (Καθηγητή) για τις αρχικές κατευθύνσεις και την ανεύρεση στοιχείων της πτυχιακής. Η εμπειρία του και οι γνώσεις του για τη Γερμανική κουλτούρα έθεσαν τα πρώτα θεμέλια για την υλοποίηση της εργασίας αυτής.

Επίσης θέλουμε να εκφράσουμε τις ευχαριστίες μας, στον υπεύθυνο της κυβέρνησης της Ανω Βαυαρίας για τα Ελληνικά σχολεία της Βαυαρίας, κ. MOOSER, για την παροχή εγγράφων, που μας βοήθησαν στην εκπόνηση της εργασίας. Ακόμη τον κ. Φραγκεδάκη, Σύμβουλο Μέσης Εκπαίδευσης και τον κ. Κοτσέλη Σύμβουλο Δημοτικής Εκπαίδευσης, για τις χρήσιμες πληροφορίες τους πάνω στο πρόβλημα της σχολικής εκπαίδευσης στο Μόναχο αλλά και γενικά στην Γερμανία.

Θα θέλαμε ακόμη να ευχαριστήσουμε τον κ. Παύλο Παυλίδη, Κοινωνικό Λειτουργό του Ελληνικού σπιτιού στο Μόναχο, για την αμέριστη βοήθειά του, στην ανεύρεση στοιχείων καθώς και στην σωστή αξιοποίησή τους.

Τέλος, ευχαριστούμε όλους όσους πρόσφεραν την βοήθειά τους για την διεξαγωγή αυτής της μελέτης.

M.N./Σ.Γ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ	I
ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΜΕΛΕΤΗΣ	II
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ I ΕΙΣΑΓΩΓΗ</u>	1
Σκοπός Μελέτης	1
Ορισμοί Ορών	2
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ II ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΑΛΛΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ</u> <u>ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ</u>	6
<u>A' ΜΕΡΟΣ : ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ</u> <u>ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ</u> <u>ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΤΗΝ Ο.Γ.</u>	6
Σχολικοπολιτικές Σκέψεις	6
Η εξέλιξη των αλλοδαπών στην Ο.Γ.	7
Σύντομη παρουσίαση της νομικής και κοινωνικής θέσης των Ελλήνων εργαζομένων	11
Συνέπειες για τη σχολική κοινωνικο- ποίηση Ελληνοπαίδων	19
<u>B' ΜΕΡΟΣ : Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ</u> <u>ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΗΝ Ο.Γ.</u>	25
Διαφορές στο σχολικό σύστημα μεταξύ Ελλάδος και της Ο.Γ.	25
Η σχολική κατάσταση των αλλοδαπών παιδιών στην Ο.Γ.	28
Οι συστάσεις της ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ (Σ.Υ.Π.) από το Μάιο του 1964	30
Οι συστάσεις της Σ.Υ.Π. από τον Δεκέμβριο του 1971.	31

Οι συστάσεις της Σ.Υ.Π. από τον Απρίλιο του 1976	33
Η πραγματική κατάσταση στο Γερμανικό Σχολείο	38
- Η κατάσταση των προπαρασκευαστικών τάξεων	38
- Η κατάσταση στις Γερμανικές κανονικές τάξεις	40
- Η κατάσταση στο μάθημα μητρικής γλώσσας	41
Το Βαυαρικό Μοντέλο	43
Κριτική στο Βαυαρικό Μοντέλο	47
Περίληψη και παρουσίαση της προβληματικής σχολείου για τα αλλοδαπά παιδιά.	50
<u>Γ' ΜΕΡΟΣ :Ο ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΩΝ</u>	
<u>ΣΤΗΝ Ο.Γ.</u>	53
- Η θέση των Ελλήνων γονέων στο σχολικό ζήτημα και οι απαιτήσεις που έχει αυτό.	53
- Η θέση των άλλων αλλοδαπών εργαζομένων στο σχολικό ζήτημα	56
- Η ίδρυση των εθνικών ιδιωτικών σχολείων και τα ενδιαφέροντα και οι δραστηριότητες των συμμετεχόντων θεσμών και ομάδων	58
- Οι υπερασπιστές των εθνικών σχολείων και η επιχειρηματολογία τους	62
- Το Ελληνικό κράτος και τα όργανά του στην Ο.Γ.	65
- Οι Έλληνες Σχολικοί Σύμβουλοι	67
- Οι Έλληνες δάσκαλοι	70
- Οι Ελληνικοί σύλλογοι γονέων και κοινότητες	76
- Η κατάσταση στην τάξη μητρικής γλώσσας	78
- Η κατάσταση των Ελληνοπαίδων προσχολικής ηλικίας	79
- Η ένταξη στο σχολικό περιβάλλον των Ελληνοπαίδων, στην Γερμανική κανονική τάξη	80

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

Δ' ΜΕΡΟΣ :ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΝΤΡΟΦΗΣ ΣΕ ΕΝΑ ΕΘΝΙΚΑ

ΞΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

83

Οι εκπαιδευτικές επιθυμίες των Ελλήνων εργαζομένων που ζουν στην Ο.Γ.

83

Ανατροφή και κοινωνικοποίηση των Ελληνοπαίδων στην Ο.Γ.

88

Η κατάσταση της γλώσσας από τις Ελληνικές οικογένειες στην Ο.Γ.

91

Γλωσσική ικανότητα, κίνητρα και ταυτότητα του Ελληνικού παιδιού

93

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙV

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

95

ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

101

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

118

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Η

Η εργασία αυτή στοχεύει στην εξακρίβωση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι Ελληνόπαιδες στην Γερμανία σε σχέση με το σχολικό και οικογενειακό τους περιβάλλον.

Γι' αυτή τη μελέτη βασικό κίνητρο αποτέλεσε η διαπίστωση, ότι ελάχιστοι είναι οι μελετητές, που έχουν ασχοληθεί με το θέμα της διαπαιδαγώγησης των Ελληνόπαιδων στην αλλοδαπή και τα προβλήματα των μεταναστών, που δυστυχώς αποτελούν ένα μεγάλο κομμάτι του Ελληνισμού σκορπισμένο στις Ηπείρους.

Η συγκεκριμένη εργασία ασχολείται ειδικά με την εκπαίδευση (σχολική) των Ελληνοπαίδων στην Ομοσπονδιακή Γερμανία (Ο.Γ).

Η ολοκλήρωση της εργασίας είναι αποτέλεσμα μελέτης συγγραμμάτων Ελλήνων και Ξένων επιστημόνων.

Συγκεκριμένα κατ' αρχήν επιχειρείται μια προσέγγιση στο πρόβλημα της απασχόλησης αλλοδαπών στην Ομοσπονδιακή Γερμανία. Θεωρήσαμε σκόπιμο να αναφέρουμε το νομικό και κοινωνικό πλαίσιο των Ελλήνων εργαζομένων [καθώς και τα δικαιώματα παραμονής τους] στη χώρα μετανάστευσης.

Στην 2η ενότητα της εργασίας εντοπίζονται σοβαρές διαφορές στο εκπαιδευτικό σύστημα Ελλάδας και Ομοσπονδιακής Γερμανίας.

Θεωρήσαμε σημαντικό να αναφέρουμε τις γενικές ρυθμίσεις και διατάξεις που διαμορφώνουν το εκπαιδευτικό πλέγμα των αλλοδαπών παιδιών, με αναφορά στη Διάρκη Σύνοδο του Υπουργείου Πολιτισμού (Σ.Υ.Π.) που συντονίζει την εκπαιδευτική πολιτική των ομοσπονδιακών κρατιδίων και επιχειρεί να προσφέρει εκπαίδευση των αλλοδαπών παιδιών η οποία σύνοδος Υ.Π. με διάφορες ρυθμίσεις εισηγήθηκε την ίδρυση ιδιαίτερων σχολείων ξένων γλωσσών, την σχολική παρακολούθηση κ.λ.π..

Στο τρίτο κεφάλαιο αναφερόμαστε στη στάση των Ελλήνων γονέων απέναντι στο Εκπαιδευτικό ζήτημα και στην ίδρυση εθνικών ιδιωτικών σχολείων.

Τελειώνοντας σημειώνεται το πρόβλημα παροχής ελλιπούς μόρφωσης στα παιδιά των μεταναστών και επιχειρείται μια κριτική στο σύστημα Εκπαίδευσης και στα όργανα που βοηθούν την λειτουργία του (Δάσκαλοι, σχολικοί σύμβουλοι κ.λ.π.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ι

Εισαγωγή

Το μεταναστευτικό πρόβλημα ήταν ανέκαθεν πληγή για τον Ελλαδικό χώρο. Χιλιάδες Έλληνες προερχόμενοι κυρίως από αγροτικές και χαμηλού βιοτικού επιπέδου περιοχές, επιχείρησαν να "ψάξουν την τύχη τους" σε χώρες που τους παρείχαν δυνατότητα ευρέσεως εργασίας. Έτσι μετά τον 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο μεγάλες ομάδες ατόμων αναχωρούν για τις μεγάλες βιομηχανικές χώρες. Η Γερμανία απορρόφησε ένα μεγάλο ποσοστό Ελλήνων μεταναστών.

Οι μετανάστες εκτός από το πρόβλημα της προσαρμογής αντιμετωπίζουν και προβλήματα που έχουν σχέση με την οικογενειακή τους κατάσταση και ειδικότερα με την διαπαιδαγώγηση των παιδιών τους.

Βλέποντας το "ελληνικό οικογενειακό μοντέλο" να μην μπορεί ν' αποδώσει στην αλλοδαπή, νιώθοντας απομονωμένο και αποξενωμένο σε μια χώρα που η κουλτούρα διαφέρει και επηρεάζει και την πιο μικρή καθημερινή δραστηριότητα, προσπαθεί με απεγνωσμένες κινήσεις να διατηρήσει μια ισορροπία - απειλούμενη - μέσα στην οικογένεια.-

Από την άλλη τα παιδιά των μεταναστών προσπαθούν καθημερινά να προσαρμόζονται σε δύο τελείως διαφορετικές πολιτιστικές μεθόδους ανατροφής.

Η γερμανική γλώσσα αποτελεί το πρώτο εμπόδιο, επειδή τα παιδιά δεν έχουν πάντα μια συνεχή παραμονή στη Γερμανία και στην οικογένεια ομιλούν μόνο Ελληνικά. Παραπέρα δυσκολίες παρατηρούνται στην κατεύθυνση σχηματισμού προσωπικότητας ή ταυτότητας του Ελληνικού παιδιού.

Σκοπός

Σκοπός της εργασίας είναι να διερευνήσει τις συνθήκες εκπαίδευσης των παιδιών των Ελλήνων μεταναστών στην Ο.Γ. καθώς και τις απόψεις των γονέων σε σχέση με το να διαμορφωθεί σύστημα στην Γερμανική κοινότητα, πάνω σε θέματα σχολικής διαπαιδαγώγησης των Ελλήνων μεταναστών.

ΟΡΙΣΜΟΙ ΟΡΩΝ

Μετανάστευση

Ο όρος μετανάστευση όπως χρησιμοποιείται στις κοινωνικές επιστήμες, αναφέρεται στις γεωγραφικές μετακινήσεις ατόμων (INDIVIDUALS) ή ομάδων (GROUPS).

Στην ειδική βιβλιογραφία διακρίνονται διάφοροι τύποι μετανάστευσης: μετανάστευση εσωτερική και εξωτερική, εκούσια ή ακούσια, πρωτογενής και δευτερογενής, πλήρης και ατελής, συντηρητική ή ανανεωτική, βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη.

... **Εξωτερική μετανάστευση** : ξεπερνάει τα διεθνή σύνορα, δημιουργώντας την υποδιάκριση μεταξύ μεταναστεύσεως προς μια χώρα προορισμού και μεταναστεύσεως από μια χώρα προελεύσεως.

Εκπαίδευση (EDUCATION)

Στη γενικότερη χρήση ο όρος σημαίνει την ανατροφή (των νέων), την πνευματική και ηθική αγωγή, την ανάπτυξη διανοητικών ικανοτήτων και χαρακτήρος, ιδίως με την παροχή συστηματικής διδασκαλίας - δηλαδή στα σχολεία και σε άλλα ιδρύματα πλήρους εκπαίδευσέως. Ο όρος επεκτεινόμενος καλύπτει επίσης και την ανάλογη διδασκαλία ή αγωγή ενηλίκων.

Μερικές φορές ο όρος επεκτείνεται για να συμπεριλάβει και την εκπαιδευτική επένεργεια όλων των κοινωνικών ρυθμίσεων. (Στις περιπτώσεις αυτές θα αποδιδόταν καλύτερα στα Ελληνικά ο όρος EDUCATION με την λέξη παιδεία).

Κοινωνικοποίηση

Κατά τον HERMAN MULLER πρόκειται για μια διαδικασία σχηματισμού της προσωπικότητας του ατόμου, μέσα σ' ένα χώρο εξέλιξης, η οποία αρχίζει με την γέννηση ή ακριβέστερα πριν από τη γέννηση του και διαρκεί ολόκληρη τη

ζωή (MULLER 1980 σελ. 17).

Κατά την άποψη που επικρατεί στις επιστήμες της κοινωνιολογίας, με την έννοια κοινωνικοποίηση χαρακτηρίζει κανείς εκείνη την διαδικασία μέσω της οποίας το κάθε άτομο, ανεξαρτήτως πως μεγαλώνει, μέσα σ' ένα κοινωνικό σύστημα παίρνει μια κοινωνική υπόσταση (Τσαρδάκου 1984).

ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

- Πιν. 1 : "Αλλοδαποί στην Ο.Γ."
- Πιν. 2 : "Αριθμός Ελλήνων στην Ο.Γ."
- Πιν. 3 : "Στοιχεία μεταναστεύσεως Ελλήνων στην Ο.Γ."
- Πιν. 4 : "Συγκέντρωση Ελλήνων κατά κρατίδια και περιφέρειες (30.9.84)"
- Πιν. 5 : "Περιοχές καταγωγής των Ελλήνων εργαζομένων που τους διαμεσολάβησε η Γερμανική επιτροπή"
- Πιν. 6 : "Δομή και διάρθρωση του εκπαιδευτικού συστήματος στην Ο.Γ"
- Πιν. 7 : "Αλλοδαποί μαθητές και χώρα προσέλευσης τους στα Σχολεία Γενικής Εκπαίδευσης στον ομοσπονδιακό χώρο - ποσοστιαία συμμετοχή"
- Πιν. 8 : "Αλλοδαποί μαθητές και χώρα προσέλευση τους στα Σχολεία Γενικής Εκπαίδευσης στον Ομοσπονδιακό χώρο - βασικοί αριθμοί"
- Πιν. 9 : "Αλλοδαποί μαθητές και χώρα προσελεύσεώς τους, στην Α' βάρθμια Εκπαίδευση στον Ομοσπονδιακό χώρο - βασικοί αριθμοί"
- Πιν. 10 : "Σχολεία Γενικής Εκπαίδευσης -Αποτελέσματα κατά χώρα (Γυμνάσια)"
- Πιν. 11 : "Σχολεία Γεν.Εκπαίδευσης - Αποτελέσματα κατά χώρα (πρακτικά Σχολεία)"
- Πιν. 12 : "Αριθμός μαθητών κατά σχολές και Εθνικότητα (1984)"
- Πιν. 13 : "Αριθμός μαθητών κατά Σχολές και εθνικότητα (1984)"
- Πιν. 14 : "Αρχική και πραγματική πρόθεση των Ελλήνων για την παραμονή τους στην Ο.Γ."

- Πιν. 15 : "Ορθόδοξο σχολείο ζητούν οι Έλληνες στην Γερμανία"
- Πιν. 16 : "Κατέλαβαν το προξενείο"
- Πιν. 17 : "Σε κλοιό οι διπλωμάτες"
"Διαμαρτυρία Ελλήνων Μεταναστών στο Μόναχο"
Πορεία Διαμαρτυρίας των Ελλήνων Μεταναστών στο Μόναχο"
- Πιν. 18 : "Οι ειδικοί παράγοντες, οι οποίες επηρέασαν την συμπεριφορά των Ελλήνων γονέων πάνω στο σχολικό ΠΡΟΒΛΗΜΑ"

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Α' ΜΕΡΟΣ

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ι Ι

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΑΛΛΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Μ Ε Ρ Ο Σ Α'

Συνθήκες παραμονής και εργασίας των Ελλήνων στην Ο.Γ.

ΣΧΟΛΙΚΟΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Οι Έλληνες εργαζόμενοι και τα μέλη των οικογενειών τους, που ζουν στην Ο.Γ (Ομοσπονδιακή Γερμανία) σύμφωνα με στοιχεία που πάρθηκαν στις 30.9.1984 ανέρχονται σε 287.099 (βλ. παράρτημα, Πίνακα 1-2 σελ.). Η κοινή οικογενειακή ζωή, που για τους Έλληνες είναι παραδοσιακά ιδιαίτερα σημαντική καθώς η κοινωνικοποίηση και εκπαίδευση των παιδιών τους βρίσκονται στο επίκεντρο των προβλημάτων τους.

Για να μπορέσουμε να αναλύσουμε τις διαφορετικές μορφές εκπαίδευσης των ελληνοπαίδων με την έννοια μιας εξειδίκευσης που θα οδηγεί παρά πέρα κυρίως σε σχέση με εξωσχολικούς τομείς, είναι απαραίτητο να ξεκαθαρισθεί η πολιτική που ακολουθεί η ομοσπονδιακή Γερμανία (Ο.Γ.) απέναντι στους αλλοδαπούς εργαζόμενους, η νομική και κοινωνική θέση των αλλοδαπών εργαζόμενων, καθώς και τα στοιχεία για την διάρκεια παραμονής τους και τα αίτια αυτής.

Αναλύοντας την γενική πολιτική για τους αλλοδαπούς βρίσκουμε παραλλήλους στα μέτρα σχολικής πολιτικής για τα παιδιά τους. Με τον ίδιο τρόπο πρέπει να παρατηρούμε την εξέλιξη του ποσοστού αλλοδαπών στην Ο.Γ. προπάντων την απότομη αύξηση των αλλοδαπών παιδιών σε σχέση με το σύνολο όλων των παιδιών. Ενώ κατά τα πρώτα χρόνια της απασχόλησης αλλοδαπών τα προβλήματα που αυτά αντιμετώπιζαν ήταν διοικητικά, φορολογικά και νομικά, σήμερα εκείνα τα ζητήματα που εμφανίζονται συχνότερα, είναι κοινωνικά, πολιτιστικά οικονομικά και πολιτικά καθώς και προβλήματα ψυχολογικά και

κοινωνικής παιδαγωγικής. Η κοινωνική ένταξη και η σχολική αφομοίωση των παιδιών των αλλοδαπών στο γερμανικό εκπαιδευτικό σύστημα, βρίσκονται στο προσκήνιο της γερμανικής πολιτικής.

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΣΤΗΝ Ο.Γ.

Η μετανάστευση αλλοδαπών εργαζόμενων άρχισε περίπου το 1955 με τις πρώτες συμφωνίες ανάμεσα στην Ο.Γ. και Ιταλία. Κατόπιν έγιναν τέτοιες συμφωνίες και με άλλες νότιες χώρες. Η συμφωνία με την Ελλάδα κλείστηκε το 1960 (βλ. παράρτημα, πίνακα 3, σελ.102).

Κατ' αρχήν επρόκειτο για εποχιακές απασχολήσεις όταν όμως η ανάγκη για εργατικό δυναμικό υπερέβη τον αριθμό των ανέργων έγινε η απασχόληση αλλοδαπών ένας σημαντικός οικονομικός παράγοντας.

Τέλος Σεπτέμβρη 1984 ζούσαν στην Ο.Γ. 4,3 εκατομμύρια αλλοδαποί. Αυτός ο αριθμός αντιστοιχεί στο 7,1% του συνολικού πληθυσμού της Ο.Γ. (Υπουργείου εργασίας και κοινωνικής τάξης (της Ο.Γ.) 1984 (1984 1-2).

Η εξέλιξη των τελευταίων χρόνων έδειχνε κατ' αρχήν μία μείωση του αριθμού Αλλοδαπών, μεταξύ των έτων 1974 και 1976 την οποία όμως ακολούθησε μια δυναμική αύξηση μεταξύ 1978 και 1981 που έφθασε στον υψηλότερο αριθμό Αλλοδαπών με 4,6 εκατ.

Τα 3,1 εκατ. Αλλοδαποί ή το 70% του συνόλου προέρχεται από τις χώρες Ελλάδα, Ιταλία, Γιουγκοσλαβία, Πορτογαλία, Ισπανία και Τουρκία. Οι μισοί από τους οποίους ζουν στην Ο.Γ. πάνω από 10 χρόνια, και πάνω από 40 % έχουν απεριόριστη άδεια παραμονής ή το δικαίωμα παραμονής. Λαμβάνοντας κανείς υπ' όψη τους υπηκόους από χώρες μέλη της Ε.Ο.Κ. με ωρισμένου χρόνου παράμονή, έχοντας όμως το νομικό δικαίωμα παραμονής σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της ΕΟΚ καταλήγουν οι περισσότεροι από τους μισούς Αλλοδαπούς να έχουν ένα κατοχυρωμένο νομικό καθεστώς παραμονής.

Στην Βαυαρία ζουν σήμερα 666.251 Αλλοδαποί. Το ποσοστό τους στο συνολικό πληθυσμό ανέρχεται κατά μέσο όρο σε 6,1 %. Σε πόλεις πυκνής κατοίκησης όπως στο Μόναχο με 16,3 %, Νυρεμβέργη με 12,1 % και Αουγκσμπουργκ με 11,8 %, εμφανίζονται υψηλότερα ποσοστά Αλλοδαπών επί του πληθυσμού ένωση μερικές περιοχές των παραπάνω πόλεων τα ποσοστά συμμετοχής ξεπερνούν και το 30% (Υπουργείο εργασίας και κοινωνικής τάξης της Ο.Γ. 1184 : 1-2).

Οι κυριότερες αιτίες από τα μέσα της δεκαετίας του 50, της αυξανόμενης απασχόλησης Αλλοδαπών στην Ο.Γ, πρέπει να αναζητηθούν κατά κύριο λόγο στην ισχυρή οικονομική ανάπτυξη της Ο.Γ. σε συνδυασμό με την ταυτόχρονη μείωση σ' αυτή του αριθμού των απασχολουμένων απέναντι της κακής οικονομικής κατάστασης και της αγοράς εργασίας στις χώρες απ' όπου προερχόνταν οι μετανάστες.

Η απασχόληση Αλλοδαπών εξισορρόπησε την μείωση του ντόπιου δυναμικού απασχόλησης, που προήλθε από το δημοσιογραφικό πρόβλημα (μείωση των γεννήσεων) λόγω εκπαιδευτικής πολιτικής (επιμήκυνση του χρόνου σπουδών) ή κοινωνικοπολιτικών λόγων (συντομότερος καθορισμός χρόνου συνταξιοδότησεως - μείωση ωρών εργασίας).

Όλοι οι συμμετέχοντες ξεκινούσαν κάποτε από την εσφαλμένη αντίληψη ότι η αύξηση των αλλοδαπών δεν θα μπορούσε ποτέ να αποτελέσει ιδιαίτερο πρόβλημα, αφού μάλιστα όλοι πίστευαν στην ελεύθερη και θελημένη επιστροφή στην πατρίδα του εργαζόμενου αλλοδαπού.

Αρχικά η προσέγγιση Αλλοδαπών βρισκόταν κάτω από την θεμελιωμένη - στο δίκαιο των Αλλοδαπών αρχή, ότι η διαρκής παραμονή τους στην Ο.Γ. είναι κατά κανόνα αδύνατη. Η εξελιχθείσα κατάσταση όμως σήμερα παρουσιάζεται εντελώς διαφορετική. Η συγκέντρωση αλλοδαπών σε πυκνοκατοικημένες πόλεις, η συγκέντρωση εθνικοτήτων καθώς και τα προβλήματα της νεολαίας είναι τα βασικά προβλήματα που προέκυψαν από την απρόβλεπτη αύξηση των αλλοδαπών (βλ. παράρτημα : Πίνακα 4 σελ.103).

Γύρω στο 80% των Αλλοδαπών κάτω των 18 ετών που ζούν στην Βαυαρία προέρχονται από χώρες μετανάστευσης. Από αυτό πάλι ένα 60% του ποσοστού των παιδιών είναι νέοι τουρκοί Αλλοδαποί, ένα ποσοστό ιδιαίτερα υψηλό (Υπουργείο εργασίας και κοινωνικής ένα ποσοστό ιδιαίτερα υψηλό (Υπουργείο εργασίας και κοινωνικής τάξης - της Ο.Γ. - 1984 :3). Επιπλέον δεν πρόκειται για ομοιογενείς ομάδες, αλλά για μετακινήσεις προς και από τη χώρα υποδοχής, οι οποίες δυσκολεύουν προπάντων την συνεχή Εκπαιδευτική υποστήριξη. Αρα η εξέλιξη του αριθμού Αλλοδαπών δεν εξαρτάται μόνο από την μεταναστευτική συμπεριφορά της. Σημαντικό είναι επίσης ότι

γεννιούνται κάθε χρόνο γύρω στα 10.000 παιδιά στη Βαυαρία με ξένη υπηκοότητα.

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Τα παραπάνω αναφερθέντα στοιχεία οφείλουν να αποτελέσουν την αφετηρία εκείνων των σκέψεων, οι οποίες ασχολούνται με το νομικό και κοινωνικό καθεστώς των οικογενειών αλλοδαπών εργαζομένων. Οι αλλοδαποί εργαζόμενοι, που ήρθαν στην Γερμανία χωρίς καμία γνώση της γλώσσας και με πλήρη άγνοια του καινούργιου περιβάλλοντος τους, δεν είναι σήμερα καμιά περιθωριακή ομάδα της κοινωνίας, αλλά ένα κομμάτι της, που δεν μπορεί να αποσιωπηθεί. Είναι κατά ένα μεγάλο μέρος αναντικατάστατοι γιατί εκτελούν τις πιο "βρώμικες" και "επικίνδυνες" εργασίες και έτσι ευνοούν την επαγγελματική εξέλιξη των ντόπιων συναδελφών τους. Το ότι οι "κατώτατες" θέσεις εργασίας είναι κατειλημμένες από αλλοδαπούς, βοήθησε τους Γερμανούς εργαζόμενους να καλύψουν θέσεις με μεγαλύτερες απαιτήσεις, που σημαίνει μια μεταβολή της επαγγελματικής δομής τους.

Τα πολιτικά δικαιώματα και δικαιώματα παραμονής των αλλοδαπών εργαζομένων μπορούν να συνοψισθούν ως εξής:

Σε σχέση με τα πολιτικά δικαιώματα υπάρχει ελευθερία έκφρασης γνώμης, το δικαίωμα του συνέρχεσθαι και ιδρύσεως συλλόγων. Πρέπει να σημειωθεί ότι απαγορεύεται η ίδρυση συλλόγων που βλάπτουν τα συμφέροντα της Ο.Γ. Υπάρχει επίσης η δυνατότητα να είναι μέλη διαφόρων συνδικάτων. Καθώς και η ελευθερία κομματικής έκφρασης, όσον αφορά την ιδιότητα μέλους κόμματος όχι όμως και δικαίωμα ψήφου.

Συνταγματικά επιτρεπτές είναι ενώσεις συμφερόντων Αλλοδαπών, που υπάρχουν κάτω από το όνομα "Συμβούλιο Αλλοδαπών" ή "ομάδα Συντονισμού" (MAIR 1979 : 13).

Το νομικό καθεστώς παραμονής αλλοδαπών εργαζομένων ρυθμίζεται σε ομοσπονδιακό επίπεδο με την νομοθεσία για αλλοδαπούς Βασική προϋπόθεση να δοθεί η άδεια παραμονής είναι για τον ενδιαφερόμενο αλλοδαπό να έχει χορηγηθεί ή άδεια εργασίας. Ουσιαστικό είναι ότι μπορεί να αφαιρεθεί η παραμονή όταν θίγονται συμφέροντα της Ο.Γ. Αυτό μπορεί να συμβεί είτε σε

περίπτωση απέλασης εξ' αιτίας εγκληματικών πράξεων, συγκεκριμένων δραστηριοτήτων, είτε λόγω άρνησης της εκ των νέων παράτασης της άδειας εργασίας, εξ' αιτίας της γενικής κατάστασης στην αγορά εργασίας.

Αν καθυστερήσει ο αλλοδαπός εργαζόμενος για λίγο να κάνει την αίτηση για παράταση της άδειας εργασίας του, μπορεί αυτό να οδηγήσει σε αφαίρεση αυτής από τις αρχές. Σε άλλη όμως περίπτωση όταν είναι επειγόντος αναγκαία η απασχόλησή του, δεν υπάρχει καμμία συνέπεια.

Σε περιόδους οικονομικής ύφεσης, όπως σε περιπτώσεις στασιμότητας ωρισμένων κλάδων της βιομηχανίας χορηγούνται άδειες παραμονής κατά κανόνα μέχρι ένα χρόνο. Ερχόμαστε να σημειώσουμε ότι το νομικό καθεστώς για Αλλοδαπούς προερχόμενους από χώρα της ΕΟΚ, σχετικά με την παραμονή τους, δεν φέρνει κανένα πρόβλημα όσο ο ενδιαφερόμενος δεν φέρει ποινικές διώξεις. Και αυτό λόγω ειδικών συμβάσεων μεταξύ των χωρών της Ε.Ο.Κ.

Στις 2.11.1976 το μέλος του ομοσπονδιακού προεδρείου της F.P. (κόμμα της Ο.Γ.) GERHARD RUDOLF BAUM εδήλωσε: "Εκείνοι οι αλλοδαποί που αποφάσισαν για την ενσωμάτωση τους, δεν πρέπει να αισθανονται καμμία ανασφάλεια για την παραπέρα παραμονή τους στην Ο.Δ.Γ. έτσι ώστε να μπορέσουν να σχεδιάσουν οι ίδιοι και τα μέλη της οικογενειάς τους, ελεύθερα την υπαρξή της.... Η άδεια παραμονής πρέπει μετά την πάροδο πέντε ετών να είναι απεριόριστη " (GRANUFURTER RUNDSCHOV 2.4.1977 : Γερμανική Εφημερίδα).

Στις 1.11.1978 τέθηκε σε εφαρμογή, μια μεταβολή διοικητικής νομοθεσίας, προς εκτέλεση του νόμου περί Αλλοδαπών. Προυπόθεση για την χορήγηση του δικαιώματος παραμονής είναι πέρα από την απόδειξη, ότι τα παιδιά παρακολουθούν το σχολείο, και η απόδειξη ότι κατέχουν επαρκώς τη γλώσσα. Αυτό σημαίνει ότι συνδέεται το καθεστώς της παραμονής με τη γνώση της γλώσσας και έτσι ένα τεστ για τη γλώσσα μπορεί να γίνει μέσο συλλογής (φαινόμενα που δεν παρατηρούνται πια σε τόσο δυνατή κλίμακα).

Η πολιτική της ομοσπονδιακής κυβέρνησης για τους αλλοδαπούς κατευθύνεται από τρεις αρχές :

- α) Η ενσωμάτωση των αλλοδαπών, που ζουν στην Ο.Γ. είναι ένας σημαντικός στόχος της πολιτικής για τους αλλοδαπούς. Ενσωμάτωση σημαίνει όχι απώλεια - εντάσεις και προστριβές στον τρόπο ζωής, μεταξύ αλλοδαπών και Γερμανών. Η ενσωμάτωση είναι τότε μόνο δυνατή, όταν ο αριθμός των αλλοδαπών που ζουν στην Ο.Γ. δεν μεγαλώνει. Προ πάντων πρέπει να εμποδιστεί μια απεριόριστη και χωρίς έλεγχο μετανάστευση.
- β) Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση θα διατηρήσει την απαγόρευση επιδίωξης παραπέρα αλλοδαπών, θα περιορίσει την εκ των υστέρων άφιξη συγγενών της οικογένειας ακριβώς και προς το συμφέρον των παιδιών που έχουν αξίωση να φτιάξουν δική τους οικογένεια. Θα εργασθεί προς την κατεύθυνση, ώστε με τη συμφωνία για την κοινωνική ενοποίηση, να μην προκληθούν παραπέρα κόμματα μεταναστών.
- γ) Οι αλλοδαποί που θέλουν να γυρίσουν στην πατρίδα τους, πρέπει να διευκολυνθούν στην επιστροφή τους. Κάθε άνθρωπος έχει το δικαίωμα να μπορεί να ζήσει στην πατρίδα του. Οι αλλοδαποί στη Γερμανία οφείλουν ελεύθερα να μπορούν να αποφασίζουν, εάν θέλουν να επιστρέψουν στην πατρίδα τους. Οι αλλοδαποί στη Γερμανία οφείλουν ελεύθερα να μπορούν να αποφασίζουν, εάν θέλουν να επιστρέψουν στην πατρίδα τους ή να παραμείνουν στην Ο.Δ.Γ. και να ενσωματωθούν (Υπουργείο εργασίας και κοινωνικής τάξης 1984 : 15).

Η δυνατότητα μελών της οικογένειας αλλοδαπών, να τους ακολουθήσουν αργότερα στο τόπο εργασίας τους, επέδρασε θετικά στην σκέψη αλλοδαπών οικογενειών, να παραμείνουν στην Ο.Γ. Επειδή μετά την απαγόρευση της προσέλκυσης αλλοδαπών εργαζομένων, όμως το ποσοστό των αλλοδαπών αυξήθηκε συνολικά, κυρίως εξ αιτίας της άδειας για κοινή οικογενειακή ζωή. Αλλοδαποί εργαζόμενοι δεν μπορούν να αποφασίσουν πόσο καιρό θα παραμείνουν

στην Γερμανία. Αφ' ενός εξαρτάται αυτό από την κατάσταση στην αγορά εργασίας, την σχολική πορεία των παιδιών τους, καθώς και την εξέλιξη της νομοθεσίας για τους αλλοδαπούς συνολικά. Αφ' ετέρου θέλουν οι αλλοδαποί εργαζόμενοι μέσω της απαμάκρυνσης από την πατρίδα τους να μην χάσουν την πολιτιστική και εθνική μας ταυτότητα.

Ο φόβος της Γερμανοποίησης και της απώλειας εθνικών χαρακτηριστικών, αναβάλλει συνεχώς μια τέτοια απόφαση. Στην πραγματικότητα φαίνεται ότι οι αλλοδαποί εργαζόμενοι, προ πάντων εκείνοι που ζουν εδώ με τις οικογένειές τους, παραμένουν περισσότερο στην Γερμανία απ' ό,τι αρχικά σκόπευαν. Κατ' άρχην για λόγους υλικού χαρακτήρα αλλά και για άλλους που δεν συνιστούν μια επιστροφή στην πατρίδα, επειδή από τις χώρες της μετανάστευσης σχεδόν τίποτα δεν έχει γίνει προς την κατεύθυνση της επανενσωμάτωσής τους.

Παρά τις μικρές θετικές αλλαγές, που επιδιώκονται από επίσημη πλευρά, σχετικά με το πρόβλημα των αλλοδαπών, δεν πρέπει να παραβλέπεται, ότι η Ο.Γ. δεν θεωρεί τον εαυτό της χώρας μεταναστών και το ενδιαφέρον της για την ένταξη των αλλοδαπών εργαζομένων, το θέτει μόνο σαν "τυπικά νομικός".

Με την κυβερνητική αλλαγή της Βόννης το 1983, άρχισε μια περιοριστική πολιτική για τους αλλοδαπούς, που προσπαθούσε να μειώσει ή να λύσει τα προβλήματα των αλλοδαπών με διάφορα μέτρα χρηματοδότησης γι' αυτήν την επιστροφή τους.

Αναφερόμενοι τώρα στις χώρες αποστολής, ήταν η μετανάστευση από σίγουρη άποψη θετική. Οι υποαπασχολούμενοι και οι άνεργοι μπόρεσαν να βρουν δουλειά στην Αλλοδαπή. Ταυτόχρονα η εισροή του μεταναστευτικού συναλλάγματος στις χώρες καταγωγής, είχε σαν συνέπεια την μείωση του εξωτερικού χρέους. Θετική επίπτωση είναι ακόμη, ότι τα έσοδα των μεταναστών από την εργασία τους, τους επιτρέπουν την απόλαυση αγαθών του σύγχρονου πολιτισμού και της τεχνολογίας, με συνέπεια την άνοδο του βιοτικού επιπέδου. Διαγράφονται επίσης προοπτικές για την μόρφωση και επαγγελματική αποκατάσταση των παιδιών τους, ενώ για τους ίδιους ανοίγει ο ορίζοντας των ενδιαφερόντων και των γνώσεων τους. Ένα άλλο θετικό επίσης είναι η παροχή των κοινωνικών ασφαλίσεων, πράγμα που τους απαλλάσσει από

την αβεβαιότητα σχετικά με την ιατροφαρμακευτική τους περίθαλψη.

Γενικότερα μπορούμε να πούμε ότι η μετανάστευση έλυσε το μεγάλο πρόβλημα της ανεργίας και της υποαπασχόλησης που δημιουργήθηκε μετά τον πόλεμο και που σύμφωνα με την απογραφή του 1961 οι άνεργοι ήταν 216.000. Με την αποστολή των εμβασμάτων προς τους συγγενείς τους, οι μετανάστες βοήθησαν στην εισροή μεγάλων ποσών συναλλάγματος. Την δεκαετία 1965-1975, τα μεταναστευτικά εμβάσματα έφθασαν τα 4.600 εκατομμύρια δολάρια (Κούλα Κασιμάτη 1984 : 37-38).

Η μετανάστευση δεν είχε μόνο θετικές επιπτώσεις. Δυστυχώς υπήρχαν και αρκετές αρνητικές. Έτσι οι σημαντικότερες αρνητικές επιπτώσεις για τον μετανάστη είναι :

- α) το ψυχολογικό κόστος από την έλλειψη επικοινωνίας, άγνοιας γλώσσας, δυσκολίες προσαρμογής στην κοινωνία, στέρηση οικογενειακού περιβάλλοντος.
- β) τα προβλήματα στην εκπαίδευση των παιδιών τους.
- γ) τα κοινωνικοψυχολογικά προβλήματα των μελών της οικογένειας που έμειναν στην Ελλάδα. Έχει παρατηρηθεί ότι η ψυχοπαθολογία και η κοινωνική αποδιοργάνωση είναι αυξημένες στις οικογένειες μεταναστών παρά στις οικογένειες μη μεταναστών.
Κ. Κασιμάτη 1984:38).

Για την Ελλάδα, την σημαντικότερη αρνητική επίπτωση, αποτέλεσε η "αφαίμαξη" του πληθυσμού από το πιο ζωτικό και παραγωγικό τμήμα του. Αυτή η "αφαίμαξη" ήταν περισσότερο εμφανής στις αγροτικές και ακριτικές περιοχές, οι οποίες ερημώθηκαν. Παράλληλα, διαταράχθηκε η σύνθεση του πληθυσμού κατά φύλο αφού οι μετανάστες ήταν κυρίως άνδρες.

Συνοψίζοντας φθάνουμε στο συμπέρασμα ότι οι επιπτώσεις της μετανάστευσης, θετικές ή αρνητικές, είχαν και έχουν μεγάλη επίδραση όχι μόνο στην πρώτη γενιά μεταναστών, αλλά και στις επόμενες. Και οι

επιπτώσεις αυτές επηρεάζουν επίσης και την παλινόστηση των μεταναστών, δηλ. την επαναπροσαρμογή τους και την επανένταξη τους στην ελληνική κοινωνία.

Ανεξάρτητα από τα συναλλαγματικά έσοδα μέσω των εμβασμάτων των μεταναστών, η απασχόληση των αλλοδαπών στην αλλοδαπή, σημαίνει για την κυβέρνηση της Ελλάδας μια μείωση της ντόπιας ανεργίας και στην περίπτωση μελλοντικής μελλοντικής επιστροφής τους την πιθανή χρησιμοποίησή τους σαν ειδικευμένο εργασιακό προσωπικό για την εκβιομηχάνιση της Ελλάδας.

Χαρακτηριστικά δε ο τέως Υπουργός Μανωλόπουλος είχε δηλώσει στις 29.11.71 στο περιοδικό "SPIEGEL" ότι "ο Έλληνας ήταν αιωνίως ένας Οδυσσέας. Εθέλγετο από την ιδέα του ταξιδιού προς το άγνωστο, την αναζήτηση καλύτερης ζωής ενός νέου πεπρωμένου, την ανακάλυψη νέων κόσμων. Δεν μεταναστεύει πια κανείς για το μεγάλο κέρδος αλλά γιατί η μετανάστευση είναι μόδα".

Ακόμη η σημασία της ενσωμάτωσης των αλλοδαπών παιδιών και νέων, προ πάντων εκείνων που γεννήθηκαν στην Ο.Γ., πρέπει να ληφθεί υπ' όψη. Συχνά συμβαίνει η δεύτερη γενιά να ενσωματώνεται στις Γερμανικές σχέσεις με τη βοήθεια προσχολικών, σχολικών και εξωσχολικών μέτρων κοινωνικοποίησης, να αποδέχεται τον Γερμανικό πολιτισμό και τους νόμους και να μην έχει καμιά σχεδόν σκέψη για επιστροφή.

Η πολιτική και οικονομική κατάσταση της Ελλάδας τον εικοστό αιώνα ανάγκασε τον Έλληνα σε μετανάστευση. Το μεγαλύτερο μέρος των Ελλήνων εργαζόμενων στην Ο.Γ. 71% για το έτος 1973 (ομοσπονδιακό ίδρυμα για εργασία 1974:46) προέρχεται από τη μη βιομηχανοποιημένη Βόρειο Ελλάδα (βλ. παράρτημα, πίνακα 5 σελ.). Εξ αιτίας της μη εξασφαλισμένης εργασίας και του χαμηλού εισοδήματος είδαν πολλοί από τους Έλληνες το δρόμο προς τη ξενιτιά σαν τη μοναδική λύση του προβλήματος, την οποία είχαν συνδέσει για μια σύντομη διάρκεια από 2 έως 5 χρόνια. Εν τω μεταξύ βρίσκονται, οι περισσότεροι από τους κάποτε μικρούς γεωργούς από τις γεωργικές περιοχές της Ελλάδας, εδώ και 15 έως 20 χρόνια στην Ο.Γ.

Η συμφωνία μεταξύ της κυβέρνησης της Ο.Γ. και την κυβέρνηση της

Ελλάδας, για την προσέλκυση Ελλήνων εργαζομένων προς την Γερμανία, μπήκε σε ισχύ, όπως αναφέρθηκε ήδη στις 30.3.1960. Το Σεπτέμβριο απασχολούνταν στην Ο.Γ. 270.114 Έλληνες εργαζόμενοι.

Σκοπός τους είναι η δημιουργία καινούργιας ζωής με τα λεφτά τους να αγοράσουν οικόπεδα, μηχανήματα, να ανοίξουν μια δική τους επιχείρηση, να κτίσουν το δικό τους σπίτι στην πατρίδα τους ή να αποκτήσουν ιδιόκτητη κατοικία στη Γερμανία. Με την δική τους άνοδο θα δημιουργήσουν καλλίτερες συνθήκες εκπαίδευσης για τα παιδιά τους, έτσι ώστε να προσφέρουν σ' αυτά ένα εξασφαλισμένο μέλλον.

Σημειώνω ότι το 81,5% των Ελλήνων ζουν, με πλήρεις τις οικογένειές τους στην Ο.Γ. (Τσιπλιάρης 1982 : 62). Σε αυτό συνετέλεσε η αλλαγή του νόμου για το επίδομα παιδιών την 1.1. 1975, κατά τον οποίο οι αλλοδαποί εργαζόμενοι παίρνουν για τα παιδιά τους που ζουν στην Ελλάδα λιγότερα χρήματα (π.χ. στο πρώτο παιδί έπαιρναν 50 DM γι' αυτό που ζούσε στη Γερμανία και 20 DM γι' αυτό που ζούσε στην Ελλάδα).

Αυτό ανάγκασε πολλούς αλλοδαπούς να φέρουν τα παιδιά τους στην Γερμανία.

— Κατά την διάρκεια της παραμονής τους στην Ο.Γ. οι αλλοδαποί διαμόρφωσαν την κοινωνική τους συμπεριφορά σε σχέση με την οικογενειακή τους κατάσταση. Μπορεί κανείς έτσι να τους χωρίσει σε τρεις ομάδες :

- α) τους άγαμους και τους ζώντες χωριστά για επαγγελματικούς λόγους από τις οικογένειές τους.
- β) τα ζεύγη και
- γ) τις οικογένειες.

Κάθε μια από τις ομάδες αυτές έχει τη δική της κοινωνική υπόσταση τα δικά της προβλήματα καθώς και τα ανάλογα μελλοντικά σχέδια.

Η πρώτη ομάδα διατηρεί ακόμη τους αρχικούς στόχους είναι αυτοί που διατηρούν την πιο στενή επαφή με την οικογένειά τους, γράφουν συχνά

γράμματα, στέλνουν χρήματα για την συντήρηση κα εκπαίδευση των παιδιών τους, και τα επισκέπτονται τουλάχιστον μια φορά το χρόνο.

Υπάρχει όμως και το άλλο κομμάτι αυτών που ζούν χωριστά για επαγγελματικούς λόγους. Πρόκειται για άνδρες που άρχισαν μια σχέση με άλλη γυναίκα στη χώρα φιλοξενίας και έτσι δημιούργησαν ένα πραγματικό χωρισμό. Στην Ελλάδα ευτυχώς το ποσοστό αυτό δεν είναι μεγάλο. Στην Ιταλία ομιλεί κανείς για περίπου 500.000 "λευκές χήρες".

Η Δεύτερη ομάδα οι σύζυγοι των οποίων τα παιδιά διαμένουν στην πατρίδα τους, αισθάνονται στην Ο.Γ. σαν προσωρινοί και κρατούν σταθερά τους αρχικούς τους στόχους. Βρίσκονται σε διαρκή επαφή με τα παιδιά τους και πιέζονται από τους παππούδες με γράμματα και τηλεφωνήματα να επιστρέψουν το συντομότερο.

Η τρίτη ομάδα της οικογένειας, η οποία έχει τη μεγαλύτερη εκπροσώπηση, δεν μένει σταθερή στον αρχικό της στόχο - κατάκτηση πολλών χρημάτων - και αναπτύσσει εν μέρει νέα μελλοντικά σχέδια αποδέχεται μάλιστα ευκολότερα την ενσωμάτωση.

Ενώ οι Έλληνες αρχικά κατά ποσοστό 74,28 % (πηγή : Τσιπλιτάρης 1982 : 12) ήθελαν προπάντων να κερδίσουν χρήματα, θεωρούν τώρα 40,39 % την εκπαίδευση των παιδιών τους σαν κύριο σκοπό της παραμονής τους στην Ο.Γ. κάτι που δεν σημαίνει βέβαια ότι έχουν εγκαταλείψει τον αρχικό της στόχο να αποταμιεύσουν χρήματα. Οι Έλληνες έχουν καταθέσει στην Εθνική Τράπεζα γύρω στα 5,6 δις DM και 53,41 % των οικογενειών αποταμιεύει το λιγώτερο 500 Γερμανικά φράγκα το μήνα (πηγή Τσιπλιτάρης 1982 : 64).

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΩΝ

Τα παιδιά των Ελλήνων μεταναστών πληρώνουν το τίμημα του ξεριζωμού. Χωρίς να ερωτηθούν αλλάζουν το φυσικό περιβάλλον και μεταφέρονται σε μια ξένη χώρα. Αποξενωμένα από την πατρίδα τους μεταφέρονται σε μια ξένη χώρα και προετοιμάζονται για μια καινούργια ζωή. Μια ζωή που δεν διαφέρει πολύ από τη ζωή των γονιών τους.

...Το Ελληνόπουλο γνωρίζει μια διαδικασία κοινωνικοποίησης που είναι από την οικογένεια του επηρεασμένη, και προσανατολίζεται προς το "πατριωτικό μοντέλο". Οι γονείς προσπαθούν να περάσουν στο παιδί τα ήθη και τα έθιμα της πατρίδας. Μέσα στην νέα κατάσταση ζωής παρατηρούν όμως τα παιδιά, την μερικώς υπάρχουσα εχθρότητα κατά των ξένων στην Ο.Γ. και καταλαμβάνονται αντιδρώντας, από μια μη πραγματική επιθυμία για την πατρίδα τους.

Ετσι ζούνε και αυτά όπως και οι γονείς τους σ' ένα κόσμο γεμάτο ψευδαισθήσεις.

Επειδή στην εποχή μας οι Έλληνες εργαζόμενοι της Ο.Γ. δεν γνωρίζουν ούτε την γερμανική αλλά ούτε την Ελληνική πραγματικότητα δεν είναι σε θέση να προετοιμάσουν τα παιδιά τους, για ένα τρόπο ζωής ούτε στην Γερμανία ούτε στην Ελλάδα. Αμεσως μόλις το παιδί αρχίζει να κινείται έξω από την οικογένεια, έρχεται αντιμέτωπο με μια κατάσταση για την οποία είναι πολύ λίγο προετοιμασμένο. Τα βιώματα του παιδιού εκτός οικογένειας, το οδηγούν σε αντιπαράθεση με τη νέα κατάσταση ζωής, γιατί διαφορετικά υπάρχει ο κίνδυνος να σπρωχθεί στο περιθώριο. Αυτή η προσπάθεια του παιδιού να ενσωματωθεί, οδηγεί σε αντιπαράθεση μέσα στην οικογένεια, γιατί η οικογένεια προσπαθεί να διατηρήσει τα ήθη και τα έθιμα καθώς και τον πολιτισμό της πατρίδας. Ο φόβος της "γερμανοποιημένης" ζωής τρομάζει τους γονείς μετανάστες που προσπαθούν να μεταβιβάσουν τις αξίες της ελληνικής οικογένειας. Το αλλοδαπό παιδί νιώθει να ασφυκτιά σε μια αντικρατική κατάσταση και προσπαθεί από τη μια να ανταποκριθεί στους γονείς και από την άλλη στην Γερμανική κοινωνία. Εάν δεν γνωρίζει τη Γερμανική γλώσσα

ούτε να ενσωματωθεί θα μπορέσει αλλά ούτε το επαγγελματικό του μέλλον να φτιάξει και να αναπτύξει την προσωπικότητά του. Φανεροί οδηγοί η μάθηση της Γερμανικής γλώσσας η οποία θα βοηθήσει το Ελληνόπουλο να ενσωματωθεί πιο εύκολα στην Γερμανική κουλτούρα.

Η πλειοψηφία των Ελλήνων γονέων αρκετά δύσκολα μπορεί να απομακρυνθεί από την διατήρηση της ελληνικής κουλτούρας , έτσι ώστε, αντιπαραθέσεις, που αφορούν αυτόν το τομέα, να συναντώνται αρκετά συχνά στις Ελληνικές οικογένειες.

Συμβαίνει συχνά τα ελληνόπαιδα να ντρέπονται για τους γονείς τους και να προσπαθούν να "απαλλαγούν" από την όχι προοδευτική διαπαιδαγώγησή τους. Τα παιδιά των μεταναστών συχνά γίνονται καλύτεροι γνώστες της Γερμανικής γλώσσας από τους γονείς με αποτέλεσμα ο πατριαρχικά προσανατολισμένος πατέρας να χάνει το γόητρο και την προσοχή τους.

Εξ αιτίας της κοινής οικογενειακής ζωής, δημιουργήθηκε στη Γερμανία μια νέα μορφή οικογένειας, η επονομαζόμενη "*οικογένεια του μετανάστη*". Οι τρεις γενιές που εν μέρει συναντιούνται σε μια τέτοια οικογένεια διαφέρουν πολλαπλώς κυρίως στη διαδικασία κοινωνικοποίησης και στους τρόπους συμπεριφοράς των.

Οι διαφορετικοί τρόποι συμπεριφοράς των παιδιών είναι ακόμη μεγαλύτεροι, όσο πιο μεγαλύτερος είναι ο χωρισμός τους από τους γονείς τους και τα αδέρφια τους. Σε πολλές οικογένειες ζουν αδέρφια που δεν γνώρισαν κανένα χωρισμό από τους γονείς τους επειδή αυτά ήδη από μικρά ήλθαν μαζί τους ή γεννήθηκαν και μεγάλωσαν στην Γερμανία, μαζί με εκείνα που ήρθαν σε μικρή προσχολική ηλικία καθώς και με εκείνα που ήλθαν σε σχολική ηλικία. Σύμφωνα με τον SCHRADER η διαδικασία προσαρμογής αλλοδαπών παιδιών εξαρτάται από την ηλικία, την οποία ήλθαν στην Γερμανία.

Έτσι διακρίνονται τρεις τύποι:

α) Τα παιδιά που πάνε σχολείο και τα οποία έρχονται στην Γερμανία σε ηλικία 6 έως 14 ετών. Η διαδικασία εκπολιτισμού αυτών των παιδιών έγινε ήδη στην πατρίδα και μέσα στην οικογένεια που ζούσαν εκεί.

Αυτό σημαίνει ότι αυτά τα παιδιά έχουν την τάση να ταυτίζονται περισσότερο με την αρχική τους εθνική υπηκοότητα και την πατρίδα τους. Παραμένουν επομένως στην Γερμανία ξένοι, είναι αποκλεισμένα από τις διαδικασίες αφομοίωσης και εκφράζουν από την πλευρά τους συχνά την επιθυμία, όσο γίνεται πιο γρήγορα να επιστρέψουν στην πατρίδα τους.

β) Τα παιδιά προσχολικής ηλικίας, τα οποία έρχονται στη Γερμανία μεταξύ του πρώτου και του πέμπτου έτους της ηλικίας τους. Η διαδικασία εκπολιτισμού αυτών των παιδιών διακόπτεται, έτσι ώστε εξ' αιτίας αυτής της διακοπής, να αναπτύσσουν διπλή πολιτιστική ταυτότητα δηλαδή μπορούν να προσαρμοσθούν κάτω από προϋποθέσεις πολιτισμού τόσο της πατρίδας όσο και της χώρας φιλοξενίας. Συγχρόνως φαίνεται πιο πιθανό ένας επανεκπολιτισμός στην πατρίδα τους, μετά από σύντομη παραμονή στην Γερμανία, από ότι, μια αφομοίωση στην Γερμανία.

γ) Τα παιδιά βρεφικής ηλικίας που ήλθαν μαζί με τους γονείς τους καθώς και εκείνα που γεννήθηκαν στην Ο.Γ. Ως επί το πλείστον τα παιδιά αυτά ταυτίζονται περισσότερο με τη Γερμανική παρά με την εθνική κουλτούρα και αποτελούν τους "νεο Γερμανούς" οι οποίοι από κοινωνιολογική άποψη είναι πλήρεις Γερμανοί. Τα παιδιά αυτά δεν θέλουν να επιστρέψουν οικειοθελώς στην πατρίδα τους, επειδή εκεί δεν βλέπουν καμία προοπτική μελλοντική και προπάντων επειδή δεν κατέχουν επαρκώς την μητρική τους γλώσσα (Τσιπλιτάρης 1982 : 34).

Επειδή κάθε άνθρωπος, αναπτύσσει σε κάθε νέα κατάσταση ζωής καινούργιες ικανότητες, για να μπορέσει να προσαρμοσθεί στις νέες συνθήκες, είναι αμφίβολο, εάν η διαδικασία εκπολιτισμού ολοκληρώνεται σε

κάποια συγκεκριμένη ηλικία.

Σύμφωνα με τον Τσιπλιτάρη 80,36 % των Ελληνοπαίδων είναι γεννημένα στην Γερμανία και από αυτά το 65,91 % έμειναν στην Ο.Γ. Αυτό σημαίνει ότι το 14,95 % των παιδιών που γεννήθηκαν στην Γερμανία, εστάλησαν στην Ελλάδα στους παππούδες ή σε άλλους συγγενείς. Τα οποία παιδιά επιστρέφουν πάλι στην Γερμανία από τους γονείς τους, μετά από κάποιο χρονικό διάστημα.

Τα αλλοδαπά παιδιά που παραμένουν μετά την γέννησή τους στην Γερμανία, φροντίζονται κατά ποσοστό 26,47 % εναλλακτικά από τους γονείς τους, που δουλεύουν βάρδια, κατά ποσοστό 16,75 % μόνο από τη μάνα τους και κατά 18,73 % από τα αδέρφια τους. Απεναντίας φροντίζουν μόνο το 17,87 % από τους Γερμανούς γονείς, τα παιδιά τους εναλλακτικά και 38,78 % μόνο από τη μάνα τους (Τσιπλιτάρης 1982 : 78).

Για όλα αυτά τα παιδιά, το ποσοστό συμμετοχής, των οποίων στα Γερμανικά σχολεία αυξάνει σταθερά εξ' αιτίας της γενικής κοινής οικογενειακής ζωής, και της ισχυρής μείωσης των γεννήσεων στο Γερμανικό πληθυσμό αναπτύσσονται μία σειρά διαφορετικών μέτρων μάθησης.

Αυτά τα μέτρα αρχίζουν από το μοντέλο της συμμετοχής αλλοδαπών παιδιών στις Γερμανικές κανονικές τάξεις μέχρι την ίδρυση εθνικών σχολείων. Το διδακτικό πρόγραμμα προσανατολίζεται στη διδακτική ύλη της πατρίδας, όπου συμπεριλαμβάνεται η Γερμανική γλώσσα σαν ξένη γλώσσα μάθησης στην διδασκόμενη ύλη.

Κατά τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης, λαμβάνεται πολύ λίγο υπόψη η ειδική κατάσταση των αλλοδαπών παιδιών, σε ότι αφορά τις προϋποθέσεις εκπαίδευσης όπου ευνοείται ο δεσμός με μία συγκεκριμένη κοινωνική και εθνική ομάδα, τις απαιτήσεις της εκπαίδευσης και τους όρους εκπαίδευσης, όπως το είδος των μεταδόσεων σχολικών γνώσεων (MAIER 1970 : 20).

Για να εξηγήσουμε την υποφαινόμενη κακοδαιμονία των ισχυόντων μέτρων εκπαίδευσης, την φορτώνουμε συνήθως αποκλειστικά σε εξωσχολικούς παράγοντες. επειδή ένα μεγάλο ποσοστό αλλοδαπών παιδιών, δεν προχωράει στα Γερμανικά σχολεία, αποφασίζουν οι γονείς τους για μία μάθηση κατά τα εθνικά πρότυπα, κάτι που αποτελεί μειονέκτημα για την παραπέρα

επαγγελματική εκπαίδευσή τους στη Γερμανία.

Ετσι μόλις έχουν μία μικρή ευκαιρία, οι αλλοδαποί νέοι, να περάσουν στην επαγγελματική ζωή χωρίς εξειδικευμένη περάτωση του βασικού σχολείου. Αφαιρείται από αυτά, όχι μόνο η δυνατότητα να συντηρούν μόνοι τους τη ζωή τους και να συμμετέχουν στις κοινωνικές διεργασίες, αλλά χάνουν και την ευκαιρία να κινούνται σωστά στον κοινωνικό τους περίγυρο δηλαδή να ενσωματωθούν κοινωνικά.

Το Γερμανικό σχολείο "προβλέπει" για τα αλλοδαπά παιδιά μία "διπλή λειτουργία". Από την μία επιδιώκει μία ενσωμάτωση στην κοινωνία της Γερμανίας και από την άλλη μία επανεσωμάτωση στην πατρίδα τους. Αυτή η διπλή κατεύθυνση - προσπάθεια προανατολίζεται σε μία προσωρινή παραμονή των αλλοδαπών οικογενειών και των παιδιών τους στη Γερμανία.

Με την διατήρηση εθνικών τάξεων, με δασκάλους της ίδιας εθνικότητας, επιχειρείται η μετάδοση μίας εθνικής πολιτιστικής συνειδησης κάτι που δεν ανταποκρίνεται στις πραγματικές συνθήκες του Γερμανικού περιβάλλοντος και υπηρετεί ακόμη λιγότερο μία πιθανή ενσωμάτωση. Για να επιτευχθεί αυτό χρειάζεται ένας κατάλληλος τεχνικά φτιαγμένος - πολιτιστικός χώρος (AVRINQIR 1978 : 41).

Αυτό το διπλό καθήκον του σχολείου, δείχνει πόσο μακριά από την αληθινή απαίτηση, σχεδιάζεται μία εξειδικευμένη εκπαίδευση των αλλοδαπών παιδιών. Και αυτό γιατί στην περίπτωση μίας εθνικά κατευθυνόμενης μάθησης διδάσκεται η Γερμανική γλώσσα απλά σαν ξένη γλώσσα.

Η αποκτηθείσα γνώση της Γερμανικής γλώσσας δεν επαρκεί συνήθως στην μεταπήδηση σε μία ανώτερη σχολή. Αλλωστε αυτός ο διαχωρισμός αντιβαίνει στην αρχή της αφομοίωσης τόσο των Γερμανών όσο και των Ελλήνων μαθητών. Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι με τον όρο ενσωμάτωση δεν εννοείται η πλήρης προσαρμογή αλλά μεταξύ αυτών ο σεβασμός όλων των ιδιοτύπων και η εκμετάλλευση όλων των δυνατοτήτων, οι οποίες εμφανίζονται σε μία διπολοτιστική ύπαρξη.

Στόχος μίας σχολικής και εξωσχολικής κοινωνικοποίησης δεν μπορεί να είναι η μονομερής ένταξη μίας μειοψηφίας αλλοδαπών εργαζομένων στην

υπάρχουσα κοινωνία, αλλά η ανάπτυξη της ετοιμότητας για μεταβαλλόμενη θέση στον ίδιο πολιτισμό και εθνικότητα καθώς και η ετοιμότητα για ένα σύγχρονο κοσμοπολιτισμό τόσο από Γερμανικής όσο και από Ελληνικής πλευράς.

Ο W. BRANDT με αφορμή τα εγκαίνια της εβδομάδας της Αδελφότητας στις 23.3.71 δήλωσε :

Λέγω σε εκείνον που τον αφορά :

"Δεν πρέπει να επιτρέψουμε να γίνει αυτή η κοινωνία ένα είδος δανεισμένου προλεταριάτου για τους κατώτερους εργάτες.

Δεν πρέπει να ανεχόμαστε να μετατρέπεται η διαφορά της γλώσσας σε ταξική διαφορά. Η φιλελεύθερη συνταγματική τάξη μας δεν πρέπει να βλέπει με ένα μάτι, όταν ο αδύνατος κοινωνικός εταίρος μιλάει Ιταλικά, Κροάτικα, Τουρκικά, Ελληνικά, Ισπανικά ή Σερβοκροάτικα..." (FIETGAN 1972 : 183).

Τέλος σημειώνουμε ότι τα μέτρα ενσωμάτωσης που υπάρχουν στα ομοσπονδιακά σχολεία δεν πρέπει να έρχονται σε αντίθεση με την γενική πολιτική για τους Αλλοδαπούς και γενικά με τη στάση της Γερμανικής κοινής γνώμης.

Β' ΜΕΡΟΣ

Μ Ε Ρ Ο Σ Β'

Η Σχολική κατάσταση των Αλλοδαπών παιδιών στην Ο.Γ.

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ Ο.Γ.

Το Γερμανικό σχολικό σύστημα διακρίνεται για την υψηλού βαθμού διαφοροποίηση με τη μορφή διαφόρων τύπων σχολείων σύμφωνα με την απόδοση ή το ενδιαφέρον. Για έναν Γερμανό μαθητή ο οποίος ευρίσκεται στην HAUPTSHULE, SONDRERSCHULE, REAL ή GESAMTSCHULE ή στο Γυμνάσιο, υπάρχει η δυνατότητα, να συμμετέχει σε διάφορους κύκλους μαθημάτων μέσα στο σχολείο του. Ένας ήδη αρχαιότερος μαθητής μπορεί να διαλέξει μεταξύ της αγοράς εργασίας ή ενός ειδικού επαγγελματικού μερικού χρόνου σχολείου, ενός πλήρους επαγγελματικού σχολείου ή ενός Γυμνασίου. (βλ. παράστημα πιν. 6 σελ. 105).

Σ' αυστηρή ανάθεση με αυτό βρίσκεται το Ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα το οποίο, τόσο στο δημοτικό σχολείο, όσο και στη συνέχεια στο γυμνάσιο, είναι πλήρως αδιαφοροποιημένο.

Η ένταξη των μαθητών στην εκάστοτε τάξη γίνεται συμπτωματικά (αλφαβητικά), εφόσον υπάρχουν παράλληλες τάξεις. Η κανονική προαγωγή συνήθως. Στο Λύκειο μοιράζονται οι μαθητές επίσης αλφαβητικά και όχι σύμφωνα με την απόδοσή τους, σε παράλληλες τάξεις.

Αν και στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση υπάρχουν τεχνικά και επαγγελματικά Λύκεια ή επίσης άλλα σχολεία, τα οποία είναι εν μέρει κρατικά και εν μέρει ιδιωτικά, έχουν και αυτά ένα ασήμαντο ρόλο, έτσι ώστε σε όλες τις βαθμίδες ηλικίας όλοι οι μαθητές παρακολουθούν το μάθημα από κοινού.

Στα Λύκεια μόνο υπάρχει μία κατανομή των μαθητών σε τμήματα βασικού (κορμού) και τμήματα επίδοσης (επιλογής). Ισχύει όμως μόνο για μερικά μαθήματα.

Μία παραπέρα διαφορά βρίσκεται στην χαμηλή εκπαίδευση του τομέα

ειδικού σχολείου στην Ελλάδα. Σύμφωνα με τη στατιστική για το έτος 1977/78 ευρίσκονται στην στοιχειώδη εκπαίδευση μόνο 0,13 % στην πρωτοβάθμια 0,30 % και στην δευτεροβάθμια I και II μαζί 0,004 ειδικοί μαθητές. Αυτοί οι αριθμοί εξηγούνται από το ό,τι στην Ελλάδα πολλά παιδιά, τα οποία έχουν ανάγκη ειδικού σχολείου, δεν επισκέπτονται το σχολείο και απλά μένουν στο σπίτι ή παρακολουθούν μαζί με άλλα παιδιά το μάθημα στο γενικό-βασικό ή μέσο σχολείο, κάτι που συντελεί στην αύξηση της ετερογένειας, σε αυτές τις τάξεις.

Αξία μνείας είναι ακόμη και τα μη πλήρως διαρθρωμένα δημοτικά σχολεία στην Ελλάδα. Ετσι διδάσκει στις αγροτικές περιοχές ένας δάσκαλος και στις έξι τάξεις. Επειδή τα παιδιά έχουν διαφορετική ηλικία, προσπαθεί ο δάσκαλος σε αυτά τα σχολεία να χωρίσει την εργασία των διαφορετικών τάξεων, οι οποίες λειτουργούν στον ίδιο χώρο. Απευθύνεται στη σειρά των παιδιών της εκάστοτε ίδιας τάξης. Εκεί χρησιμοποιεί προπάντων τη μέθοδο του μαθήματος - ερώτηση - απάντηση - και της παράδοσης.

Τα παιδιά των περισσότερων Ελλήνων εργαζομένων κατάγονται από αυτές τις περιοχές (αγροτικές). Αυτό εξηγεί επίσης μερικώς γιατί στα τμήματα της μητρικής γλώσσας, κάνουν μαζί μάθημα περισσότερες τάξεις.

Όσο νεώτερα είναι τα παιδιά στην Ελλάδα τόσο λιγότερο διαφοροποιητικά στοιχεία υπάρχουν τα ιδιωτικά σχολεία, τα οποία λειτουργούν στον πρωτογενή τομέα καθώς και τα φροντιστήρια σκοπεύουν μόνον στον πλουτισμό της προσφοράς παιδείας και όχι στην προετοιμασία των παιδιών για ιδιαίτερες κατευθύνσεις σπουδών.

Στην ηλικία του Λυκείου παρατηρούν τα παιδιά σαφείς τομείς, κατευθύνσεων επειδή εκεί υπάρχουν όπως αναφέρθηκε τα τεχνικά και επαγγελματικά Λύκεια. Σε μερικά μαθήματα γίνεται η διάκριση μεταξύ βασικών τμημάτων και τμημάτων επίδοσης επειδή τα φροντιστήρια προσανατολίζονται στην προετοιμασία των μαθητών για τις εισαγωγικές εξετάσεις, των ανωτάτων σχολών και επειδή πολλοί μαθητές εγκαταλείπουν το σχολείο για να περάσουν στην επαγγελματική σχολή. Το ίδιο το μάθημα κατευθύνεται κυρίως στη μετάδοση γεγονότων και ενοτήτων. Μία κριτική

παρατήρηση των πηγών και μαρτυριών δεν είναι συνηθισμένη.

Τα παιδιά των Ελλήνων εργαζομένων, και ιδίως τα λεγόμενα "καθυστερημένα ή εκ πλαγίου" αντιμετωπίζουν δυσκολίες ενσωμάτωσης στο γερμανικό σχολείο και στο υπάρχον σύστημα μάθησης. Επιπλέον τους δυσκολεύει το γεγονός ότι παρακολουθούν παράλληλα τα απογεύματα, μαθήματα και μεθόδους του Ελληνικού προγράμματος διδασκαλίας για την εκμάθηση της μητρικής γλώσσας.

Υπάρχουν λοιπόν δυσκολίες προσαρμογής των μαθητών, σε δύο διαφορετικά σχολικά συστήματα αλλά και για τους γονείς αυτών που προσπαθούν να προσανατολισθούν για να βοηθήσουν τα παιδιά τους.

Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Στο πρώτο μέρος της εργασίας επιχειρήθηκε το βήμα να βρεθούν παράλληλες ανάμεσα στην γενική πολιτική για τους αλλοδαπούς και της σχολικής πολιτικής σε σχέση με την εκπαίδευση αλλοδαπών παιδιών κάτω από το πρίσμα της κατεύθυνσης ενσωμάτωσης. Αυτό το σημείο της εργασίας, ασχολείται με τους συγκεκριμένους σχολικούς σχεδιασμούς, που αναπτύχθηκαν με την πάροδο του χρόνου για τα αλλοδαπά παιδιά (βλ. παράρτημα πιν. 7, 8 σελ. 106).

Η σχολική πορεία αλλοδαπών μαθητών, περιορίζεται γενικά στην παρακολούθηση του δημοτικού Σχολείου και Γυμνασίου (βλ. παράρτημα, πιν. 9 σελ. 108). Το 75 % όλων των αλλοδαπών παιδιών πηγαίνει μετά το δημοτικό Σχολείο στο Γυμνάσιο. Για την παρακολούθηση ενός Γενικού Σχολείου αποφασίζουν οι αλλοδαποί μαθητές περισσότερο από ότι οι Γερμανοί.

Οι μεγαλύτερες διαφορές στην εκπαιδευτική συμπεριφορά, παρατηρούνται στα πρακτικά Λύκεια (REALSCHULE) και Γυμνάσια (GYMNASIEN) τα οποία επισκέπτεται μόνο το 10,5 % των αλλοδαπών μαθητών, έναντι στο 40 % των Γερμανών μαθητών (βλ. παράρτημα πιν. 10,11 σελ. 109). Επιπρόσθετες έρευνες δείχνουν ότι τα παραπάνω αλλοδαπά παιδιά αφορούν κυρίως παιδιά από τις χώρες της Ε.Ο.Κ. ή από άλλες δυτικό-ευρωπαϊκές χώρες.

Βέβαια είναι το ποσοστό αλλοδαπών μαθητών σε ειδικά σχολεία λίγο υψηλότερο από εκείνο των Γερμανών. Η στατιστική όμως δεν μας γνωρίζει, ποιοί λόγοι μας οδήγησαν στα ειδικά παιδαγωγικά μέτρα. Μπορεί να υποθέσει κανείς ότι λιγότερα εμπόδια μάθησης και περισσότερα προβλήματα γλώσσας και κοινωνικοποίησης, είναι αιτίες αυτού του υψηλού ποσοστού.

Μετά το βασικό Δημοτικό και κυρίως Δημοτικό Σχολείο (GRUND και HAUPTSCHULE) ποσοστό 10,4 %) εμφανίζουν οι Ενιαίες Σχολές (GESAMTSCHULEN) (9,1 %) όπου παρακολουθεί το μεγαλύτερο ποσοστό αλλοδαπών μαθητών. Ακολουθούν τα ειδικά Σχολεία (FACHSCHULEN 7,9 %) τα πρακτικά Σχολεία (REALSCHULEN 2,1 %) και το Γυμνάσιο (GYMNASIEN 1,9 %) (GEIBLER 1982 :

90-91 - βλ. παράρτημα πιν. σελ.). Διαπιστώνουμε ακόμη, ότι στο σχολικό σύστημα της Γερμανίας, εμφανίζονται πολύ μεγάλες δυσκολίες για την σχολική εκπαίδευση παιδιών αλλοδαπών εργαζομένων. Μια περίληψη των γενικών ρυθμίσεων και διαταγών, που διαμορφώνουν την σχολική κατάσταση των αλλοδαπών παιδιών, θα πρέπει να κάνω σ' αυτό το σημείο. Κατ' αρχή θα παρουσιαστούν οι συστάσεις της διαρκούς Συνόδου των Υπουργών Πολιτισμού (Σ.Υ.Π. - KULTURMINISTER KONFERENZ - K.M.K.) και εν συνεχεία ακολουθεί μια αναφορά πάνω στο Βαυαρικό Μοντέλο.

Η Σ.Υ.Π., η οποία συντονίζει την εκπαιδευτική πολιτική των ομοσπονδιακών κρατιδίων από το 1949, επεχείρησε επίσης, για τη μάθηση των παιδιών αλλοδαπών εργαζομένων, μέτρα ενιαιοποίησης. Η Σ.Υ.Π., δεν διαθέτει κανένα νομικό μέσο, για να επιβάλει τις αποφάσεις της. Το Εκπαιδευτικό ζήτημα είναι στη δικαιοδοσία των κρατιδίων, μπορεί να ψηφίσει μόνο συστάσεις, οι οποίες οφείλουν να αποτελούν την βάση για τους επιμέρους νόμους, των ομοσπονδιακών κρατιδίων.

Το 1950 εκφράστηκε η Σ.Υ.Π. για την ίδρυση ιδιαίτερων σχολείων και ξένων τάξεων, με ξένη γλώσσα διδασκαλίας. Έτσι οφειλόταν να μαθεύεται, σύμφωνα με την απόφαση της 27-28/10/1950, με έμφαση η Γερμανική γλώσσα κάτω από Γερμανική εποπτεία όπως επιτράπησαν ακόμη ιδιωτικά Σχολ. Στις 18.1.1952, συνέστησε η Σ.Υ.Π. στα μέλη της, το καθήκον σχολικής παρακολούθησης, και με νομικές διατάξεις να επεκταθεί και στους υπηκόους ξένων κρατών.

Παρά ταύτα, παρέμενε η κατάσταση των αλλοδαπών παιδιών όχι ικανοποιητική. Σε οχτώ ομοσπονδιακά κρατίδια υπήρχε καθήκον σχολικής παρακολούθησης, στα υπόλοιπα αφέθηκε η παρακολούθηση του Σχολείου στην κρίση τους (REOFER 1980 : 61).

Εν συνεχεία ασχολήθηκε η Σ.Υ.Π. ακόμη 3 φορές, με έμφαση, με την σχολική φροντίδα των παιδιών αλλοδαπών εργαζομένων και προσπάθησε να στηρίξει κατευθυντήριες γραμμές γι' αυτά σε μια κοινή πολιτική των κρατιδίων.

Σ' αυτές τις 3 συστάσεις θα αναφερθούμε εν συνεχεία.

**ΟΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ (Σ.Υ.Π.)
ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΑΙΟ 1964**

Στις 14-15/5/1964 ασχολήθηκε η Σ.Υ.Π. με το θέμα "παιδιά αλλοδαπών". Ο λόγος γι' αυτό ήταν, ότι ο αριθμός τους από 2.000 το 1954 ανέβηκε σε 35.135 το 1964. Ετσι αποτέλεσε η παρουσία αυτών των παιδιών, ένα άγνωστο μέχρι τότε πρόβλημα στα Γερμανικά σχολεία. Ετσι σύμφωνα με την Σ.Υ.Π. θα ώφειλε να εισαχθεί για όλα τα αλλοδαπά παιδιά, το καθήκον παρακολούθησης του Σχολείου.

Πρωθήθηκε η εκπαίδευση σε δύο γλώσσες μέσω προπαρασκευαστικών ή μεταβατικών τάξεων. Η απόφαση έλεγε, ότι το πρώτο σχολικό μάθημα πρέπει να γίνεται στην μητρική γλώσσα και αργότερα να ακολουθεί και το Γερμανικό μάθημα, έτσι ώστε τα παιδιά να μπορούν σταδιακά να εντάσσονται σε Γερμανικές τάξεις. Ο στόχος ευρίσκονταν στην σκέψη, όλα τα αλλοδαπά παιδιά να έρθουν όσο γίνεται γρηγορότερα στο Γερμανικό σχολείο. Αλλοδαποί δάσκαλοι θα παράδιδαν μάθημα στα παιδιά στην μητρική τους γλώσσα. Υπεύθυνες γι' αυτό, ήταν οι αλλοδαπές αντιπροσωπείες στην Γερμανία, οι οποίες υποστηρίζονταν από τις Γερμανικές αρχές.

Βάση αυτών των συστάσεων, ήταν η υπόθεση, ότι οι Αλλοδαποί επιστρέφουν μετά από κάποιο χρόνο πάλι στην πατρίδα τους. Οι αποφάσεις συντάσσονται χωρίς συγκεκριμένες προτάσεις για την πράξη. Δεν δόθηκε καμιά υπόδειξη, με ποιο τρόπο το παραπάνω διγλωσσικό μάθημα πρέπει να οργανωθεί ή πως πρέπει να συντονισθεί με το πρόγραμμα διδασκαλίας των Γερμανικών σχολείων.

Συνέπεια αυτού ήταν πολύ λίγα από αυτά να γίνουν πράξη. Στις 9.2.1969 ψηφίστηκε, μετά από διάσκεψη της επιτροπής Σ.Υ.Π. για τα σχολεία, η σύσταση για την ίδρυση των μεταβατικών τάξεων, να υπάρχει σ' αυτές ένας αριθμός μαθητών μεταξύ 15 έως 25 σαν βάση.-

ΟΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ Σ.Υ.Π. ΑΠΟ ΤΟ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ 1971

Στις 3.12.1971, δηλ. 7 1/2 χρόνια μετά τις πρώτες συστάσεις, όταν ο αριθμός των αλλοδαπών μαθητών υπερέβη τις 165.000, τέθηκε το πρόβλημα της σχολικής τους κατάστασης, εκ νέου σε συζήτηση.

Δύο ζητήματα κυριάρχησαν στην συζήτηση πάνω σ' αυτό το πρόβλημα : να φτιάχνουν για τα αλλοδαπά παιδιά ανεξάρτητα αλλοδαπά σχολεία ή θα τα εντάξουν στο γερμανικό σχολικό σύστημα;
(RIST 1980 : 169).

Ενταξη των αλλοδαπών παιδιών στο Γερμανικό σχολικό σύστημα ήταν στόχος των συστάσεων των υπουργών πολιτισμού από το έτος 1964. Παραπέρα συστάσεις, αφορούν τους δασκάλους οι οποίοι οφείλουν να αναλάβουν τις προπαρασκευαστικές τάξεις. Για τους Γερμανούς δασκάλους ήταν απαραίτητη η συμμετοχή τους σε μια μετεκπαίδευση καθηγητών, ειδικά για αλλοδαπά παιδιά αλλοδαποί δάσκαλοι έπρεπε να αποδείξουν γνώσεις της Γερμανικής γλώσσας.

Το τρίτο σημείο των συστάσεων, αφορούσε το μάθημα μητρικής γλώσσας για τα αλλοδαπά παιδιά. Στα παιδιά αναγνωρίστηκε βέβαια το δικαίωμα να διατηρήσουν το μάθημα μητρικής γλώσσας, αλλά δεν ξεκαθαρίστηκε από ποιόν θα επιχορηγείται αυτό το μάθημα από τις διάφορες πρεσβείες ή προξενεία των χωρών καταγωγής ή από τις εποπτικές σχολικές αρχές; Με αυτές τις συστάσεις δεν έγινε καμμία πρόοδος ουσιαστική για οριστική λύση του σχολικού προβλήματος των αλλοδαπών παιδιών. Η προσπάθεια, να πραγματοποιηθεί μια ενσωμάτωση των αλλοδαπών παιδιών στο Γερμανικό σχολικό σύστημα, απέτυχε. Από την μια πλευρά διότι, η διαμόρφωση του μαθήματος στις προπαρασκευαστικές τάξεις των αλλοδαπών παιδιών, δεν διευκόλυνε την μετάβαση τους στην Γερμανική κανονική τάξη, και από την άλλη, μεγάλωσε ακόμη περισσότερο η απόσταση και ο χωρισμός από τη Γερμανική κοινωνία/μέσω του μη ελεγχόμενου μαθήματος μητρικής γλώσσας.

Αν και η απόφαση της Σ.Υ.Π. από τις 3.12.1971 σκόπευε στην παροχή ευκαιριών στα αλλοδαπά παιδιά μέσα στο Γερμανικό σχολικό σύστημα, διαπιστώνουμε ότι μερικές σημαντικές αντιφάσεις και ανοιχτά ζητήματα, που

επιτρέπουν την αμφιβολία, εάν ο στόχος της παροχής ίσων ευκαιριών, πράγματι μπορεί να πραγματοποιηθεί.

Η Σ.Υ.Π. σκοπεύει βέβαια στην ένταξη των αλλοδαπών παιδιών στο Γερμανικό σχολικό σύστημα, χωρίς όμως να περιγράφει ειδικότερα αυτή την ένταξη.

Πρέπει επίσης, να ιδωθεί κριτικά πλήρης περιορισμός των αποφάσεων της Σ.Υ.Π. στον τομέα βασικού και κυρίως δημοτικού σχολείου (GRUND και HAUPT SCHULE). Για τους τρεις νεοδημιουργηθέντες τομείς μαθήσεως : "Γερμανικά σαν ξένη γλώσσα - κοινό μάθημα και μάθημα μητρικής γλώσσας" δεν υπάρχει καμιά άποψη ούτε εννοιολογική ούτε μεθοδική ούτε οργανωτική. Για τους υπόλοιπους τομείς όμως αναφέρεται, ότι πρέπει να προσανατολίζονται στα Γερμανικά προγράμματα διδασκαλίας.

ΟΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ Σ.Υ.Π. ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΠΡΙΛΙΟ 1976

Οι νεώτερες συστάσεις, που προς το παρόν ισχύουν σαν γενικές κατευθυντήριες γραμμές για όλα τα ομοσπονδιακά κρατίδια, δημοσιεύτηκαν στις 8.4.1976. Σ' αυτές λέγεται:

— Στην βάση αυτών των αποφάσεων ανέλαβαν τα κρατίδια πολλαπλά την υποχρέωση, να καταστήσουν δυνατή, στα αλλοδαπά παιδιά που έχουν υποχρέωση σχολικής φοίτησης, μια επιτυχή συνεργασία στα Γερμανικά σχολεία και να τους αφήσει ανοιχτή την δυνατότητα επανένταξής τους στα εθνικά σχολεία.

Πρόκειται γι' αυτό, να καταστήσουμε τους αλλοδαπούς μαθητές ικανούς, να μάθουνε την Γερμανική γλώσσα και να μπορούν να περατώνουν Γερμανικά σχολεία, καθώς να διεκδικούν και να διατηρούν τις γνώσεις τους στην μητρική γλώσσα. Ταυτόχρονα οφείλουν τα μέτρα εκπαίδευσης να βοηθήσουν στην κοινωνική ενσωμάτωση των αλλοδαπών μαθητών, για την διάρκεια της παραμονής τους στην Γερμανία. Επιπλέον βοηθούν αυτά στην διατήρηση της γλωσσικής και πολιτιστικής ταυτότητας (Σ.Υ.Π. 1979:II).

Αλλά και οι νέες ρυθμίσεις δεν επιφέρουν καμιά αποφασιστική αλλαγή στην προβληματική σχολική κατάσταση. Επειδή οι συμφωνίες έχουν απλά συμβουλευτικό χαρακτήρα, δεν βοηθούν πολύ στην ενιαιοποίηση των εκδοθέντων κατευθυντηρίων γραμμών, για το μάθημα με αλλοδαπά παιδιά, έτσι ώστε να εμφανίζονται στην Γερμανία 3 θέσεις, οι οποίες πάλι επηρεάζονται από τις πολιτικές προαποφάσεις. Αυτές οι τρεις θέσεις είναι η ενσωμάτωση, η επανενσωμάτωση και η επιδίωξη έτσι με τα σχολικά μέτρα να προετοιμάζονται τα αλλοδαπά παιδιά τόσο για την ενσωμάτωση τους όσο και για την επανενσωμάτωση και η επιδίωξη έτσι με τα σχολικά μέτρα να προετοιμάζονται τα αλλοδαπά παιδιά τόσο για την ενσωμάτωσή τους όσο και για την επανενσωμάτωση τους (AUPINAR 1980: 102 -103).

Προπάντων είναι δύσκολο οι νέοι στόχοι των κατευθυντηρίων γραμμών, να συμφωνήσουν μεταξύ τους. Η σκέψη, και η γλωσσική αφομοίωση στο Γερμανικό

σχολικό σύστημα, στο να προετοιμάζεται και να επιδιώκεται συγχρόνως, ή να φροντίζεται η γλωσσική - πολιτιστική και ιστορική σύνδεση με την πατρίδα, στηρίζεται από παιδαγωγικής άποψης θεωρούμενη, όπως εννοεί ο RIST, σε 3 σημεία.

- τα παιδιά θεωρούνται πρώτα σαν φιλοξενούμενα, που κάποτε θα γυρίσουν στην πατρίδα τους.
 - σαν καινούργιοι (νέοι) Γερμανοί, οι οποίοι μαθαίνουν την Γερμανική γλώσσα και τον Γερμανικό τρόπο ζωής καθώς και τα γερμανικά έθιμα και συμμετέχουν σ' αυτά και Τέλος
 - θεωρούνται σαν Γερμανοί, οι οποίοι προσπαθούν να συνδυάσουν σ' ένα πρόσωπο δύο ταυτότητες, μια του φιλοξενούμενου και μια σαν νέοι Γερμανοί.
- (RIST 1980 : 172 -173).

Αυτή η τελευταία κατάσταση, μπορεί να επιτευχθεί μέσα από μια διγλωσσική και διπολιτιστική εκπαίδευση - ανατροφή.

Στην πραγματικότητα όμως βλέπεται το παιδί στο σχολείο, κατά την διάρκεια του μαθήματος στην Γερμανική γλώσσα, σαν Γερμανός και κατά την διάρκεια του μαθήματος στην στην μητρική γλώσσα σαν Αλλοδαπός. Η άποψη επομένως, ότι ένα παιδί μπορεί να κατακτήσει πλήρως δύο χωριστά μεταξύ τους σχολικά, πολιτιστικά, γλωσσικά και εθνικά κοινωνικά συστήματα, είναι αμφίβολη.

Όταν ένα διγλωσσικό - διπολιτιστικό σχέδιο προς όφελος δύο χωριστών μεταξύ τους και μη αμοιβαίως συμπληρούμενων σχολικών σχεδίων δεν γίνεται αποδεκτό, μπορεί αυτό να σημαίνει λογικά για το παιδί ένα:

... Σχολική αδυναμία και στα 2 συστήματα " (RIST 1980 : 175).

Τα υπουργεία πολιτισμού των επιμέρους κρατιδίων, έχουν την ευθύνη της σχολικής πολιτικής, η οποία έτσι αναπτύσσεται διαφορετικά από κρατίδιο σε κρατίδιο:

Οι Γερμανικοί νόμοι, για το σχολικό καθήκον έχουν ισχύ και για τα

αλλοδαπά παιδιά και νέους, που έχουν τα ίδια δικαιώματα και καθήκοντα, όπως οι Γερμανοί μαθητές (Σ.Υ.Π. 1979:11).

Μέσα από τις συστάσεις του Σ.Υ.Π. γεννήθηκαν διαφορετικές μορφές μάθησης για τα αλλοδαπά παιδιά, οι οποίες είναι και αυτές που, εν μέρει εφαρμόζονται ανάλογα:

1. ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ : Σύμφωνα με το Σ.Υ.Π. οφείλουν τα αλλοδαπά παιδιά, που μπορούν να παρακολουθήσουν το μάθημα σε μία κανονική Γερμανική τάξη, χωρίς ιδιαίτερες γλωσσικές δυσκολίες, να γίνονται δεκτά σε μία, ανάλογα με την ηλικία τους και τις επιδόσεις τους, τάξη του εκάστοτε τύπου σχολείου.

Εδώ τα παιδιά διδάσκονται από Γερμανούς δασκάλους και σύμφωνα με το Γερμανικό πρόγραμμα διδασκαλίας. Εκτός όμως του κανονικού μαθήματος γίνεται και το μάθημα της μητρικής γλώσσας. Αμέσως μόλις όμως τα παιδιά έχουν δυσκολίες στην παρακολούθηση μαθημάτων σε μία κανονική Γερμανική τάξη, δημιουργούνται γι' αυτά ιδιαίτερα προγράμματα διδασκαλίας.

2. ΤΑΞΗ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ : Στόχος αυτών των τάξεων είναι, η μετάδοση της Γερμανικής γλώσσας. Τα αλλοδαπά παιδιά πρέπει να συνηθίσουν ευκολότερα το Γερμανικό σχολείο και να συντομευθεί η μετάβασή τους σε αυτό. Για να γίνει μία προπαρασκευαστική τάξη, είναι απαραίτητο να συμμετέχουν σε αυτή γύρω στους 15 μαθητές της ίδιας ή διαφορετικών εθνικοτήτων. Εάν όλοι οι μαθητές έχουν την ίδια εθνικότητα διδάσκονται στην μητρική τους γλώσσα από αλλοδαπούς δασκάλους. Η επίσκεψη (παρακολούθηση) των τάξεων προπαρασκευής μπορεί να διαρκέσει το πολύ 2 χρόνια' μετά μεταφέρεται ο μαθητής σε μία κανονική Γερμανική τάξη. Γερμανικά μαθαίνουν τα παιδιά μέσω ετησίων σεμιναρίων με 10 ώρες διδασκαλίας εβδομαδιαίως. Συστατικό στοιχείο αυτού του θεσμού, είναι επίσης το μάθημα ενσωμάτωσης, κατά το οποίο οι μαθητές των προπαρασκευαστικών τάξεων μαζί με μαθητές των κανονικών Γερμανικών τάξεων, κάνουν τα μαθήματα της μουσικής και τεχνικής μαζί, περίπου 5 φορές εβδομαδιαίως. Μπορούμε ακόμη να πούμε ότι οι προπαρασκευαστικές τάξεις

είναι ένα είδος "μονοθέσιων".

3. ΤΑΞΕΙΣ ΜΕ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΝ ΜΗΤΡΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΜΕ ΤΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΣΑΝ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ : (διγλωσσικές τάξεις). Για την ίδρυση μίας τέτοιας τάξης είναι απαραίτητοι 25 μαθητές με την ίδια μητρική γλώσσα. Όλα τα μαθήματα διδάσκονται από αλλοδαπούς δασκάλους στην μητρική γλώσσα. Τα Γερμανικά σε αυτές τις τάξεις, διδάσκονται σαν ξένη γλώσσα, από Γερμανούς δασκάλους.

4. ΕΝΤΑΤΙΚΑ (γλωσσικά) ΤΜΗΜΑΤΑ : Σε περιοχές ή σχολεία όπου ο αριθμός αλλοδαπών μαθητών είναι πολύ μικρός δηλ. κάτω των 15 ή 8 μαθητών (το κατώτερο όριο διαφέρει από κρατίδιο σε κρατίδιο) και δεν είναι δυνατόν να δημιουργηθεί μία προπαρασκευαστική τάξη, δημιουργούνται εντατικά τμήματα παράλληλα προς τις Γερμανικές κανονικές τάξεις. Σκοπός αυτών των τμημάτων είναι η γρήγορη εκμάθηση της Γερμανικής γλώσσας.

5. ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ : Αυτό το τμήμα αποσκοπεί στο να βοηθάει τα αλλοδαπά παιδιά αλλά και Γερμανούς μαθητές να ξεπεράσουν τις μαθησιακές τους δυσκολίες. Ειδικότερα τα αλλοδαπά παιδιά στο μάθημα των Γερμανικών.

6. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ : Αλλοδαποί μαθητές, οι οποίοι βρίσκονται σε μία προπαρασκευαστική ή κανονική Γερμανική τάξη - χωρίς μάθημα εις την μητρική γλώσσα - μπορούν να έχουν συμπληρωματικές βοηθητικές ώρες, σε αυτήν. Το μάθημα αυτό γίνεται εκτός του κανονικού μαθήματος και σε σύνολο 5 ωρών την εβδομάδα.

7. ΕΙΔΙΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ : Στα αστικοβιομηχανικά κέντρα, όπου ο αριθμός των αλλοδαπών είναι μεγάλος (άνω του 20 %), μπορούν να δημιουργηθούν ειδικές τάξεις για τους μαθητές, δηλ. διδάσκουν Γερμανοί δάσκαλοι των Γερμανικών αναλυτικών προγραμμάτων. Επειδή όμως οι μαθητές αυτών των τάξεων ανήκουν σε μία συγκεκριμένη μειονότητα, ονομάζονται ανεπίσημα, και "αλλοδαπές κανονικές τάξεις".

Εκτός των δυνατοτήτων που αναφέραμε υπάρχει και άλλη βοήθεια για αλλοδαπούς μαθητές, η οποία στηρίζεται πάνω σε διάφορους θεσμούς, συλλόγους και πρόσωπα με κύρος και επιστημονική διάκριση στην Γερμανική κοινωνία.

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Ο συνολικός αριθμός των παιδιών αλλοδαπών εργαζομένων ανερχόταν το 1978-79 σε 481-397. Ο αριθμός των Ελληνοπαίδων ανερχόταν τότε σε 49.868, από τα οποία 35.698 εδιδάσκονταν από Έλληνες εκπαιδευτικούς στην μητρική τους γλώσσα. Έτσι 14.170 παιδιά με σχολική υποχρέωση, που παρακολουθούν ένα γενικό σχολείο στην Γερμανία, δεν έκαναν μάθημα μητρικής γλώσσας (Τσιπλιάρης 1982 : 128).

1. ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΤΑΞΕΩΝ

Σ' αυτές μπορούν να συμμετέχουν, όπως αναφερθήκαμε, 15 έως 24 μαθητές.

Τα Γερμανικά οφείλονται, κατά το δυνατό, να διδάσκονται από Γερμανούς εκπαιδευτικούς. Έτσι ελπίζει κανείς σε μία πιο στενή συνεργασία μεταξύ Γερμανών και αλλοδαπών δασκάλων. Το μάθημα οφείλεται να γίνεται, σύμφωνα με τα Γερμανικά προγράμματα διδασκαλίας και να μην υπερβαίνει τα 2 χρόνια.

Επειδή όμως το σχολικό και εκπαιδευτικό σύστημα ρυθμίζεται από τα επιμέρους ομοσπονδιακά κρατίδια, εξελίχθηκαν με την πάροδο του χρόνου 2 τύποι προπαρασκευαστικών τάξεων :

- α) Οι προπαρασκευαστικές τάξεις κανονικής μορφής, δηλ. τα παιδιά μπορούν να την παρακολουθήσουν ένα με δύο χρόνια και μετά να περάσουν στην Γερμανική κανονική τάξη.
- β) Οι προπαρασκευαστικές τάξεις μακρότερου χρόνου, η διάρκεια επίσκεψης των οποίων εκτείνεται από τις τάξεις 1 έως 4 ή 6 και μπορεί και μέχρι 9. Για την ίδρυση τέτοιων τάξεων πρέπει να υπάρχουν τουλάχιστον 25 μαθητές της ίδιας μητρικής γλώσσας. Αυτές τις προπαρασκευαστικές τάξεις μακρού χρόνου μπορούμε να τις χωρίσουμε σε 2 κατηγορίες :
 - β1) από παιδιά, τα οποία δεν έχουν καμμία σχολική εμπειρία, ούτε στην πατρίδα τους, ούτε στην Γερμανία.

β2) τα παιδιά που έχουν σχολική εμπειρία, είτε στην πατρίδα τους, είτε στην Γερμανία.

Προπαρασκευαστικές τάξεις του κανονικού τύπου ιδρύθηκαν από την αρχή σε όλα τα ομοσπονδιακά κρατίδια.

Αντίθετα τάξεις προετοιμασίας μακρού χρόνου υπάρχουν μόνο στη Ρηνανία-Βεστφαλία (1-6 τάξη) και Αμβούργο (1-4 και 2-6 τάξεις). Εμπειρικές παρατηρήσεις δείχνουν ότι ο σχεδιασμός και η πραγματικότητα δεν συμφωνούν. Όπως δείχνει μία έρευνα της ερευνητικής ομάδας ALFA, είναι η δυναμικότητα των τάξεων μεγαλύτερη από ότι επιτρέπεται. Η δυναμικότητα των τάξεων ποικίλει μεταξύ 25 και 35 μαθητές. (Τσιπλιάρης 1982 : 132).

Το μάθημα στα Γερμανικά, γίνεται συνήθως από Γερμανούς ή αλλοδαπούς φοιτητές. Η μετάβαση των μαθητών, από τις προπαρασκευαστικές τάξεις στις κανονικές, δεν κατορθώνεται πάντοτε μετά από 2 χρόνια, έτσι ώστε με αυτή την έρευνα συνέβαινε, το 40 % των παιδιών που μεταφέροντο στην κανονική Γερμανική τάξη, να επιστρέφει πάλι στις προπαρασκευαστικές τάξεις. Η προβληματική κατάσταση στις προπαρασκευαστικές τάξεις, βρίσκεται κατ' αρχήν στο ότι τα παιδιά δεν έχουν όλα την ίδια εθνικότητα - έχουν και διαφορετική ηλικία - και αφ' ετέρου στο ότι τα παιδιά, μόλις είχαν τη δυνατότητα, να συμμετέχουν ενεργά και επαρκώς στο μάθημα, επειδή διαθέτουν ελάχιστες γνώσεις γλώσσας. Διάφορες δυσκολίες, όπως και η πειθαρχία, δυσκολεύουν το μάθημα σε αυτές τις τάξεις. Γι' αυτό πολλοί νεώτεροι δάσκαλοι αρνιούνται να εργάζονται σε τέτοιες τάξεις. Αυτή η άρνηση γίνεται μεγαλύτερη, όταν το μάθημα γίνεται εκτός του σχολικού κτιρίου και ακόμα τα απογεύματα.

Μαζί με την ελλιπή εκπαίδευση, κυρίως σε σχέση με ψυχολογικό-κοινωνιολογικές γνώσεις, οι αλλοδαποί δάσκαλοι διαθέτουν μόνο ελάχιστες γνώσεις γλώσσας (Γερμανικής).

Αλλά και Γερμανοί δάσκαλοι, έχουν ελλείψεις, ειδικά για το μάθημα των Γερμανικών, σαν ξένη γλώσσα, αν και το τελευταίο καιρό γίνονται πολλά για να εξαφανιστεί αυτή η έλλειψη. Οι περισσότεροι διαθέτουν μόνο περιορισμένες γνώσεις, τόσο για τον πολιτισμό της πατρίδας των παιδιών

αλλοδαπών εργαζομένων όσο και για την γλώσσα τους. Μόνο 5 % από τα παιδιά της τετάρτης τάξης παρακολούθησαν , σύμφωνα με μία έρευνα (Τσιπλιτάρης 1982 : 135) μία προπαρασκευαστική τάξη στη Βάδη- Βιττεμβέργη). Γι' αυτό αναφέρονται δύο λόγοι :

- πρώτον είχαν τα εξετασθέντα παιδιά, πριν πάνε στο σχολείο αρκετές γνώσεις γλώσσας, επειδή τα περισσότερα από αυτά είχαν επισκεφθεί ένα γερμανικό νηπιαγωγείο.
- δεύτερον επισκέπτεται ένα μεγάλο μέρος αυτών των παιδιών από την αρχή του σχολικού έτους 1977/78 τις διγλωσσικές εθνικές τάξεις, που εν τω μεταξύ είχαν δημιουργηθεί στο βασικό και κύριο Δημοτικό Σχολείο (GROND-HAOPTSCHULEN). Σε όλη τη Γερμανία το ποσοστό συμμετοχής των Ελληνοπαίδων στις προπαρασκευαστικές τάξεις το 1981 ήταν 11,7 % δηλ. 5.836 μαθητές.

2. Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΙΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΕΣ ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

Τα παιδιά αλλοδαπών εργαζομένων, είναι λόγω του κανονισμού στην αίθουσα απομονωμένα, επειδή αυτά κάθονται κατά το πλείστον μαζί. Αυτό είναι εν μέρει καλό, επειδή οι προχωρημένοι μπορούν να βοηθήσουν τους αρχάριους ή αδύνατους στην γλώσσα' από την άλλη όμως δεν συντελείται η σχεδιασμένη ενσωμάτωση, αντίθετα μάλιστα έτσι εμποδίζεται.

Συχνότερα συμβαίνει ένας αλλοδαπός μαθητής να κάθεται στις τελευταίες σειρές, που έτσι δεν προσέχεται όσο θα έπρεπε από τους δασκάλους. Συνέπεια τότε, είναι τα παιδιά να νοιώθουν μειονεκτικά, και προσπαθούν έτσι να αποσπάσουν την προσοχή των συμμαθητών τους, με το να συζητάνε μεταξύ τους στην μητρική τους γλώσσα, να τραγουδούν δυνατά, ή να κάνουν διάφορες γκριμάτσες κ.ά. Έτσι φτάνουνε στο σημείο να θεωρούνται ενοχλητικοί παράγοντες του μαθήματος και στέλνονται πίσω στις προπαρασκευαστικές τάξεις ή σε ειδικά σχολεία.

Το 50 % των Ελληνοπαίδων επιθυμούν να κάθονται μαζί με ένα Γερμανό

συμμαθητή τους, ενώ το αντίθετο μόνο 20 % από τους Γερμανούς θέλουν το ανάλογο (Τσιπλιάρης 1982 : 139).

Αλλά και εκτός Σχολείου συναντιούνται τα παιδιά αλλοδαπών εργαζομένων με Γερμανούς συμμαθητές τους, πολύ σπάνια.

Σύμφωνα με το SCNRADER (1979 : 173) 80 % από τα ερωτηθέντα παιδιά, δεν είχαν εξωσχολικές επαφές με συμμαθητές τους 15 % απάντησαν κάποτε-κάποτε και 5 % είχαν συχνότερη επαφή με Γερμανόπαιδα. Ένα 28,34 % από τα Γερμανόπαιδα είναι πρόθυμα να κάνουν φίλια με τα Ελληνόπαιδα.

3. Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, οφείλουν τα παιδιά αλλοδαπών εργαζομένων, σύμφωνα με το Σ.Υ.Π. από τις 8.4.76, παράλληλα με τις προπαρασκευαστικές και κανονικές τάξεις να δέχονται και μάθημα μητρικής γλώσσας. Σκοπός αυτού του μαθήματος είναι η επανένταξη των αλλοδαπών παιδιών στο σχολικό σύστημα της πατρίδας τους. Το μάθημα της μητρικής γλώσσας, πρέπει κατά τις οδηγίες να μην υπερβαίνει τις 5 ώρες εβδομαδιαίως - για Ελληνόπουλα τις 8 ώρες - για να αποφεύγεται μία υπερεπιβάρυνση των παιδιών. Το μάθημα γίνεται απόγευμα από αλλοδαπούς δασκάλους, στην εκάστοτε μητρική γλώσσα των παιδιών και κυρίως στα μαθήματα : μητρική γλώσσα - γεωγραφία - ιστορία και θρησκευτικά.

Αυτό όμως τελικά, οδήγησε σε μεγάλη επιβάρυνση των παιδιών.

Έτσι π.χ. ένα 11-χρονο ελληνικό κορίτσι έχει 27 ώρες Γερμανικό μάθημα την εβδομάδα και 10 ώρες καθαρό μάθημα και κατ' οίκον εργασία. Συνολικά λοιπόν 46 ώρες καθαρό μάθημα και κατ' οίκον προετοιμασία, χωρίς να λογαριάζουμε τον χρόνο μέχρι το σχολείο.

Ο χρόνος μετάβασης στο σχολείο ανέρχεται για το 54 % των μαθητών το λιγότερο σε μία ώρα, ενώ για το υπόλοιπο 46 % μπορεί να διαρκέσει μέχρι 2 ώρες.

Στην Βάδη - Βιπτεμβέργη πρέπει τα παιδιά στο χρόνο από 12.05' έως 13.30' να τρέχουν στα σπίτια τους από το Γερμανικό σχολείο, να τρώνε το ψωμί τους στο δρόμο, για να είναι ακριβώς στις 13.30' στην αίθουσα

μητρικής διδασκαλίας και αυτό 2-3 φορές εβδομαδιαίως.

Σ' αυτό το σημείο δεν περιγράφεται η ιδιαιτερότητα κάθε κρατιδίου σχετικά με την σχολική επιμέλεια των αλλοδαπών παιδιών. Γιατί όπως αναφέρθηκε, κάθε κρατίδιο, ξεχωριστά ακολουθεί τη δική του σχολική πολιτική.

ΤΟ ΒΑΥΑΡΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ

Στην Βαυαρία ισχύει για τα αλλοδαπά παιδιά η διάρκεια υποχρεωτικής σχολικής παρακολούθησης ακριβώς όπως στους Γερμανούς συμμαθητές τους. Η υποχρέωση αυτή ισχύει και όταν ακόμη κατά το δίκαιο της πατρίδας τους, δεν υπάρχει πλέον τέτοια υποχρέωση. Το Βαυαρικό "ανοιχτό Μοντέλο" παίρνει μία ιδιαίτερη στάση στην προβληματική της μάθησης των αλλοδαπών παιδιών.

Η Βαυαρική Δημοκρατία έχει σαν βάση του σχολικού μοντέλου, το οποίο ψηφίστηκε στις 3.4.1973 κατ' αρχήν σαν μοντέλο για τα αλλοδαπά παιδιά, τις ακόλουθες βασικές σκέψεις :

- Η Μητρική γλώσσα των παιδιών είναι ένα αγαθό και μία ευκαιρία. Γερμανικά σαν 2η γλώσσα είναι μία βοήθεια και μία ευκαιρία.
- Ακόμη και σε μία διγλωσσική εκπαίδευση ο αλλοδαπός μαθητής να τελειώνει το Γερμανικό σχολείο χωρίς καθυστέρηση.
- Προς την κατεύθυνση αυτή μπορεί να συναποφασίζουν οι γονείς.
- Αλλοδαπά παιδιά και νέοι, που μένουν στην Γερμανία, δεν χρειάζεται, για να αισθάνονται σαν στο σπίτι τους, να γίνουν Γερμανοί (MAHLER 1973:3).

Το Βαυαρικό μοντέλο ονομάζεται "Ανοιχτό Μοντέλο" επειδή ανοίγει πολλούς δρόμους για τη σχολική εκπαίδευση των αλλοδαπών παιδιών. Από την μία προσφέρει δύο δυνατότητες σχολείο - στη Γερμανική τάξη ή στην τάξη της μητρικής γλώσσας - και από την άλλη αναγνωρίζει την επιθυμία των γονέων επειδή σύμφωνα με το σχέδιο, μία αλλαγή από τις τάξεις είναι δυνατή.

Στα παιδιά που έχουν επαρκείς γνώσεις γλώσσας, προσφέρεται η δυνατότητα επίσκεψης των κανονικών τάξεων. Εάν σε μία τέτοια τάξη υπάρχουν τουλάχιστον 15 μαθητές μητρικής γλώσσας από 5 έως 8 ώρες την εβδομάδα βέβαια σε βάρος άλλων μαθημάτων από τα οποία απαλλάσσονται οι μαθητές.

Για αλλοδαπούς μαθητές, που δεν διαθέτουν επαρκείς γνώσεις Γερμανικής γλώσσας ιδρύονται τάξεις μητρικής γλώσσας εφόσον συγκεντρώνεται ένας

ελάχιστος αριθμός 25 μαθητών της ίδιας γλώσσας. Εδώ διδάσκονται τα Γερμανικά και σαν ξένη γλώσσα - και όχι σαν δεύτερη γλώσσα - μέχρι οκτώ ώρες την εβδομάδα. Εάν δεν είναι δυνατή η ίδρυση τάξεων μητρικής γλώσσας λόγω μικρού αριθμού μαθητών, μπορούν να δημιουργηθούν μεταβατικές τάξεις για περισσότερες εθνικότητες.

Για να καταστεί δυνατή η λειτουργική μετάβαση από μία τάξη μητρικής γλώσσας στην κανονική Γερμανική τάξη προβλέπονται ώρες υποστήριξης και εντατικά τμήματα στα Γερμανικά.

Η αρχική ονομασία των τάξεων μητρικής γλώσσας επειδή αυτή δημιούργησε παρεξηγήσεις, αντικαταστάθηκε αργότερα με την ονομασία : "Διγλωσσικές τάξεις".

Αναφερθήκαμε και πιο πάνω ότι ένα κοινό μάθημα με τα Γερμανόφωνα παιδιά θα ήταν εποικοδομητικό στην μουσική και τεχνικά μαθήματα. Αλλά δυστυχώς, στην πράξη δεν γίνεται αυτό.

Για την συνολική σχολική φροντίδα των αλλοδαπών μαθητών στο Γερμανικό τομέα και στον τομέα της μητρικής γλώσσας αρμόδια είναι η Γερμανική εποπτεία σχολείου.

Η πρόσληψη Γερμανών και αλλοδαπών δασκάλων καθώς και ο έλεγχος των μέσων διδασκαλίας και προγραμμάτων υπόκειται στο κράτος.

Η ίδρυση διγλωσσικών τάξεων έχει σαν αφετηρία την εκτίμηση, ότι τα αλλοδαπά παιδιά θα παραμείνουν για μικρό χρονικό διάστημα, στην Γερμανία. Με την προοπτική της συνέχισης των σπουδών στην χώρα καταγωγής, θα εδικαιολογείτο μία εξομοίωση των προγραμμάτων διδασκαλίας εδώ, προς τα αντίστοιχα εθνικά σχολεία.

Επιπλέον εκτιμά το μοντέλο αυτό, ότι η εκάστοτε μητρική γλώσσα είναι η γλώσσα της σκέψης.

Στις Βαυαρικές διγλωσσικές τάξεις παίρνει η μητρική γλώσσα τη θέση της πρώτης - κύριας - γλώσσας και η Γερμανική τη θέση της δεύτερης γλώσσας. Στα πρώτα σχολικά έτη πηγαίνει η μητρική γλώσσα, μαζί με την γλώσσα μαθήματος. Το μάθημα στην Γερμανική γλώσσα μεγαλώνει αργότερα, ενώ το ποσοστό της μητρικής γλώσσας, στα τελευταία έτη μειώνεται. Στα 2 πρώτα

έτη, περιλαμβάνει το μάθημα από 5 ώρες, από το τρίτο 8 ώρες Γερμανικά, εβδομαδιαίως από το 5ο έτος διδάσκεται ειδικό μάθημα στα Γερμανικά.

Οι διγλωσσικές τάξεις οφείλουν να επισκέπτονται τα αλλοδαπά παιδιά, τα οποία δεν έχουν καθόλου ή μόνο ανεπαρκείς γνώσεις γλώσσας και εκείνα τα παιδιά, τα οποία έχουν ένα επαρκές μέτρο γνώσης της γλώσσας, οι γονείς τους όμως αποφάσισαν για την φοίτησή τους σε διγλωσσική τάξη. Αυτές οι τάξεις μπορούν να ιδρυθούν σε δημόσια σχολεία, εάν συγκεντρώνονται τουλάχιστον 25 παιδιά μίας εθνικότητας. Αυτές οι τάξεις διαρκούν 9 χρόνια, ενώ τα 2/3 του μαθήματος γίνονται στη εκάστοτε εθνική γλώσσα.

Μαθητές οι οποίοι έρχονται στο όγδοο ή ένατο σχολικό έτος με ελάχιστες γνώσεις γλώσσας, έχουν την δυνατότητα να παρακολουθήσουν ειδικές τάξεις, για την προετοιμασία τους στην επαγγελματική εκπαίδευση. Εκεί διδάσκονται στις 20 από τις 32 ώρες την εβδομάδα μόνο Γερμανικά.

Σε περιοχές με μικρό ποσοστό αλλοδαπών παιδιών, όπου δεν είναι δυνατή η δημιουργία διγλωσσικών τάξεων, προβλέπεται η ίδρυση των ονομαζόμενων "μεταβατικών ή προπαρασκευαστικών τάξεων". Και εδώ απαιτούνται 25 μαθητές αλλά διαφορετικών εθνικοτήτων. Οι προπαρασκευαστικές τάξεις είναι ενταγμένες στα δημόσια σχολεία και έχουν σκοπό να βοηθήσουν αλλοδαπά παιδιά με καθόλου ή ελάχιστες γνώσεις Γερμανικής γλώσσας έτσι ώστε μέσα σε 2 το πολύ χρόνια, να μπορούν να παρακολουθούν το μάθημα στις Γερμανικές κανονικές τάξεις. Τα παιδιά, τα οποία παρακολουθούν προπαρασκευαστικές τάξεις, διδάσκονται 22 ώρες την εβδομάδα, από τις οποίες οι 12 ώρες είναι αφιερωμένες στο μάθημα Γερμανικής γλώσσας. Αλλοδαποί δάσκαλοι, διδάσκουν το μάθημα μητρικής γλώσσας, ενώ Γερμανοί δάσκαλοι διδάσκουν τα Γερμανικά μαθήματα. Την εποπτεία για την συνολική σχολική διδασκαλία έχουν οι Βαυαρικές αρχές.

Οι Έλληνες γονείς και τα παιδιά αυτών κάνουν έντονα την χρήση της παρακολούθησης διγλωσσικών τάξεων. Έτσι έχουν το 95,1 % των Ελληνοπαίδων της Νυρεμβέργης π.χ. στο σχολικό έτος 1981/1982 επισκεφθεί διγλωσσικές τάξεις. Αντίστοιχα ένα 4,9 % παρακολούθησαν την ίδια χρονιά το μάθημα μίας κανονικής Γερμανικής τάξης (Ρατισόγλου 1984:16).

Για διγλωσσικές τάξεις υπάρχουν 2 δυνατότητες :

- **οι ενταγμένες τάξεις** : εδώ γίνεται το μάθημα στο ίδιο σχολικό κτίριο με τα Γερμανόπαιδα
- **οι διγλωσσικές τάξεις σε ιδιωτικά σχολεία** : όπου εδώ το γερμανικό μάθημα - περίπου 8 ώρες την εβδομάδα - γίνεται από Γερμανούς ή από αλλοδαπούς δασκάλους.

Γι' αυτό θα γίνει λόγος παρακάτω. Οι διγλωσσικές τάξεις σκοπεύουν αφ' ενός μία ενσωμάτωση στο Γερμανικό σχολικό και κοινωνικό σύστημα, αφ' ετέρου μία επανενσωμάτωση στο σχολικό και κοινωνικό σύστημα της πατρίδας.

Αυτή η μορφή μαθήματος προτιμάται κυρίως από εκείνους τους γονείς, οι οποίοι δεν έχουν συγκεκριμένες παραστάσεις για το μέλλον.

Το ιδιωτικό σχολείο προετοιμάζει τα παιδιά για μία σύντομη επιστροφή - το αργότερο μετά την υποχρεωτική σχολική φοίτηση - στην πατρίδα. Αυτός ο τύπος επιλέγεται από εκείνους τους γονείς, οι οποίοι είναι σίγουροι, ότι αυτοί ή τα παιδιά τους, μόνο βραχυπρόθεσμα θα μείνουν στην Γερμανία. Όταν μένουν όμως οι οικογένειες αλλοδαπών εργαζομένων περισσότερο απ' όσο σκόπευαν στην Γερμανία, τότε παραμένει ανοιχτός ο δρόμος για το γερμανικό σχολικό σύστημα και έτσι για την Γερμανική κοινωνία. Γι' αυτό διδάσκονται τα παιδιά αυτά μαζί με τη μητρική τους γλώσσα, επίσης τα Γερμανικά σαν πρώτη ξένη γλώσσα.

Από τα Ελληνόπαιδα της Βαυαρίας (σύνολο 7.836) επισκεφθήκανε το 1980 60 % ένα Ελληνικό ιδιωτικό σχολείο, 20 % μία Γερμανική κανονική τάξη και 20 % μία ενταγμένη διγλωσσική τάξη.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ

Το Βαυαρικό μοντέλο βρήκε στο κοινό περισσότερο άρνηση παρά επιδοκιμασία. Από επίσημη άποψη, τονίζονταν συνεχώς τα πλεονεκτήματα του μοντέλου, ότι τα παιδιά από την μία μεριά βοηθούνται να μην χάσουν την επαφή τους με την πατρίδα, και από την άλλη, ότι τα βοήθησαν να αποκτήσουν πρόσβαση στην γερμανική κοινωνία. Στην πραγματικότητα όμως, αυτό το μοντέλο υποστηρίζει την αρχή της εναλλακτικότητας, κατά την οποία λίγο υπ' όψη λαμβάνονται τα παιδιά.

Μία κριτική των Βαυαρικών κατευθυντηρίων γραμμών, οφείλει να γίνει με την βοήθεια των τάξεων μητρικής γλώσσας: στις τάξεις αυτές διδάσκεται περίπου το 1/3 όλων των αλλοδαπών παιδιών. Η κυριαρχία αυτού του θεσμού φαίνεται κατά την παρουσίαση των μέτρων για αλλοδαπά παιδιά στην πρωτεύουσα, το Μόναχο. Σύμφωνα με αυτά, υπήρχαν το σχολικό έτος 1977/78 στο Μόναχο 72 τάξεις μητρικής γλώσσας. Μεταβατικές τάξεις ή εντατικά τμήματα δεν προσφέρονταν.

Οι τάξεις μητρικής γλώσσας, στις περισσότερες περιπτώσεις εξελίχθηκαν σε εθνικές τάξεις, το μοναδικό πραγματοποιηθέν σημείο του Βαυαρικού μοντέλλου ((BAYERISCHES AMTSPLUTT 13.8.1978).

Η κριτική στο μοντέλλο, συγκεντρώνεται στα παρακάτω σημεία. Στο ότι οι αλλοδαποί γονείς αποφασίζουν για τις τάξεις μητρικής γλώσσας ή εθνικές τάξεις, δεν έχει σχέση με οποιαδήποτε συμφωνία τους με το μοντέλλο, αλλά σε μία άλλη δήλωση, δηλ. ότι οι γονείς που έρχονται στην Γερμανία αισθάνονται ότι βρίσκονται κοινωνικά και πολιτιστικά υπό τόση πίεση, ώστε αρχίζουν να ιδανικοποιούν την πατρίδα. Οι γονείς, που είναι εκτεθειμένοι στην απομόνωση, στην εκμετάλλευση, στο περιθώριο και στη γενική αβεβαιότητα, αρχίζουν σιγά-σιγά να πιστεύουν, ότι θα ήταν καλλίτερο για τα παιδιά, εάν είχαν μία ευκαιρία να γυρίζουν στην πατρίδα, όπου τα εμπόδια και οι δυσκολίες, κάτω από τις οποίες αυτοί υποφέρουν στην Γερμανία, δεν υπάρχουν.

Η ανύψωση : της πατρίδας, σε κοινωνικό ειδύλλιο μεταφέρεται κατόπιν στα παιδιά, αφού διαλέγουν γι' αυτά (οι γονείς) τις τάξεις μητρικής γλώσσας στα βαυαρικά σχολεία (RIST 1980:201).

Αυτή η απόφαση των γονέων μπορεί να θεωρηθεί και ένα δείγμα παραίτησης.

Οι FRIBERG και HOHAMAUN συνοψίζουν την γενική κριτική στο "ανοιχτό μοντέλο" το οποίο δεν είναι τίποτα άλλο από ένα εθνικό σχολείο, το οποίο : "Βοηθάει τη σχολική γκεττοποίηση και σπρώχνει τον αλλοδαπό πληθυσμό, ο οποίος ήδη ζει από πλευράς κατοικίας σε γκέτο, στην πλήρη απομόνωση, ενώ δεν αφήνει στον Γερμανό μαθητή καμμία δυνατότητα επαφής και γνωριμίας με το αλλοδαπό παιδί.

Ξεχωρίζει τον αλλοδαπό, με το να του προσφέρει δυνατότητες εκπαίδευσης, που δεν μπορεί να αξιοποιήσει λόγω έλλειψης γνώσης". (HOHMAUN 1976:22).

Η απαιτηθείσα, από το υπουργείο πολιτισμού, ενσωμάτωση των αλλοδαπών παιδιών κατορθώνεται, όπου αυτή γίνεται, μόνο μονομερώς στο πνεύμα της αφομοίωσης.

Οι Γερμανοί μαθητές δεν χρειάζεται να συνεισφέρουν στην ενσωμάτωση, αντίθετα απομακρύνονται από τα αλλοδαπά παιδιά μέσω της δυνατότητας των τάξεων μητρικής γλώσσας, όπου σε μία κανονική τάξη πρέπει να θεωρηθεί πολύ μικρή, η δυνατότητα ενσωμάτωσης.

Σ' αντίθεση μ' όλα τα ομοσπονδιακά κρατίδια, απαιτεί η Βαυαρία, επαρκή κατοχή της γερμανικής γλώσσας, και δεν κάνει απ' αυτή την άποψη καμμία υποχώρηση στην ιδιαίτερη κατάσταση των αλλοδαπών παιδιών (KISCHKEWITZ REUTER 1980 = 105-106).

Τα διδακτικά βιβλία, τα οποία χρησιμοποιούνται στις τάξεις μητρικής γλώσσας, είναι προσανατολισμένα εθνικά και οδηγούν στο να μη προετοιμάζονται τα παιδιά για τις Γερμανικές συνθήκες ζωής και κοινωνίας.

Είναι επίσης αμφίβολο, εάν αυτή η σύνδεση με τη Γερμανική κοινωνία μπορεί να επιτευχθεί με 8 ώρες την εβδομάδα Γερμανικό μάθημα. Από την άλλη είναι επίσης αμφίβολο, εάν οι εθνικές πολιτιστικές αξίες μπορούν να μεταδοθούν στα παιδιά που ζουν σ' ένα Γερμανικό περιβάλλον. Ετσι παράγονται αναλφάβητοι και στους δύο πολιτισμούς. Η προσπάθεια του

μοντέλου δεν αναγνωρίζεται επιστημονικά και παιδαγωγικά. Βοηθάει ακριβώς μέσω των σχολικών μέτρων την κοινωνική απομόνωση των αλλοδαπών συμπολιτών, και αφήνει την διαδικασία της γλωσσικής κοινωνικής ενσωμάτωσης, στην σύμπτωση εφ' όσον επιθυμείται από τους αλλοδαπούς. Εδώ όμως δεν μιλάμε πιά, για αληθινή παροχή βοήθειας.

Κεντρικό σημείο του Βαυαρικού μοντέλου, είναι το δικαίωμα των γονέων να αποφασίσουν ελεύθερα για το μέλλον των παιδιών τους. Μία ελεύθερη όμως απόφαση των αλλοδαπών γονέων είναι αδύνατη, εξ' αιτίας, της όχι ασφαλούς νομικής και πολιτικής κατάστασης. Οι γονείς πρέπει συνεχώς να υπολογίζουν, ότι μπορεί η άδεια παραμονής τους να μην παραταθεί. Το δικαίωμα των γονέων, εξυπηρετεί την απόκρυψη της διαχωριστικής και κοινωνικής πολιτικής, και αναδεικνύει έτσι ένα ιδιαίτερο πρόβλημα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΓΙΑ ΑΛΛΟΔΑΠΑ ΠΑΙΔΙΑ

Υπάρχουν λοιπόν, όπως αναφέρθηκε, πολλές δυνατότητες για τη σχολική φροντίδα των αλλοδαπών παιδιών. Αυτές που υποστηρίζουν την ενσωμάτωση με την εισαγωγή σε ένα γερμανικό σχολείο, και άλλες που έχουν σαν στόχο την επανενσωμάτωση των παιδιών. Για όλες τις μορφές μάθησης, αποδείχθηκε η γνώση της γλώσσας από τα αλλοδαπά παιδιά, είναι το αποφασιστικό κριτήριο για την σχολική του ένταξη - ανεξαρτησία φυσικά από τα εθνικά ιδιωτικά σχολεία.

Η αληθινή όμως ερώτηση ξεκινάει από αυτό, κατά πόσο αλλοδαποί γονείς έχουν επιρροή στο είδος σχολικής μάθησης των παιδιών τους. Επειδή η απόφαση, σε ποιά γλώσσα και ποιο πολιτισμό πρέπει πρώτα να γίνει η κοινωνικοποίηση, παίρνεται μόνο από τους γονείς. Έτσι θα έπρεπε να βελτιωθεί η πληροφόρηση των αλλοδαπών γονιών, από κρατική και κοινοτική άποψη, πάνω στη Γερμανική παιδεία, προ πάντων πάνω στις διαφορετικές δυνατότητες για αλλοδαπά παιδιά σε σχέση, με την σχολική τους περάτωση και την παραπέρα εκπαίδευσή τους. Οι αλλοδαποί γονείς θέλουν να αναθρέψουν τα παιδιά τους σ' ένα ξένο περιβάλλον περισσότερο, εθνικά και κοντύτερα στο δικό τους τρόπο σκέψης, από ότι με ξένο πολιτισμό, κάτι που θα οδηγούσε κατά την γνώμη τους σε περισσότερη απομάκρυνση και μεγαλύτερες αντιπαραθέσεις μεταξύ των γονέων.

Οι γονείς θα πρέπει, αφού εγκατασταθήκανε για μακρύτερο χρόνο με τις οικογένειές τους στη Γερμανία, να φροντίζουν μόνοι τους για την σχολική μάθηση των παιδιών τους. Προ πάντων επειδή αυτοί οφείλουν να αποφασίζουν για την σχολική πορεία των παιδιών τους, θα πρέπει να διαμορφώνουν εναλλακτικές προτάσεις έτσι ώστε να υπάρχουν διαφορετικά πεδία απόφασης.

Στις διγλωσσικές τάξεις και στα εθνικά σχολεία δεν συναντάει το παιδί ιδιαίτερα το γλωσσικό πρόβλημα με το οποίο έχει έρθει σε επαφή στην Γερμανική κανονική τάξη, ήδη από τις πρώτες σχολικές ώρες, εάν αυτό δεν έχει συμβεί προηγουμένως στα νηπιαγωγεία.

Αυτή η μορφή σχολείου, όμως, συντελεί στην επανενσωμάτωση και απομόνωση των αλλοδαπών παιδιών. Έτσι το πρόβλημα της γλώσσας εμφανίζεται πάλι εκ νέου ψάχνει το αλλοδαπό παιδί για κάποια θέση μαθητείας ή για δουλειά. Και αυτό συμβαίνει διότι τα παιδιά δεν μπορούν να παρουσιάσουν καμία εξιδεικευμένη αποφοίτηση.

Το μάθημα στην μητρική γλώσσα, φράζει το δρόμο των παιδιών και για παραπέρα σχολεία, επειδή η γνώση της γερμανικής γλώσσας, δεν βοηθιέται αρκετά.

Έτσι η απαιτούμενη ενσωμάτωση των αλλοδαπών οικογενειών στην γερμανία, μπορεί να γίνει τότε μόνο, όταν τα παιδιά τους δεν μπορούν να λαμβάνουν μέρος στην Γερμανική παιδεία και να μην απομονώνονται στις τάξεις μητρικής γλώσσας. Γι' αυτό θα ήταν καλό (συμβουλευτικό) να μην τελειοποιούνται περαιτέρω οι τάξεις μητρικής γλώσσας και τα εθνικά σχολεία και ακόμη να υπάρχουν, μόνο για εκείνα τα παιδιά, των οποίων οι γονείς σκέπτονται να επιστρέψουν σύντομα στην πατρίδα τους. Αλλά και τότε δεν είναι σίγουρο, ότι θα μπορέσουν να επιτύχουν τη σύνδεσή τους με το εθνικό σχολικό σύστημα. Για το Γερμανικό σχολείο θα σήμαινε αυτό μία υπερεπιβάρυνση, εάν παράλληλα με την κατοχύρωση της εθνικής γλώσσας, προετοιμάζε επίσης την "κοινωνική ενσωμάτωση" των αλλοδαπών παιδιών στην πατρίδα τους. Αυτό είναι περισσότερο ένα καθήκον των χωρών καταγωγής των Αλλοδαπών, ευθύς, όταν θα επιστρέψουν, με τις οικογένειές τους, στην πατρίδα τους (AKRNAP 1978:56).

Η κοινωνικοποίηση των αλλοδαπών παιδιών, πάλι για την κοινωνία της χώρας στην οποία ζουν, είναι καθήκον τόσο του μαθήματος μητρικής γλώσσας όσο και του κανονικού μαθήματος.

Έτσι όπως το Βαυαρικό μοντέλλο, ξεκινούν και οι υπερασπιστές των τάξεων μητρικής γλώσσας, από αυτό, ότι δηλ. η μητρική γλώσσα είναι η γλώσσα της σκέψης των παιδιών, και ότι η ψυχοπνευματική εξέλιξη του παιδιού, μόνο στα πλαίσια της μητρικής του γλώσσας γίνεται.

Όμως δεν παραβλέπεται, ότι η Γερμανική γλώσσα σ' αυτή την περίπτωση μαθαίνεται, όχι σαν ξένη γλώσσα αλλά σαν δεύτερη γλώσσα την οποία

χρειάζονται τα αλλοδαπά παιδιά καθημερινά για να διευκολύνονται, στην καθημερινή τους ζωή.

Η προβληματική της γλώσσας, καταργείται προσωρινά, στα πλαίσια της οργάνωσης των τάξεων μητρικής γλώσσας και προπαρασκευαστικών μακράς διάρκειας, σε σχέση όμως με μία αργότερη εξεύρεση επαγγέλματος και κοινωνικής ένατηξης, παραμένει άλυτη. Έτσι η μετάβαση στις γερμανικές κανονικές τάξεις δυσκολεύεται, διότι περιορίζεται η χρήση της Γερμανικής γλώσσας σ' αυτές, σ' ένα ωρισμένο αριθμό ωρών την εβδομάδα. Δεν δίνεται έτσι η ευκαιρία σ' ένα μεγάλο αριθμό αλλοδαπών παιδιών, να έρθουν σε επαφή με τα Γερμανόπαιδα μέσω του σχολείου σαν μίας "βαθμίδας προς σύναψη διεθνικών σχέσεων" (SCHRADER 1976:178).

Τα αλλοδαπά παιδιά, έτσι μόλις έχουν την δυνατότητα, να δοκιμάσουν και να μάθουν την ικανότητα επικοινωνίας τους στα γερμανικά. Σαν αποτέλεσμα αυτού, γεννιούνται γλωσσικά εμπόδια, τα οποία δυσκολεύουν τις διανθρώπινες επαφές στο Γερμανικό περιβάλλον.

Τέλος, τονίζουμε ακόμα, ότι τα Γερμανικά μαθαίνονται στις τάξεις μητρικής γλώσσας, σαν ξένη γλώσσα και όχι σαν γλώσσα διδασκαλίας και όχι σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τους στόχους της.

Γ' ΜΕΡΟΣ

ΜΕΡΟΣ Γ'

Ο σχολικός αγώνας των Ελλήνων στην Ο.Γ.

Η ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΑΥΤΟ

Αν και η διάρκεια παραμονής των Ελλήνων, όπως είδαμε και ολοένα και μεγαλώνει και μόνο λίγοι αποφασίζουν για την επιστροφή τους (βλ. παρ. πιν. 14 σελ.) έχει το μεγαλύτερο μέρος τους την άποψη, ότι τα παιδιά σε δικά τους σχολεία τα οποία λειτουργούν κατά το εθνικό σχολικό σύστημα, είναι σε καλλίτερα χέρια και έχουν σ' αυτά μία καλλίτερη παιδεία.

Ευθύς ως αποτέλεσμα μίας προσπάθειας, τα παιδιά να κάνουν μάθημα με άλλα παιδιά μαζί, θεωρείται αυτό σαν πράξη αφελληνισμού, αναγκαστικής ενσωμάτωσης και Γερμανοποίησης.

Η Ελληνική πρεσβεία από την μία απαιτεί, όπως στην Βορεια-Ρηνανία Βετφαλία, διγλωσσικά σχολεία, στην Βαυαρία όμως αντίθετα, φροντίζει για εθνικά σχολεία.

Η άποψη των Ελλήνων γονέων βλέπονταν και χαρακτηρίζονταν πάντα αρνητικά. Στα πρώτα χρόνια της μετανάστευσης, λίγοι Έλληνες ήταν αυτοί που εξέφραζαν κάποια άποψη. Μετά το 1972 γίνεται η δραστηριότητα των Ελλήνων ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα.

Μετά την αποκατάσταση της Δημοκρατίας στην Ελλάδα, αυξήθηκαν οι δραστηριότητες των γονέων αρκετά. Με διαδηλώσεις και απεργίες πείνας τραβούσαν πάνω τους την προσοχή, τόσο των Γερμανικών σχολικών αρχών, όσο και των Ελληνικών διπλωματικών αντιπροσωπειών για να δείξουν την κατάσταση της εκπαίδευσης των παιδιών τους (βλ. παράρτημα πιν. 15 σελ. 14). Το εκεί υπάρχον Ελληνικό σχολείο, είχε εγκριθεί από τις Γερμανικές αρχές, μόνο για το συμπληρωματικό μάθημα, στην Ελληνική γλώσσα. Οι Έλληνες όμως μετέτρεψαν με την πάροδο του χρόνου το σχολείο τούτο σε εθνικό μικρό σχολείο.

Εξ' αιτίας αυτών των διαδηλώσεων και άλλων δράσεων συστήθηκε μία ελληνογερμανική επιτροπή, η οποία ασχολείται διεξοδικώτερα με το πρόβλημα εκπαίδευσης των Ελληνοπαίδων.

Ετσι απαιτούν οι γονείς της Βόρεια-Ρηνανία-Βεστφαλίας μέσω της συντονιστικής τους επιτροπής τα παρακάτω :

- Πρέπει να ιδρυθούν αυτόνομες Ελληνικές τάξεις από την πρώτη μέχρι την έννατη χρονιά. Οι τάξεις αυτές να είναι ενσωματωμένες στα Γερμανικά σχολεία, έτσι ώστε οικονομικές και οργανωτικές δυσκολίες να μην δυσκολεύουν τη λειτουργία τους.
- Όλα τα μαθήματα να γίνονται στην Ελληνική γλώσσα. Τα μουσικο-τεχνικά μαθήματα θα μπορούν απεναντίας να γίνονται στην Γερμανική γλώσσα. Το μάθημα των Γερμανικών οφείλει να διδάσκεται από εκπαιδευμένους Γερμανούς δασκάλους σαν ξένη γλώσσα.
- Τα προγράμματα ύλης των μαθημάτων που γίνονται στην Ελληνική γλώσσα, θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένα στο περιβάλλον των παιδιών.
- Πρέπει να επιτραπεί και να ιδρυθεί μία σειρά γυμνασιακών τάξεων (Λύκεια -10η έως 12η- τάξη) έτσι ώστε οι Έλληνες μαθητές, οι οποίοι εξ' αιτίας γλωσσικών δυσκολιών δεν μπορούν να επισκεφθούν το Γερμανικό Γυμνάσιο, να μπορούν να επισκεφθούν αυτές τις τάξεις.
- Το Ελληνικό διδακτικό προσωπικό, πρέπει να είναι εκπαιδευμένο ανάλογα με τις συνθήκες και να διδάσκει για μακρύτερο χρόνο στην Ο.Γ.
- Τέλος, οφείλουν τα αποκτώμενα σχολικά πιστοποιητικά να αναγνωρίζονται από την Ελληνική και Γερμανική πλευρά και να αποφεύγεται, λόγω των γλωσσικών ελλείψεων των παιδιών, το πίσω-γύρισμά τους (Δαμανάκης 1978: 188-189).

Ρίχνοντας κανείς μία ματιά στις απαντήσεις των γονέων διαπιστώνει, ότι αυτές ούτε ουτοπικές ούτε παράλογες, είναι. Όμως εάν η Γερμανική πλευρά αποδεχόταν αυτές τις απαιτήσεις, θα βοηθούσαν μόνο εκείνα τα παιδιά, που έχουν σαν σκοπό τον γυρισμό τους στην Ελλάδα. Τα παιδιά όμως που

επιδίδωκαν εδώ μια επαγγελματική εκπαίδευση, θα είχαν ελάχιστες ευκαιρίες. Αρα το μοντέλο αυτό των γονέων, δεν εξυπηρετεί την πλειονότητα.

Η έλλειψη πληροφόρησης για τις πραγματικές ευκαιρίες εκπαίδευσης -τόσο εδώ όσο και στην Ελλάδα- καθώς και η ισχυρή θέληση των Ελλήνων γονέων να εκπαιδεύσουν τα παιδιά τους κατά τα εθνικά πρότυπα, οδήγησε στο ότι οι απαιτήσεις των γονέων πηγαινούν αντίθετα προς τα μοντέλα των ομόσπονδων κρατιδίων.

Οι γονείς έδωσαν προτεραιότητα στην επανενσωμάτωση και παραγνώρισαν σ' αυτό, ότι αυτή η μορφή εκπαίδευσης μπορεί να οδηγήσει προπάντων εκείνα τα παιδιά σε απομόνωση, τα οποία αντίθετα από τις αρχικές τους παραστάσεις, μένουν περισσότερο απ' ότι προβλέπουν στην Ο.Γ.

Συνοπτικά μπορεί να πει κανείς, ότι η πλειψηφία των Ελλήνων θεωρεί το εθνικό σχολείο σαν την ιδεώδη μορφή για την εκπαίδευση των παιδιών τους. Ένα μικρό μόνο μέρος από αυτούς ταυτίζεται με την καμουφλαρισμένη απαίτηση της Ελληνικής πρεσβείας, για διγλωσσικά σχολεία, πίσω από την οποία στέκεται η διατήρηση των εθνικών σχολείων. Την άποψη αυτή, εκφράζουν και Έλληνες δάσκαλοι που εργάζονται στην Ο.Γ. Τέλος, οι συνδικαλιστικοί οργανωμένοι Έλληνες ενδιαφέρονται περισσότερο για την ενσωμάτωση των παιδιών τους στην Γερμανική κοινωνία.

Η ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Οι Ισπανοί, Πορτογάλοι και Ιταλοί είναι υπέρ της ενσωμάτωσης. Τα παιδιά τους παίρνουν μέρος στο μάθημα του Γερμανικού σχολείου. Όμως υπάρχει και μία άλλη ακόμη άποψη από μερικούς Ιταλούς παπάδες και δασκάλους που είναι υπέρ των εθνικών σχολείων.

Οι Γιουγκοσλάβοι προτιμούν εν μέρει τις διγλωσσικές τάξεις, όμως το μεγαλύτερο μέρος των γονέων εκφράζεται σύμφωνα με τους Γιουγκοσλάβους δασκάλους, συνδικάτα και κοινωνικούς λειτουργούς, για την ενσωμάτωση.

Στους Τούρκους υπερασπίζονται εθνικοθησκευτικές ομάδες όπως οι "Γκριζοί Λύκοι" την ίδρυση εθνικών σχολείων. Το μεγαλύτερο μέρος των Τούρκων όμως, είναι υπέρ της μετάβασης των παιδιών στην Γερμανική τάξη, όπου επίσης υπάρχει και σ' αυτούς η τάση για τις διγλωσσικές τάξεις.

Γενικώς, μπορεί να πει κανείς, ότι οι ίδιοι εργαζόμενοι αλλοδαποί, βλέπουν την ενσωμάτωση σαν μοναδική λύση, και ταυτόχρονα οι αντιπρόσωποι των κυβερνήσεων των χωρών αποστολής τους, αποδέχονται αυτή σαν λύση, του προβλήματος. Θρησκευτικοί και δεξιοεξστρεμιστικοί κύκλοι, επιθυμούν αντίθετα την ίδρυση εθνικών σχολείων.

Οι χώρες καταγωγής των αλλοδαπών εργαζομένων υποστηρίζουν από τη μία πλευρά τις δραστηριότητες των υπηκόων τους, οι οποίοι φροντίζουν τον εθνικό πολιτισμό, την γλώσσα, την παράδοση και την θρησκεία στην αλλοδαπή, από την άλλη όμως εκφράζονται υπέρ της ενσωμάτωσης.

Η Ιταλία συντηρεί 5 πολιτιστικά σπίτια όπως και η Τουρκία η οποία ασχολείται με πολιτιστική εργασία και με την εργασία των μεγάλων, της νεολέας και των παιδιών.

Οι Γιουγκοσλάβοι με την βοήθεια του προξενείου της ίδρυσαν πέρα από τα υπάρχοντα 3 πολιτιστικά κέντρα και 128 πολιτιστικούς συλλόγους, όπου διατέθηκαν επίσης και οι ανάλογοι χώροι. Το ίδιο το Κράτος εφρόντισε, ώστε να διατεθούν δωρεάν για τις δραστηριότητες των συλλόγων, εθνικές ενδυμασίες, αθλητικά είδη, βιβλία και μουσικά όργανα. Δύο φορές τον χρόνο

(Πάσχα και Φθινόπωρο) διοργανώνεται, με την βοήθεια των συλλόγων, ανταλλαγή μαθητών μεταξύ παιδιών Γιουγκοσλάβων που ζουν στην Ο.Γ με παιδιά που ζούν και πηγαίνουν σχολείο στην Γιουγκοσλαβία, όπου και φιλοξενούνται στα σπίτια τους. Ένας από τους σκοπούς αυτής της διοργάνωσης, είναι η κοινή ώρα μαθήματος μεταξύ των παιδιών αυτών. (Ζωγράφου 81:134).

Η Ελλάδα, δεν διατηρεί ανάλογους θεσμούς στην Ο.Γ. Οι δραστηριότητες των Ελληνικών κοινοτήτων και ιδιωτικά οργανωμένων συλλόγων δεν υποστηρίζονται στην Ο.Γ. ούτε οικονομικά ούτε ηθικά.

Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΘΕΣΜΩΝ ΚΑΙ ΟΜΑΔΩΝ

Στη Βαυαρία υπάρχει, κρατικά εγκεκριμένο, από το 1959 το "Εθνικό Ελληνικό Σχολείο". Αυτό το σχολικό σύστημα υποστηρίχθηκε επίσης οικονομικά από το Βαυαρικό κράτος και περιελάμβανε αρχικά μόνο το δημοτικό σχολείο.

Φορέας του Ελληνικού ιδιωτικού σχολείου, το οποίο ιδρύθηκε στο Μόναχο το 1965, ήταν η εκπαιδευτική εταιρεία "Βασιλιάς ΟΤΤΟ της Ελλάδος".

Φορέας του Ελληνικού ιδιωτικού σχολείου, το οποίο ιδρύθηκε στη Νυρεμβέργη το 1966, και αντίστοιχα το 1970 στο Καρσφελντ (Μονάχου) ήταν το Ελληνικό γενικό Προξενείο.

Περί τα μέσα της δεκαετίας του '70 διερευνήθηκε ο τομέας των σχολείων με το Λύκειο το οποίο Λύκειο βρίσκεται υπό την εκπαιδευτική κυριαρχία του Ελληνικού κράτους.

Στην Βαυαρία υπάρχουν, σύμφωνα με μία ιδιαίτερη συμφωνία μεταξύ Ελλάδος και Βαυαρικού κρατιδίου, ιδιωτικά γυμνάσια, τα οποία έχουν την έδρα τους στο Μόναχο και στην Νυρεμβέργη από το 1981/82 υπάρχει επίσης ένα στο Αουγκσμουργκ. Το γυμνάσιο στο Μόναχο, είχε το σχολικό έτος 1975/76, 36 δασκάλους και 1.192 μαθητές, και αυτό της Νυρεμβέργης 11 δασκάλους και 370 μαθητές. Ένα ακόμη στατιστικό στοιχείο το σχολικό έτος 1984/85, υπάρχουν στο Μόναχο 2 Γυμνάσια με σύνολο μαθητών 1.358 στη Νυρεμβέργη επίσης 2 με 776 μαθητές. Στον αριθμό μαθητών του Μονάχου, συμπεριλαμβάνονται και οι μαθητές του γυμνασίου Καρσφελντ και Αουγκσμπουργκ.

Για όλους αυτούς τους μαθητές υπάρχουν 211 δάσκαλοι, οι οποίοι είναι επίσης αρμόδιοι και για το μάθημα στα 3 Ελληνικά Λύκεια, τα οποία 2 βρίσκονται στο Μόναχο και ένα στην Νυρεμβέργη το μάθημα σ' αυτά παρακολουθούσαν συνολικά 1.470 μαθητές -973 στο Μόναχο και 497 στη Νυρεμβέργη.

Ετσι έχουμε ο αριθμός των μαθητών του βασικού σχολείου να ανέρχεται το 1984/87 στη Βαυαρία, σε 4.469 μαθητές, οι οποίοι διδάσκονται από 173 δασκάλους.

Το διδακτικό προσωπικό για τα γυμνάσια πληρώνεται εν μέρει από το κρατίδιο της Βαυαρίας και εν μέρει από την Ελληνική πρεσβεία.

Οι τρεις πρώτες τάξεις του Γυμνασίου, θεωρούνται από τη Βαυαρική κυβέρνηση, σαν τις αντίστοιχες τάξεις του HAUPTSCHULE και γι' αυτό χρηματοδοτούνται κατά το 80 %. Αντιθέτως, οι δάσκαλοι του Λυκείου πληρώνονται μόνο από την Ελληνική πρεσβεία, λόγω του ότι τα Λύκεια, όπως αναφέρθηκα και πιο πάνω, βρίσκονται υπό την εκπαιδευτική κυριαρχία του Ελληνικού κράτους.

Τα Ελληνικά εθνικά σχολεία, πρόκειται για μία ειδική μορφή σχολείου, που απολαμβάνουν μόνο οι Έλληνες μαθητές.

Το μάθημα προσανατολίζεται στο εθνικό πρόγραμμα διδασκαλίας. Τα περιεχόμενα των μαθημάτων αντιστοιχούν στο Ελληνικό σχολικό σύστημα, επί πλέον διδάσκονται σ' όλες τις τάξεις Γερμανικά σαν ξένη γλώσσα, 8 ώρες εβδομαδιαίως. Στις γυμνασιακές τάξεις (7η και 9η) προστίθεται ακόμη ένα μάθημα "ARBEITSLEHRE" (μάθημα επαγγελματικού προσανατολισμού).

Πρόκειται δηλαδή για ένα Ελληνικό σχολείο κάτω από Γερμανικό νόμο. Το μάθημα γίνεται συνήθως απογεύματα, επειδή δεν υπάρχουν πάντοτε ίδιοι χώροι διαθέσιμοι. Όμως το 1984/85 πέτυχαν οι αρχές να εισαχθεί σε ένα βασικό σχολείο (Δημοτικό) και σε ένα Γυμνάσιο, το πρωινό μάθημα.

Επειδή ένας πολύ μικρός αριθμός ελληνοπαίδων καταφέρνει να τελειώσει την HAUPTSCHULE ήθελε το Βαυαρικό υπουργείο Πολιτισμού το 1978/9 να εξομοιώσει το πρόγραμμα διδασκαλίας του Ελληνικού γυμνασίου, που είναι ένα μίγμα από την γερμανική HAUPT-REALSCHULE και Ελληνικό Γυμνάσιο, και το οποίο ήταν για όλους υποχρεωτικό, με εκείνο της Γερμανικής HAUPTSCHULE. Εναντίον αυτού διαμαρτυρήθηκαν σφοδρά οι Έλληνες γονείς (SUDDEUTSCHEZEITUNG από 28.2.79, 3/4-03.1979 και 5/6-12-1979).

Οι γονείς φοβούνται ότι μία ισχυρή εξομοίωση προς τα προγράμματα διδασκαλίας της Γερμανικής HAUPTSCHULE μπορούσε να οδηγήσει, στο να μη

κατορθώνουν τα παιδιά τους να τελειώνουν το Ελληνικό σχολείο. Από την άλλη συνηγορούσαν για επί πλέον Γερμανικό μάθημα.

Αυτό το ειδικό καθεστώς για τους Έλληνες, μπορεί να θεωρηθεί σαν πλεονέκτημα απέναντι στους άλλους αλλοδαπούς, επειδή έτσι μόνο οι Έλληνες δεν είναι αναγκασμένοι, στο Γερμανικό σχολικό ζήτημα.

Οι υπερασπιστές του Ελληνικού σχολείου αναφέρουν σαν επιχειρήματα ότι:

- Πρώτον, τα παιδιά τους μέσω αυτού του ειδικού σχολικού καθεστώτος έρχονται σε επαφή με τον Ελληνικό πολιτισμό και την γλώσσα'
- δεύτερον, δεν χάνουν την επαφή τους με την Ελλάδα'
- και
- τρίτον, έχουν την δυνατότητα να αρχίσουν σπουδές στην ίδια την Ελλάδα.

Αυτά τα πλεονεκτήματα όμως μπορούν να αμφισβητηθούν. Επειδή οι πολιτιστικές αξίες, τις οποίες παίρνουν τα παιδιά μέσω των σχολείων, είναι "εισαγόμενα πολιτιστικά αγαθά" τα οποία δεν μπορούν να εξομοιωθούν με εκείνα που μεταβιβάζονται κατ' ευθείας στην πατρίδα τους.

Μέσω του σχολείου, δεν γίνεται επίσης ευκολότερη η προβληματική σύνδεση με την πατρίδα, επειδή αυτά τα παιδιά, ερμηνεύουν τα περιεχόμενα και τις πολιτιστικές αξίες, που παίρνουν μέσω του σχολείου κάτω από την επιρροή του Γερμανικού περιβάλλοντος.

Όσο αφορά τώρα την παραπέρα εκπαίδευση αυτών των παιδιών στην Γερμανία, βλέπουν να έχουν να κάνουν με την μη αναγνώριση της σχολικής τους περάτωσης και με γλωσσικά προβλήματα. Αν και για την παραπέρα σπουδή στην Ελλάδα υπάρχουν για τους απόφοιτους που επιστρέφουν από την Γερμανία, πολύ απλοποιημένες προϋποθέσεις για τη συμμετοχή τους στις εξετάσεις ανωτάτων σχολών, έχουν πολλοί απ' αυτούς δυσκολίες να προσαρμοσθούν στις εκεί συνθήκες ζωής, ακόμη και αν επιτύχουν τις εξετάσεις. Έτσι συμβαίνει συχνά, να χωρίζονται οι φοιτητές στους ντόπιους και στους ομογενείς (Έλληνες που ζουν στην αλλοδαπή) και να έχουν στις Ανώτερες σχολές τους,

αμοιβαία δυσπιστία.

Το 1982 κατάργησε τις εξετάσεις για το Λύκειο η κυβέρνηση Παπανδρέου, κάτι που είχε σαν συνέπεια, ότι οι περισσότεροι μαθητές περνούσαν, ευκολότερα στο Λύκειο. Εξακολουθεί να παραμένει ο κανόνας, ότι στο τέλος των περισσότερων τάξεων πρέπει να γίνεται ένας διαγωνισμός προβιβασμών.

Η ανικανοποίηση των Ελλήνων γονιών με την εκπαιδευτική προσφορά του Γερμανικού σχολικού συστήματος - στις περισσότερες περιπτώσεις λόγω, ελλειπών ενημέρωσης - οδηγεί σε μία υπερασμπάθεια των εθνικών σχολείων. Με την εισαγωγή των παιδιών τους, στην Γερμανική κανονική τάξη φοβούνται, ότι η δική τους χαμηλή κοινωνική πραγματικότητα, θα επιδράσει αρνητικά στα παιδιά τους. Αυτοί οι φόβοι είναι εν μέρει δικαιολογημένοι, εάν έχει κάποιος δει, ότι η δεύτερη γενιά φαίνεται να είναι διπλά ζημιωμένη μειονεκτεί· σ' αντίθεση με τους γονείς τους δεν είχαν την δυνατότητα να διαλέξουν, αν θα ζήσουν εδώ ή εκεί. Την πατρίδα τους την γνωρίζουν μόνο από τις επισκέψεις κατά τις διακοπές, είναι αποξενωμένοι από αυτή, επειδή αυτά δεν κατέχουν καλά την μητρική γλώσσα, όπως και τη Γερμανική· τα παιδιά βρίσκονται έτσι ανάμεσα σε δύο κοινωνίες, καμμία από τις οποίες δεν τους προσφέρει αληθινές ευκαιρίες.

Οι γονείς αρνούνται επίσης μία μερική σχολική ενσωμάτωση των παιδιών τους, εφόσον η πολιτική και νομική ενσωμάτωσή τους δεν είναι εξασφαλισμένη. Εφόσον δεν παραχωρούνται στους γονείς προχωρημένα πολιτικά δικαιώματα, δεν είναι ικανοποιημένοι με μία σχολική κατάσταση για τα παιδιά τους, η οποία από την άλλη δεν κατορθώνει τον στόχο της ενσωμάτωσης. Ακόμη και αν γνώριζαν πιο συγκεκριμένα, πόσο καιρό ήθελαν να καθήσουν ακόμη στην Γερμανία - και το γνωρίζουν μόνο πολλοί λίγοι - παραμένει πάντα ανοικτό το ερώτημα, πόσο επιτρέπεται να καθήσουν.

Για τους Έλληνες γονείς ένα είναι σίγουρο, ότι αυτοί θέλουν σε κάθε περίπτωση να επιστρέψουν μία μέρα στην πατρίδα τους.

ΟΙ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΕΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥΣ

Ο Έλληνας που ζει στην Γερμανία, σκέφτεται συνήθως τις κατηγορίες της σχολικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Όσο δεν παρέχεται καμμία Ελληνική εκπαίδευση για το παιδί του στην Γερμανία, είναι σε θέση να εκμεταλλευθεί όλα τα νομικά κενά για να γυρίσει στα Ελληνικά "γράμματα". Ο Έλληνας είναι αμετακίνητος "το παιδί πρέπει να ζήσει καλλίτερα από ότι εγώ" γι' αυτούς αρχίζει το καλλίτερο με γνώσεις και γνώσεις μπορούν να αποκτηθούν μόνο με παιδεία.

Οι υπερασπιστές ξεκινούν από αυτό, ότι τα Ελληνικά σχολεία της Γερμανίας, οριστικοποιούν την κοινωνική απομόνωση των Ελλήνων. Οι ευκαιρίες, για μία έστω μικρή ενσωμάτωση, εξαφανίζονται, μέσω της Γκεττοποίησης.

Η προσοχή στην δική τους παιδεία είναι πάλι ενάντια σε κάθε μορφή κοινωνικής και πολιτιστικής ενσωμάτωσης στην φιλοξενούσα χώρα. Για να βρεί αναγνώριση σε μία κοινωνία και να μπορεί να συμμετέχει σε αυτή, πρέπει κάποιος να γνωρίσει πρώτα το περιβάλλον του. Έτσι αντιμετωπίζεται επίσης και το γλωσσικό πρόβλημα, επειδή εάν κάποιος προσπαθεί να γνωρίσει τις συνήθειες ζωής μίας χώρας, πρέπει να έλθει σε επαφή με τους κατοίκους, αυτής της χώρας.

Η μεταφορά του Ελληνικού σχολείου στην Ο.Γ., χωρίς καμμία προσαρμογή στην γερμανική κοινωνία και εκπαιδευτική δομή, είναι απαράδεκτη, παιδαγωγικά.

Οι Έλληνες δάσκαλοι, για τους οποίους θα μιλήσω διεξοδικότερα στην πορεία της εργασίας, αξιώνονται εδώ, πάνω από τις δυνάμεις τους. Η μεγαλύτερη δυσκολία των περισσότερων δασκάλων συνιστάται στο ότι, δεν γνωρίζουν σχεδόν καθόλου την γλώσσα. Διδάσκουν τα παιδιά με ένα αναγνωρισμένο στην Ελλάδα διδακτικό σύστημα, τα οποία όμως ζουν σ' ένα τελείως διαφορετικό περιβάλλον. Ο δάσκαλος χάνει επιπλέον σε

αυθεντικότητα, ευθύς μόλις τα παιδιά συννεοούνται μεταξύ τους στην γλώσσα της φιλοξενούσας χώρας, την οποία ο δάσκαλος δεν γνωρίζει τόσο καλά όπως τα παιδιά, τα οποία αυτός διδάσκει. Ελλειψη γλωσσικών γνώσεων, απομονώνουν τους δασκάλους τόσο στο σχολείο όσο και στην κοινωνία· δεν αισθάνεται καλά στο γερμανικό σχολείο, επειδή δεν μπορεί να δημιουργήσει καμία επαφή· επί πλεόν η αντίσταση, η άμυνα και η δυσπιστία, η οποία μεγαλώνει εξ' αιτίας αυτής της έλλειψης, απέναντι των Γερμανικών εποπτικών αρχών, εμποδίζει κάθε τρόπο συντονισμού του μαθήματος και του προγράμματος διδασκαλίας.

Εθνικά σχολεία σε περιοχές, που δεν υπάρχει ικανός αριθμός Ελληνικών παιδιών δεν είναι δυνατόν να υπάρξουν.

Το ερώτημα για το είδος του σχολείου, το οποίο πρέπει να επισκεφθεί το παιδί - Ελληνικό ή Γερμανικό - διχάζει τους Έλληνες γονείς.

Οι έχοντες μία εξειδίκευση Έλληνες γονείς αποφασίζουν εφόσον πρόκειται για μία απλή μεταφορά - χωρίς προσαρμογή του Ελληνικού σχολείου στην Γερμανία, περισσότερο για την επίσκεψη ενός Γερμανικού GRUND - HAYPTSCHULE.

Με αυξανόμενη την ανεργία είναι καταστροφικό και άδικο να τιμωρούμε αυτή την απόφαση των γονέων από Ελληνικής πλευράς, με το να θεωρούμε τα παιδιά τους χαμένα για την Ελλάδα και να μην λαβαίνουμε υπόψη τις σκέψεις τους, για την επιστροφή τους στην Ελλάδα.

Ελληνόπαιδα, τα οποία κατοικούν σε μεγαλύτερες πόλεις ή σε περιοχές εκτός αυτών είναι εκτεθειμένα σε ταλαιπωρίες, από τις μακρινές διαδρομές - μία με δύο ώρες - οι οποίες επιδρούν αρνητικά στην απόδοση τους στο μάθημα.

Η παραπέρα ίδρυση Ελληνικών σχολείων στην Γερμανία μπορεί μέσω προπαγάνδας, από την Ελληνική πλευρά να οδηγήσει σε διπλάσιασμό των παιδιών που ζουν στην Ο.Γ. ή σε ένα κρατίδιό της. ((EIDENEIER 1975 : 44).

Μία αδιέξοδο βλέπουν οι υπέρμαχοι των εθνικών σχολείων σ' αυτό, όπως τα παιδιά διδάσκονται σε "Ελληνογερμανικά σχολεία" από Έλληνες δασκάλους, οι οποίοι γνωρίζουν καλά την γερμανική γλώσσα, είναι εξοικιωμένοι με το

Γερμανικό πολιτισμό και προσαρμόζεται το μάθημα και η ύλη διδασκαλίας στο Γερμανικό κοινωνικό περιβάλλον. Τα Ελληνικά μαθήματα να περιορίζονται στο διάβασμα και γράψιμο, Θρησκευτικά και Γεωγραφία. Τα Γερμανικά και μουσικο-τεχνικά μαθήματα να διδάσκονται από Γερμανούς δασκάλους. Η περάτωση των σχολείων να αναγνωρίζεται αμοιβαία.

Οι Έλληνες γονείς οφείλουν να πεισθούν μέσω διαφωτιστής εργασίας, από της Ελληνικές σχολικές αρχές, καθώς και μέσω από τους δασκάλους για την αναγκαιότητα ενός "Ελληνογερμανικού σχολείου" ή "Ελληνικού σχολείου νέου τύπου" ή "ενταγμένου Ελληνικού σχολείου" με προεχόντως Ελληνική αλλά προσαρμοσμένη θέση διδασκαλίας.

Τόσο το εθνικό σχολείο όσο και το "**ανοικτό μοντέλο**" της Βαυαρίας, προωθούν την γκεττοποίηση των Ελληνόπαιδων, τα οποία κατά μέρος ζουν σε Γκέττο με τις οικογένειές τους και οδηγούν τα παιδιά στην πλήρη απομόνωση. Δεν αφήνουν επίσης το Γερμανό μαθητή τη δυνατότητα να έλθει σε επαφή με το Ελληνόπαιδο και να μάθει κάτι περισσότερο από τον τρόπο ζωής του, και σκέψεις του. Το Γερμανόπαιδο εγκαταλείπει το μεσημέρι το σχολικό κτίριο, ενώ το Ελληνόπαιδο είναι στο δρόμο γι' αυτό. Ανεξάρτητα από αυτό, το Ελληνόπαιδο μόλις μπορεί να χρησιμοποιήσει τις πολιτιστικές και αθλητικές ευκαιρίες, οι οποίες λειτουργούν κυρίως τα απογεύματα, όπως αντιθέτως ένα Γερμανόπαιδο.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ
ΚΑΙ
ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΣΤΗΝ Ο.Δ.Γ.

Επειδή υπάρχουν ήδη από το 1954 εθνικά σχολεία στην Γερμανία, ήταν για τους Έλληνες, οι οποίοι έφεραν τις οικογένειές τους μετά από λίγο καιρό, από την αρη σίγουρο, ότι αυτοί - κατά την εκλογή ανάμεσα στα εθνικά σχολεία και την κανονική τάξη - θα προτιμούσαν τα μαθήματα εθνικού προσανατολισμού, επειδή ήθελαν να γυρίσουν όσο πιο γρήγορα γινόταν, στην πατρίδα τους. Εδώ πρέπει κανείς να διακρίνει μεταξύ των σχετικά αφομοιωμένων "διαφωτισμένων" Ελλήνων, οι οποίοι προτιμούν την κανονική Γερμανική τάξη, και των "δεμένων" με την πατρίδα, οι οποίοι αποφασίζουν υπέρ των εθνικών σχολείων.

Οι Έλληνες γονείς ήσαν γενικά, μέχρι το 1976 με το υπάρχον σύστημα του εθνικού σχολείου ευχαριστημένοι, επειδή έπαιρναν από τους δασκάλους την διαβεβαίωση, ότι τα παιδιά τους εκπαιδεύονται σύμφωνα με το εθνικό σχέδιο. Όταν το 1976 οι υπάρχουσες Ελληνικές τάξεις στην Βαυαρία και Βάση - Βιττεμβέργη, σταδιακά, μετατράπηκαν σε διγλωσσικές ή HAUPTKLASSEN, επήλθε μία αλλαγή, την οποίαν ακολούθησαν έντονες διαμαρτυρίες ή διαδηλώσεις των γονέων.

Το Ελληνικό κράτος έχει μέσω των εκπροσώπων του, τόσο άμμεση όσο και έμμεση επιρροή πάνω στους Έλληνες εργαζόμενους στην Ο.Γ. Κατά την διάρκεια κυβερνήσεως στην Ελλάδα της στρατιωτικής χούντας έβλεπαν οι εκπρόσωποι του ελληνικού κράτους σαν καθήκον τους, να παρακολουθούν μυστικά και να τρομοκρατούν τους Έλληνες που ζούσαν στην Γερμανία κι εστρέφοντο κατά της χούντας.

Παραδειγματικές είναι οι περιπτώσεις, όπως αυτές στην Φραγκφούρτη, όπου ο άλλοτε γενικός πρόξενος (Κ. Κοραντής) αφαιρούσε από τους Έλληνες, που εστρέφοντο κατά της χούντας τα διαβατήριά τους. Συνέπεια αυτού ήταν, ότι πολλοί Έλληνες, περνούσαν τις διακοπές τους στην Ελλάδα. Μετά την πτώση της δικτατορίας το 1974 δεν άλλαξαν και πολλά στις υπηρεσίες της

Ελληνικής πρεσβείας. Κοινό χαρακτηριστικό όλων των διπλωματικών υπαλλήλων είναι η τυφλή ταύτιση με την πολιτική της Ελληνικής κυβέρνησης και τους "διαβόητους" "εθνικόφρονες" Έλληνες στην Ελλάδα (Ζωγράφου 1981 : 149-150).

Κατά την διάρκεια της δικτατορίας, ευνοούσε το Ελληνικό κράτος τα εθνικά σχολεία, επειδή ήταν έτσι δυνατόν σ' αυτή, να επηρεάζει τους γονείς των παιδιών και να διαδίδει την χουντική ιδεολογία.

Μεταξύ των υπαλλήλων και δημοσίων λειτουργών, δεν υπήρχε κανείς κοινωνικός λειτουργός ή κοινωνικός παιδαγωγός μέχρι σήμερα, ο οποίος θα μπορούσε να αναλάβει την φροντίδα της κοινωνικοπολιτικής ταυτότητας των Ελληνοπαίδων. Γι' αυτό λείπουν άλλωστε, τα ανάλογα μέσα. Ολοι ομιλούν βέβαια για τη διατήρηση της εθνικής κουλτούρας, παράδοσης και γλώσσας, τίποτε όμως δεν γίνεται στην πράξη.

Για να δούμε την μεγάλη προσφορά του Ελληνικού κράτους σε σχολεία, διδακτικό και εποπτικό προσωπικό, πρέπει να αναφέρουμε παρακάτω τα κριτήρια, με τα οποία αυτό το προσωπικό μετατίθετο στην Ο.Γ. λαμβάνοντας υπόψη την εξειδίκευσή του, τις υποχρεώσεις τους και τον τρόπο που ανταποκρίνονται σ' αυτές.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΧΟΛΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Στις ομόσπονδες χώρες όπου συναντάει κανείς ένα μεγάλο αριθμό Ελληνοπαίδων, εγκατασταθήκανε Ελληνικοί σχολικοί σύμβουλοι: αυτοί είναι οι ανεπίσημοι προϊστάμενοι (υπάλληλοι) των Ελλήνων δασκάλων, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για τα Ελληνικά παιδιά, στην Γερμανική σχολική υπηρεσία. Οι σχολικοί σύμβουλοι υπόκεινται στην υπηρεσία εκπαίδευσης στη Βόννη, η οποία εποπτεύει συγχρόνως όλα τα Ελληνικά σχολεία στην Δ. Ευρώπη.

Απεικόνιση, δίκτυο των Ελληνικών σχολικών συμβούλων στην Ο.Γ. :

Βόννη : 1 Συμβούλιο
Εκπαίδευσης με 7-10
συνεργάτες, 1 σχολ.
σύμβουλος για τα
γυμνάσια και λύκεια

Ντυσσελντορφ :
1 σχ. σύμβουλος
με 4-6 συνεργάτες

Ανόβερο :
1 σχ. σύμβουλος
με 4-6 συνεργάτες

Φρανκφούρτη :
1 σχ. σύμβουλος
με 4-6 συνεργάτες

Στουτγάρδη :
1 σχ. σύμβουλος
με 4-6 συνεργάτες

Βόννη : 1 Συμβούλιο
Εκπαίδευσης με 7-10
συνεργάτες, 1 σχολ.
σύμβουλος για τα
γυμνάσια και λύκεια

ΠΗΓΗ : ΖΩΓΡΑΦΟΥ 1981 : 153-154

Οι σχολικοί σύμβουλοι μετατίθενται στην Ο.Δ.Γ., ανάλογα με την πολιτική τους προσηλωση. Προάγονται, όπως και οι άλλοι δημόσιοι υπάλληλοι ανάλογα με τις υπηρεσιακές εκθέσεις, οι οποίες πολύ λιγότερο έχουν να κάνουν με τα παιδαγωγικά τους καθήκοντα.

Αναφέρεται ακόμα ότι, στέλνονται στην Ο.Γ. σύμφωνα με την άποψη δασκάλων, γονέων αλλά και του διπλωματικού συστήματος οι χειρότεροι σχολικοί σύμβουλοι, οι οποίοι ουδέποτε εργάστηκαν σε μία μεγάλη πόλη. Η πίστη τους στο κυβερνών κόμμα, ήταν το μοναδικό κριτήριο της μετάθεσής τους· κατά μεγάλο μέρος ούτε μία λέξη Γερμανικά, γνωρίζουν.

Σαν τυπικά παραδείγματα ίσχυαν οι σχολικοί σύμβουλοι στην Φραγκφούρτη, Στουτγάρδη και Μόναχο ("Εξόρμηση" της 25.12.89, αναφερθείσα από Ζωγράφου 1981 : 154-155).

Η δουλειά τους συνίστατο, να επιτηρούν τους Έλληνες δασκάλους στην δουλειά τους, και ταυτόχρονα να τους βοηθούν. Όμως εδώ έρχονται σε αντίθεση με την Γερμανική κυβέρνηση, διότι αυτή ακριβώς η δουλειά βρίσκεται στην αρμοδιότητα των Γερμανικών σχολικών συμβούλων και δειυθυντών.

Προυποθέσεις, που θα βοηθήσουν να έλθουν σε εγγύτερη επαφή με τις γερμανικές αρχές, όπως η καλή γνώση της γλώσσας, του Γερμανικού σχολικού συστήματος και της κοινωνικοπολιτικής πραγματικότητας στην Γερμανία, δεν υπάρχουν.

Προπάντων τους λείπουν οι στοιχειώδεις παιδαγωγικές γνώσεις, που θα τους διευκολύνουν στην επικοινωνία τους, με τους Γερμανούς παιδαγωγούς.

Εργασίες, οι οποίες μπορούν να διεκπεραιωθούν από απλούς γραμματείς, γίνονται στα γραφεία των σχολικών συμβούλων από 4-6 δασκάλους, οι οποίοι σχεδόν όλη την ημέρα περνούν τη ώρα τους, άπρακτοι.

Η αυτοδημιουργούμενη απομόνωση, και ο κοινωνικός αποκλεισμός των σχολικών συμβούλων τους οδήγησε, ώστε να συμπεριφέρονται στους δασκάλους και γονείς έτσι, σαν να ζούσαν σε μία επαρχιακή Ελληνική πόλη. Δημιούργησαν αντιθέσεις ανάμεσα στους δασκάλους, στην προσπάθειά τους, να τους έχουν υπό τον έλεγχό τους.

Δάσκαλοι, οι οποίοι στέκονται κριτικά σ' αυτά, καταπιέζονται άμεσα ή έμμεσα, απομονώνονται από τους συναδέλφους τους και στο τέλος του σχολικού έτους μετατίθενται στην Ελλάδα.

Αρνούνται τη μοντέρνα παιδαγωγική και ιδεολογικοποιούν το Ελληνικό σχολικό σύστημα και τα "Ελληνοχριστιανικά" ιδεώδη.

Πάνε τόσο μακριά κι απαιτούν μία προσαρμογή στους στόχους τους Ελληνικού σχολικού συστήματος, Έλληνες, οι οποίοι σκέπτονται διαφορετικά, αποκαλούνται από αυτούς σαν "εχθροί των Ελλήνων", "προδότες", "Γερμανόφιλοι" και "Άθεοι". Έχουν επαφές μόνο με εθνικά προσανατολισμένους Έλληνες και δεν κάνουν τίποτα να διατηρήσουν τον Ελληνικό πολιτισμό, την παράδοση και την γλώσσα μεταξύ των Ελλήνων, που ζουν στην αλλοδαπή.

Λίγο ενδιαφέρον δείχνουν επίσης και για το μάθημα των παιδιών στην μητρική γλώσσα, το οποίο είναι νομικά καθιερωμένο (Ζωγράφου 1981 : 156).

Συμβαίνει συχνά, όπως έχουν την άποψη οι Έλληνες γονείς, ότι το πρώτο που τους ενδιαφέρει είναι, να παίρνουν τον δεύτερο μισθό τους και η μάθηση των παιδιών έρχεται σε δεύτερη μοίρα.

Αντί να συμπαρίστανται στους Έλληνες, στην λύση των προβλημάτων τους, αποτελούν συχνά την αιτία για την δημιουργία πολλών προβλημάτων και αντιπαραθέσεων, μεταξύ τους.

Συνοπτικά μπορεί να πει κανείς, ότι μέχρι πρότινος η συνεισφορά των σχολικών συμβούλων στην Ο.Γ. στην υποστήριξη γονέων και δασκάλων για το ξεπέρασμα των σχολικών και εξωσχολικών προβλημάτων των παιδιών τους, με εξαίρεση μερικών περιπτώσεων, ήταν αρνητική.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΑΣΚΑΛΟΙ

Μία απασχόληση στην Γερμανία προσφέρει στην πλειονότητα των δασκάλων, οι οποίοι κατά ένα μεγάλο μέρος είναι παντρεμένοι με μία δασκάλα, ένα ερέθισμα, επειδή έτσι και οι δύο θα εισπράτουν ένα δεύτερο μισθό. Αυτό σημαίνει για τον Έλληνα δάσκαλο, μία βελτίωση της οικονομικής του κατάστασης. Τον ένα το μισθό θα τον παίρνει από το Γερμανικό κράτος, ενώ το δεύτερο θα τον παραλάβει μετά τη λήξη της πενταετίας του από το ελληνικό κράτος, συνολικά όλους μαζί.

Ένα 38 % των Ελλήνων δασκάλων επιθυμούν να κερδίσουν χρήματα, ένα 12 % να μάθουν Γερμανικά, ένα 18 % να σπουδάσουν παραπέρα, 15 % να ταξιδέψουν στην Ευρώπη και ένα 17 % περιμένουν διάφορα (π.χ. καλύτερες κοινωνικές παροχές, σπουδές των παιδιών τους) (Τσιπλιτάρης 1982 : 119).

Για να πάρουν μία θέση στην γερμανία, πρέπει οι Έλληνες δάσκαλοι να εκπληρώσουν μερικές προϋποθέσεις. Προϋποθέσεις που αναγράφονται από τον νόμο, που είναι αφ' ενός πίστη στην κυβέρνηση και η προθυμία να υλοποιήσουν τους στόχους της, αφ' ετέρου πρέπει να έχουν καλές επαφές με ένα πρόσωπο, το οποίο έχει μία σημαντική θέση στην κρατική μηχανή. Προϋποθέσεις που προβλέπει τώρα ο νόμος είναι, η πενταετής προϋπηρεσία στην Ελλάδα καθώς και μία γνωμάτευση του εκάστοτε σχολικού συμβούλου. Ακόμη πρέπει να είναι γνώστης της Γερμανικής γλώσσας. Έτσι καταλήγουμε ότι για πολλούς δασκάλους, που ήλθαν στην Γερμανία, δεν υπάρχουν προβλεπόμενες οργανικές θέσεις. Στέλνονται στην Γερμανία απλά για να παίρνουν ένα δεύτερο μισθό. Οι παιδαγωγικές τους ικανότητες, παίζουν μόνο ένα μικρό ρόλο (Ζωγράφου 1981 : 159).

Η παραμονή του Έλληνα δασκάλου, ανέρχεται στην Γερμανία από τρία έως πέντε έτη, κατά την οποία πρέπει κάθε έτος να ζητείται παράταση από τον αρμόδιο Έλληνα σχολικό σύμβουλο. Συγχρόνως όμως ο Έλληνας δάσκαλος υπόκειται στις οδηγίες του Γερμανικού σχολικού συμβούλου. Συνέπεια αυτού είναι ότι έχει δύο εργοδότες και πρέπει να ανταποκρίνεται και στους δύο

έτσι ώστε να ικανοποιούνται οι αντιφατικές τους επιδιώξεις.

Όπως όμως αναφέρθηκα ήδη, η πλειοψηφία των δασκάλων δεν ομιλεί καθόλου Γερμανικά, αν και η Ελληνική πρεσβεία ισχυρίζεται, ότι βρήκε το έτος 1977, τις γλωσσικές γνώσεις των υπηρετούντων στην Γερμανία δασκάλων επαρκείς. Οι ίδιοι οι δάσκαλοι δεν κάνουν τίποτε για να αποκτήσουν ή καλλιερεύσουν τις γνώσεις γλώσσας που προβλέπονται στο εργασιακό συμβόλαιο. Ακόμη και οι προβλεπόμενες γνώσεις, που προβλέπονται από τον νόμο έτσι ώστε να μπορούν να διδάσκουν στην Γερμανία, δεν υπάρχουν. Και αυτό συμβαίνει διότι, οι περισσότεροι δάσκαλοι παίρνουν τις εξετάσεις στα Γερμανικά, με το λεγόμενο "μέσον".

Το 1975 εξέδωσε ο τότε υπουργός Παιδείας, μία απόφαση, η οποία απειλούσε τους Έλληνες δασκάλους, που δεν γνώριζαν καθόλου γερμανικά με ανάκληση στην Ελλάδα, εάν δεν αποκτούσαν μέσα στο σχολικό έτος 1975/76 επαρκείς γνώσεις γλώσσας. Ταυτόχρονα υπάρχει και απειλεί με απόλυση, από Γερμανικής πλευράς, εάν μέσα σε ένα χρόνο δεν μάθαιναν τα Γερμανικά.

Όπως αναφέρθηκα, ένας ακόμη λόγος, που ωθεί στην επιδίωξη μίας θέσης στην Γερμανία, είναι ότι η Ελληνική πρεσβεία επιτρέπει στους δασκάλους να σπουδάσουν στα Γερμανικά Πανεπιστήμια και Ανώτατες σχολές, κάτι που αξιοποιεί το 50 % περίπου των δασκάλων. Έτσι αποκτούν μετά στην Ελλάδα καλοπληρωμένες θέσεις και γόητρο. (ΕΛΛ. ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ NR 42 ΜΑΙ 1979 σελ. 11).

Διοργανώνει επίσης σεμινάρια μετεκπαίδευσης στους Έλληνες δασκάλους, επειδή το ξεκίνημα μίας σπουδής στην Ο.Γ. απαιτεί πολύ μεγάλη προσπάθεια και επηρεάζει τον δάσκαλο στην εργασία του.

Αυτά τα σεμινάρια γίνονται στην Ελληνική και όχι στην Γερμανική γλώσσα. Αυτό αφήνει να εμφανίζονται υποθέσεις, ότι αυτοί οι δάσκαλοι συμμετέχουν σε αυτά τα σεμινάρια, μόνο για τη βελτίωση συμμετοχής, για να μπορέσουν να αυξήσουν τις πιθανότητες προαγωγής τους στην Ελλάδα.

Γνωρίζουμε ότι ο Έλληνας δάσκαλος διαμορφώνει το μάθημά του σύμφωνα με τα Ελληνικά προγράμματα και μεθόδους διδασκαλίας, για να μεταδώσει στα παιδιά τους εθνικούς κανόνες.

Από την άλλη πλευρά, εργάζεται ο Γερμανός δάσκαλος σύμφωνα με τα

Γερμανικά προγράμματα και μεθόδους διδασκαλίας και επιδιώκει να προετοιμάσει τα παιδιά για μία ζωή στη γερμανία. Έτσι εργάζονται οι δάσκαλοι, ο ένας εναντίον του άλλου, και οι δύο μαζί εναντίον του παιδιού, έτσι ώστε στο τέλος να την πληρώνουν τα παιδιά. Απογοητευμένος από το Γερμανικό σχολείο ο Έλληνας δάσκαλος εξειδανικεύει και ιδεολογικοποιεί την Ελληνική κοινωνία ακόμη περισσότερο. Το όνειρο της γρήγορης επιστροφής κρατιέται ζωντανό και μεταφέρεται στους γονείς, που βρίσκονται σε αυτή την κατάσταση. Έτσι αλλάζει η λειτουργία των προπαρασκευαστικών τάξεων σε τάξεις εθνικές και η ίδια η ενσωμάτωση θεωρείται σαν "αναγκαστική αφομοίωση" ή Γερμανοποίηση".

Η σύντομη παραμονή των Ελλήνων δασκάλων στην Γερμανία έχει σαν συνέπεια, ότι αυτοί δεν προσαρμόζονται στις Γερμανικές συνθήκες - επειδή πολλοί από αυτούς κατοικούν μαζί με άλλους Έλληνες - και δεν μπορούν να εργαστούν παραγωγικά.

Εάν κάποιος ξεκινάει από την υπόθεση, ότι για την μάθηση της Γερμανικής γλώσσας, και για το ξεπέρασμα των προβλημάτων προσαρμογής είναι απαραίτητα περίπου 2 χρόνια, τότε σημαίνει αυτό, ότι οι έλληνες δάσκαλοι κατά το τέλος της παραμονής τους εξεικοιώνονται κατά κάποιο τρόπο με τα προβλήματα στην Ο.Γ., κατά τον χρόνο δηλ. που ανακαλούνται πάλι στην Ελλάδα.

Αξία αναφοράς είναι ακόμη η άποψη των γονέων, την οποία σχημάτισε ο Δαμανάκης σε μία δημοσκόπηση: έτσι αποδίδουν οι γονείς, στους δασκάλους στην Ο.Γ. τις ακόλουθες λειτουργίες (Δαμανάκης 1978 : 248).

- α. Μεταδίδουν στα παιδιά τον Ελληνοχριστιανικό πολιτισμό 79,6 %.
- β. Προστατεύει τα παιδιά από μία "Γερμανοποίηση" 38 %.
- γ. Λύνει σχολικά προβλήματα σε συνεργασία με τις Ελληνικές σχολικές αρχές (Πρεσβεία) - 46 %.
- δ. Βοηθάει τα παιδιά στην διδασκαλία προσαρμογής τους στο Γερμανικό σχολείο αλλά και στην κοινωνία 20,4 %.

ε. Λύνει σχολικά προβλήματα σε συνεργασία με τις Γερμανικές σχολικές αρχές 35 %.

Οι απαιτήσεις των γονέων ανταποκρίνονται στο κύριο καθήκον, το οποίο έχει ανατεθεί στον Έλληνα δάσκαλο και μάλιστα κυρίως η μετάδοση των εθνικών εκπαιδευτικών περιεχομένων. Για την εκπλήρωση αυτών των καθηκόντων δεν χρειάζεται ιδιαίτερη εκπαίδευση, ειδικά για την κατάσταση, επειδή αυτός κάνει το μάθημα έτσι σαν να εδίδασκε στην Ελλάδα. Επειδή οι Έλληνες γονείς κρίνουν την προετοιμασία του Έλληνα δασκάλου, για την ιδιαίτερη λειτουργία του στην Ο.Γ. κάτω από αυτό το πρίσμα, τους βρήκαν κατά 63 % σαν επαρκείς.

Στις προπαρασκευαστικές τάξεις αναλαμβάνουν οι Έλληνες δάσκαλοι το ρόλο του δασκάλου, και υποχρεώνονται έτσι σε συνεργασία με τους Γερμανούς δασκάλους. Φορτώνονται έτσι με ένα διπλό καθήκον, να φροντίζουν τόσο για την ενσωμάτωση όσο και για την επανενσωμάτωση των παιδιών.

Αυτό το διπλό καθήκον του δασκάλου προσδιορίζει επίσης τη σχέση του με τους μαθητές. Υπάρχει πάντα ο κίνδυνος να περιέλθει σε σύγκρουση, εάν δίδει μεγαλύτερο βάρος στο ένα του καθήκον από ότι στο άλλο.

Για να λειτουργούν καλύτερα οι προπαρασκευαστικές και διγλωσσικές τάξεις, πρέπει να προσλαμβάνονται μόνο Έλληνες δάσκαλοι, οι οποίοι γνωρίζουν την Γερμανική γλώσσα και είναι εξοικειωμένοι με τις Γερμανικές συνθήκες.

Εκτός από τους μόνιμους Έλληνες δασκάλους, υπάρχουν ακόμη και εκείνοι που δεν είναι υπάλληλοι του Ελληνικού κράτους. Είναι όμως σε εργασιακή σχέση - σε σχολική υπηρεσία για τα Ελληνόπουλα.

Στην Βαυαρία υπάρχουν 68 τέτοιοι δάσκαλοι, σε Ελληνικά σχολεία. Αυτοί οι δάσκαλοι, οι περισσότεροι από τους οποίους είναι συνδικαλιστικά οργανωμένοι, είναι υπέρ της ένταξης των παιδιών στις Γερμανικές κανονικές τάξεις. Ασκούν κριτική τόσο στο Ελληνικό κράτος όσο και στο Ελληνικό σχολικό σύστημα. Ζούν ήδη από αρκετό καιρό στη γερμανία και είναι παντρεμένοι με Γερμανούς. Γι' αυτό και για το ότι έχουν σπουδάσει κατά

μακρά διαστήματα στη Γερμανία, είναι εντονότερα ενσωματωμένοι στην Γερμανική κοινωνία, από ότι οι μόνιμοι συνάδελφοί τους.

Οι Γερμανικές αρχές προσλαμβάνουν τους Έλληνες δασκάλους για τις προπαρασκευαστικές τάξεις ανεξάρτητα από τις επιθυμίες των Ελληνικών κυβερνητικών υπηρεσιών. Έχουν τόσο δικαίωμα εποπτείας όσο και καθήκον. Η επιρροή όμως των Ελληνικών υπηρεσιών, δεν πρέπει ούτε και σ' αυτό τον τομέα να υποτιμάται, επειδή η επιλογή τους συνδέεται συχνά με την επιθυμία, να δημιουργηθούν από αυτές τις τάξεις, εθνικά σχολεία και να μπορέσουν τα παιδιά να αποφοιτήσουν από τα εθνικά σχολεία.

Οι δάσκαλοι ελέγχονται είτε μέσω μιας επιπρόσθετης πληρωμής ή με την απειλή της ανάκλησης, η οποία μπορεί να έχει και άλλα μειονεκτήματα στην Ελλάδα.

Οι Γερμανικές αρχές ανέχονται αυτόν τον έμμεσο έλεγχο των Ελλήνων δασκάλων.

Οι Έλληνες δάσκαλοι, οι οποίοι εργάζονται είτε στις προπαρασκευαστικές τάξεις είτε στα εθνικά σχολεία έχουν διαφορετική εκπαίδευση από ότι οι γερμανοί συνάδελφοί τους.

Δεν θα ήθελα να αναλύσω τώρα, τι φταίει, για την κατώτερη εκπαίδευση των Ελλήνων δασκάλων. Αλλά το μόνο που τονίζω, ότι, είναι αυτονόητο, μέσα σε δύο χρόνια δεν μπορεί να αποκτήσει κανείς, βασικές γνώσεις, παρά μόνο το πολύ μία επιφανειακή γενική γνώση. Έτσι, ο Έλληνας δάσκαλος θα πρέπει να είναι ένα είδος παντογνώστη, επειδή στην επαγγελματική του ζωή, προπάντων σε περιθώριες περιοχές, έχει να κάνει και με άλλα καθήκοντα.

Εκεί εκτός από δάσκαλος θα πρέπει να παίζει και το ρόλο του συμβούλου των αγροτών και βοσκών, να είναι βοηθός του προέδρου, υπεύθυνος σε κάθε εθνοπολιτιστική εκδήλωση, και ακόμα το χέρι της κυβέρνησης.

Ευτυχώς όμως τα τελευταία χρόνια η εκπαίδευση των δασκάλων, έγινε σε τετραετή φοίτηση, μετά από χρόνια παραμονής του σχετικού νόμου, που ψηφίστηκε το 1982.

Αυτή δε η μεγάλη δέσμη λειτουργικών του Έλληνα δασκάλου, του οδηγεί στο να παραμελεί τα αληθινά του καθήκοντα σαν παιδαγωγός και μεταδότης

γνώσεων, στο σχολείο.

Κάπου στην ίδια μοίρα βρίσκεται και η εκπαίδευση των καθηγητών. Μόνο που η φοίτησή τους ήταν ανέκαθεν τετραετής.

Το κύριο καθήκον της εκπαίδευσης του δασκάλου και καθηγητού, βρίσκεται στο να τον κάνει μία εθνική και υπεύθυνη προσωπικότητα. Οτι βέβαια αυτού του είδους η εκπαίδευση δεν υπηρετεί τους αληθινούς στόχους, δεν θέλουν να το παραδεχτούν οι αρμόδιοι παιδαγωγοί και πολιτικοί.

Η διαμόρφωση του μαθήματος, δεν σκοπεύει σε μορφές μαθήματος, όπως ομαδικές εργασίες οι οποίες προωθούν τη συνεργασία, αλλά περιορίζεται σε ένα τρόπο μαθήματος, όπου ο δάσκαλος κατευθύνει την τάξη σαν μία ενότητα.

Σε κάθε δάσκαλο, καθώς και σε κάθε δημόσιο υπάλληλο απαγορεύεται κάθε πολιτική δραστηριότητα. Αυτός είναι μόνο το εργαλείο του εκάστοτε κυβερνώντος κόμματος.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Οι Ελληνικοί σύλλογοι γονέων αναπτύχθηκαν, όταν τα εθνικά σχολεία απειλούντο με διάλυση και στην θέση τους, ήθελε η ελληνική πρεσβεία το διγλωσσικό σχολικό μοντέλο, σαν εναλλακτική λύση.

Οι πρώτοι σύλλογοι γονέων, ιδρύθηκαν με τη βοήθεια των Ελλήνων δασκάλων. Πολλοί από αυτούς είναι μονομερείς προανατολισμένοι, δηλ. απαιτούν τα εθνικά σχολεία, χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τους τις άλλες δυνατότητες, που υπάρχουν.

Άλλοι πάλι, δυστυχώς όμως πολλοί λίγοι, προσπαθούν να γνωρίσουν στους γονείς και τις άλλες δυνατότητες να τους φέρουν κοντά σε αυτές (Ζωγράφος 1981 : 184).

Οι πρώτες Ελληνικές κοινότητες υπάρχουν ήδη από τον καιρό της Τουρκοκρατίας. Επαιξαν ένα σημαντικό ρόλο, στην γέννηση του Ελληνικού κράτους. Είχαν την έδρα τους στην Αλλοδαπή, στην Γερμανία, Αυστρία, Ιταλία και Ρωσία. Μερικοί από αυτούς τους συλλόγους διαλύθηκαν μόλις μετά την μεκρασιατική καταστροφή το 1922.

Σήμερα υπάρχουν 760 Ελληνικές κοινότητες σε όλο τον κόσμο, 80 από αυτές υπάρχουν στην Ο.Γ. (Ζωγράφου 1981: 191-92).

Το έτος ίδρυσης των κοινοτήτων που υπάρχουν στην Γερμανία, ισχύει από το 1961, και ιδρύθηκαν από Έλληνες εργαζόμενους. Η δράση τους βρίσκεται σε αυτό, να υποστηρίζουν τα μέλη τους, και να συντηρούν την επαφή στα πλαίσια της εθνικής κουλτούρας. Ήδη από την αρχή της λειτουργίας τους έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον στην συνεργασία τους με τα Γερμανικά συνδικάτα.

Κατά την διάρκεια της Δικτατορίας, είδαν σαν κύριο καθήκον τους, τον αγώνα κατά της χούντας, κάτι που είχε σαν συνέπεια, ότι πολλοί σύλλογοι απαγορεύτηκαν, τα διαβατήρια των μελών του αφαιρέθηκαν και οι συγγενείς τους στην Ελλάδα εβασανίζοντο ή τρομοκρατούντο.

Μετά την πτώση της δικτατορίας απέκτησαν οι κοινότητες πάλι μεγάλη δραστηριότητα. Το 1979 εκφράζονται σε ένα συνέδριο στην Φρανγκφούρτη, πάνω στο σχολικό πρόβλημα των Ελληνοπαίδων στην Ο.Γ. στο οποίο δεν

συμμετέχει εκπρόσωπος ούτε της Ελληνικής πρεσβείας, ούτε του γενικού προξενείου της Φρανκφούρτης, ούτε και της Ελληνικής εκκλησίας, παρ' ότι τους εστάλησαν ειδικές προσκλήσεις.

Σ' αυτό το συνέδριο εκφράστηκαν οι κοινότητες για μία κοινή μάθηση των Ελληνοπαίδων με τα Γερμανόπουλα, με διατήρηση της μητρικής γλώσσας καθώς και για ενσωμάτωση των παιδιών. Έλληνες και Γερμανοί δάσκαλοι θα πρέπει να είναι περισσότερο προετοιμασμένοι, να δημιουργούν νέα περιεχόμενα διδασκαλίας και επαρκείς θέσεις νηπαγωγείων για όλα τα παιδιά.

Οι Ελληνικοί σύλλογοι, αρνούνται την γκεττοποίηση των παιδιών στα εθνικά σχολεία και απαιτούν το δικαίωμα ψήφου στις κοινοτικές εκλογές για τους Έλληνες εργαζόμενους, καθώς και τη δυνατότητα συμμετοχής στις βουλευτικές εκλογές στην Ελλάδα με επιστολική ψήφο.

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΙΣ ΤΑΞΕΙΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Τα εθνικά σχολεία απολαμβάνουν, όπως είδαμε, την εμπιστοσύνη των γονέων, επειδή αυτά γλωσσικά και πολιτιστικά βρίσκονται κοντύτερα στην Ελληνική πραγματικότητα, από ότι το Γερμανικό σχολείο. Επιπλέον ανταποκρίνονται στις προσδοκίες των γονέων σε σχέση με την μελλοντική προοπτική των παιδιών τους.

Προπάντων όμως εκείνο που τους ενδιαφέρει, είναι ότι τα παιδιά τους δεν αποξενώνονται και ότι οφείλουν να απολαύσουν ένα καλύτερο μέλλον από ότι αυτοί.

Εδώ όμως τίθεται το ερώτημα, πως είναι η πραγματική κατάσταση στα εθνικά σχολεία.

Τα γενικά προβλήματα του σχολικού τομέα λύνονται συχνά σε βάρος των παιδιών, προπάντων η έλλειψη δασκάλων και σχολικού χώρου (όπου συμβαίνει και δύο τάξεις να διδάσκονται μαζί). Η άγνοια των γονέων, λόγω της ελλιπούς τους πληροφόρησης, χρησιμοποιείται για την απόκρυψη αυτών των προβλημάτων. Επίσ παρατηρούμε, η δυναμικότητα των τάξεων να μην ανταποκρίνεται στον καθορισμένο αριθμό: τάξεις από 32 έως 48 μαθητές δεν είναι πιά ένα σπάνιο φαινόμενο.

Τα μέσα διδασκαλίας για το μάθημα, δεν υπάρχουν συχνά κατά την έναρξη του σχολικού έτους. Συμβαίνει π.χ. να φθάνουν τα βιβλία στην Γερμανία μετά την λήξη του σχολικού έτους. Έτσι έφτασαν το Μάιο του 1985 βιβλία στην αρμόδια υπηρεσία του Γερμανικού Προξενείου Μονάχου, τα οποία θα όφειλαν να ήταν από το Σεπτέμβριο του 1984. Αυτό είχε σαν συνέπεια, πολλοί γονείς να παραγγέλνουν τα βιβλία από την Ελλάδα, ώστε τα παιδιά τους να μην έχουν προβλήματα στην παρακολούθηση του μαθήματος, αλλά και στις τελικές εξετάσεις.

Έτσι βρισκόμαστε μπροστά σε ένα πρόβλημα που κανένας δεν αναλαμβάνει τη ευθύνη: πρόβλημα που οφείλεται στην μη σωστή συνεργασία των Ελληνικών υπηρεσιών στην Γερμανία με τις αντίστοιχες στην Ελλάδα.

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Κάθε παιδί αρχίζει να αποχωρίζεται από το πρόσωπο που το φροντίζει, ήδη από την προσχολική ηλικία και ζητάει επαφή με τους συνομηλίκους του. Το παιδί αρχίζει σε αυτή την ηλικία να ταυτίζεται με τον πατέρα ή την μάνα του, ξεχωρίζει σταδιακά το αρσενικό και θυληκό.

Η ανατροφή του Ελληνόπουλου στην προσχολική ηλικία αποκτά ειδικό σεξιστικό χαρακτήρα. Η μορφή του "άνδρα" απεικονίζεται έντονα. Ο νέος απολαμβάνει ήδη σε αυτή την ηλικία περισσότερη ελευθερία από ότι το κορίτσι, το οποίο ανατρέφεται έτσι για να φροντίζει τα αδέρφια του και άλλα μέλη της οικογένειας. Η κοινωνική συμπεριφορά των παιδιών εντυπωσιάζει, όταν αυτά επισκέπτονται το νηπιαγωγείο. Κατά την επίσκεψη του νηπιαγωγείου έχει το παιδί κατ' αρχήν δυσκολίες κατανόησης, όταν οι γονείς μιλάνε μόνο Ελληνικά με το παιδί ή μόλις τόφεραν στην Γερμανία από την Ελλάδα.

Αυτά τα παιδιά συνδέονται τότε με εκείνα τα Ελληνόπαιδα, που γνωρίζουν καλύτερα Γερμανικά. Ακόμη έχει να κάνει το παιδί στο νηπιαγωγείο με καινούργιες μεθόδους (ανατροφής), διαπαιδαγώγησης. Από αυτό απαιτούνται ατομικές πρωτοβουλίες και αποεξάρτηση, που δεν έχει συνηθίσει από το σπίτι του.

Στο σπίτι του διαπαιδαγωγείται για υπακοή και εξάρτηση. Η προσπάθεια για ανεξαρτησία που του μεταδίδεται στο νηπιαγωγείο, δεν αναγνωρίζεται στο σπίτι από τους γονείς.

Η ασυνήθιστη συμπεριφορά των Ελληνόπουλων στο νηπιαγωγείο οφείλεται όχι στο ταμπεραμέντο τους, αλλά στις διαφορετικές μεθόδους διαπαιδαγώγησης και προσδοκίες των γονέων και των νηπιαγωγών. Πρέπει να προσπαθεί καθημερινά να προσαρμόζεται σε δύο τελείως διαφορετικές πολιτιστικές μεθόδους ανατροφής.

Η ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΩΝ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΤΑΞΗ

Η δομή του γερμανικού σχολικού συστήματος καθιστά δυνατή την έγκαιρη χρήση μίας μεθόδου επιλογής.

Η απόφαση αν θα παρακολουθήσει ένα σχολείο με παραπέρα προοπτικές ή μία επαγγελματική εκπαίδευση μπορεί να παρθεί ήδη στο τέταρτο σχολικό έτος. Τα Ελληνόπουλα τα οποία εισάγονται σε μία Γερμανική τάξη προσκρούουν σε μεγάλες δυσκολίες, επειδή ευρίσκονται σε σύγκρουση με τους Γερμανικούς συμμαθητές τους σε μειονεκτική θέση.

Η Γερμανική γλώσσα αποτελεί το πρώτο εμπόδιο, επειδή τα παιδιά δεν έχουν πάντοτε μία συνεχή παραμονή στη Γερμανία, και στην οικογένεια ομιλούν μόνο ελληνικά.

Στην εξωοικογενειακή ζωή συζητούν τα παιδιά μόνον στην Ελληνική γλώσσα, επειδή ζουν σε οικοδομικά τετράγωνα, τα οποία κατοικούνται κυρίως από Έλληνες.

Η επικοινωνία με τους Γερμανούς συνομηλικούς τους είναι σπάνια δυνατή, επειδή τα Ελληνόπουλα κατοικούν κυρίως σε περιοχές, στις οποίες δεν υπάρχει κανένας χώρος παιχνιδιών.

Στατιστικές δείχνουν ότι ο αριθμός των ελληνόπουλων τα οποία επισκέπτονται το γυμνάσιο, δεν είναι μεγάλος. Σύμφωνα με την έρευνα του Ληγούρα στο κρατίδιο του Χεσσεν επισκέπτονται από 249 παιδιά μόνο 3 το γυμνάσιο, (LIGOUROS 1981 : 186).

Λαμβάνοντας κανείς υπόψη αυτούς τους αριθμούς πρέπει να συμπεράνει ότι αυτοί δείχνουν μία τάση των Ελληνόπουλων εναντίων της παρακολούθησης Γερμανικών τάξεων.

Πρέπει ακόμα να ληφθεί εδώ υπόψη ότι στο Χεσσεν δεν υπάρχουν εθνικά σχολεία, τα οποία μπορούν να συγκριθούν με αυτά της Βαυαρίας.

Παραπέρα δυσκολίες παρατηρούνται στην κατεύθυνση σχηματισμού προσωπικότητας ή ταυτότητας του Ελληνικού παιδιού.

Στην Γερμανική τάξη είναι το παιδί αντιμετώπιμο με νέες αξιολογικές και ηθικές παραστάσεις. Ιδιαίτερη σημασία έχει σε αυτό το χρονικό διάστημα η ανάπτυξη του αισθήματος της υπαγωγής σε μία ομάδα, δηλαδή το Ελληνόπουλο οφείλει να ταυτισθεί με μία ομάδα, και να αποδεχθεί τις παραστάσεις αξιών και τους κανόνες ζωής τους. Προυπόθεση γι' αυτό είναι βέβαια η ισότιμη αποδοχή και μεταχείριση του Ελληνόπουλου από τους Γερμανούς συνομηλίκους του, κάτι που συμβαίνει σπάνια.

Από την άλλη είναι συχνή η περίπτωση, ότι Ελληνόπουλα προσπαθούν να αποκρύψουν την καταγωγή τους και αυτοσυστήνονται ή αυτοονομάζονται Γερμανοί. Ή αναπτύσσουν μία περιθωριακή προσωπικότητα, δηλαδή δεν αισθάνονται άνετα σε κανένα από τα δύο κοινωνικοπολιτιστικά συστήματα αξιών, όμως δείχνει ενδιαφέρον και για τους δύο πολιτισμούς.

Παρόλα αυτά τα προβλήματα και την ύπαρξη των Ελληνικών ιδιωτικών - και μητρικής γλώσσας σχολείων στην Ο.Γ. υπάρχει ένας αξιόλογος αριθμός Ελληνοπαίδων, τα οποία από την αρχή επισκέπτονται την κανονική Γερμανική τάξη.

Ερευνες, τις οποίες διεύθυνε ο ΖΟΓΡΑΦΟΥ, το σχολικό έτος 1978/1980 στο χώρο της Φρανκφούρτης, απέδειξαν, ότι στην Φρανκφούρτη μόνο το 47 % των Ελλήνων μαθητών επισκέπτονται το γυμνάσιο ή την REALSHULE. Στο Βερολίνο ευρίσκοντο από τους 310 Έλληνες μαθητές στον κλάδο μέσης εκπαίδευσης, 29 % σε HAUPTSCHULEN, 16 % σε REALSCHULEN 35 % σε γυμνάσιο και 20 % σε γενικά σχολεία (Βερολίνο, απάντηση του υπουργείου στις 6.1.81 σε ερώτηση της F.D.R. από τις 8.12.80) - Ζωγράφου 1981 : 235).

Στην βαυαρία δείχνουν τα στατιστικά στοιχεία για το σχολικό έτος 1983/84 τα εξής :

Αριθμός των Ελλήνων μαθητών συνολικά	49.235
Μαθητές της GRUND και HAUQT SCHULE	37.736
SONDERSCHULEN	1.518
REALSDMLAN	3.516
Γυμνάσια	5.539
Βραδινά σχολεία και κολλέγια	79
GESANCTSCHULEN	785
Επαγγελματικά σχολεία (συνολικά)	7.599

Από αυτά για το Μόναχο μόνο :

Αριθμός των Ελλήνων μαθητών συνολικά	3.987
GRUND και HAUQT SCHULEN	2.704
REALSCHULEN	40
Γυμνάσια	878
Επαγγελματικά και Ειδικά σχολεία	365

Αυτοί οι αριθμοί δείχνουν σαφώς, ότι οι Έλληνες σε σύγκριση με άλλες εθνικότητες έχουν να παρουσιάσουν ένα σοβαρό σχολικό αποτέλεσμα. Μόνο στο Μόναχο όπου τα παιδιά παρακολουθούν μαζικά τα Ελληνικά Εθνικά σχολεία, είναι το προβάδισμα των παιδιών, τα οποία παρακολουθούν τις Γερμανικές τάξεις, όπως προκύπτει από τους παραπάνω πίνακες, αρκετά μεγάλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Δ' ΜΕΡΟΣ

ΜΕΡΟΣ Δ'

"Προβλήματα Ανατροφής σ' ένα εθνικά ξένο περιβάλλον"

ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΘΥΜΙΕΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΖΟΥΝ ΣΤΗΝ Ο.Γ.

Οι οικογένειες των αλλοδαπών εργαζομένων κατατάσσονται σε σχέση με την κατεύθυνση της παιδείας τους στην τελευταία τάξη, και στο σύστημα αξιών που εξομοιώνονται με τα κατώτατα κοινωνικά στρώματα. Κάποιος ξεκινάει πάντοτε από την υπόθεση, ότι οι αλλοδαποί γονείς θέλουν να κερδίσουν όσο πιο γρήγορα χρήματα χωρίς να δίνουν πολύ αξία για μία εξειδικευμένη εκπαίδευση.

Αυτή η άποψη ενισχύεται και από την μη κανονική παρακολούθηση του σχολείου από τα παιδιά όπου υπάρχουν όμως και ειδικοί παράγοντες που επηρέασαν την συμπεριφορά των Ελλήνων γονέων πάνω στο σχολικό πρόβλημα (βλ. παράρτημα, πίνακας 18 σελ. 113).

Θεμελιώνεται με την μικρή σχολική παιδεία των γονέων και την συνηθισμένη εργασία των παιδιών στις πατρίδες τους.

Μετά από μία ερώτηση σε 414 Έλληνες γονείς η οποία έγινε στην περιοχή της Χαϊδελβέργης, Μανυχου και Λουντ Βιγκςχάφες, 26 % των γονέων επιθυμούν για τα παιδιά τους μία εκπαίδευση μαθητευόμενη, 36 % μία ανώτερη σχολή στην πατρίδα και 16 % την επίσκεψη του Γερμανικού Γυμνασίου. Την παρακολούθηση του Γερμανικού Γυμνασίου προτιμούν κατά το πλείστον γονείς πρόθυμοι για την εσωμάτωσή τους.

Σύμφωνα με μία δημοσκόπηση, την οποία διεξήγαγε ο Ελληνικός σύλλογος γονέων στο Μόναχο και περίχωρα το 1979, 89,5 % των ερωτηθέντων γονέων εκφράστηκαν υπέρ ενός καθαρού Ελληνικού σχολείου (έξι χρόνια Δημοτικό, τρία χρόνια Γυμνάσιο) με Γερμανικά στην πρώτη ξένη γλώσσα και 1,8 % για ένα διγλωσσικό σχολείο, τα υπόλοιπα 6,5 % δεν έδωσε καμμία συγκεκριμένη

απάντηση.

Οι Έλληνες εργαζόμενοι επηρεάζονται στις αποφάσεις τους για την εκπαίδευση από γενικούς παράγοντες οι οποίοι συνδέονται με την κατάσταση τους σαν αλλοδαποί εργαζόμενοι στην Ο.Γ. αλλά και οι οποίοι έχουν σχέση με το κοινωνικοπολιτιστικό υπόβαθρό τους και τις δραστηριότητες των Ελλήνων αντιπροσώπων της Κυβέρνησης και άλλων ομάδων. Στους γενικούς παράγοντες κατατάσσονται η προσωρινή παραμονή στην Ο.Γ., η ελλιπής πληροφόρηση για το Γερμανικό σχολικό ζήτημα, ο φόβος της αποξένωσης των παιδιών τους, η γκεττοποίησή τους σε τετράγωνα διαμονής αλλοδαπών η οποία έχει σαν συνέπεια μία ελλιπή σύναψη επαφών και επικοινωνίας με το Γερμανικό πληθυσμό η έλλειψη θέσεων στα Γερμανικά νηπιαγωγεία και σε σχέση με αυτό τα δύσκολα μέτρα για τη μετάβαση του παιδιού στο Γερμανικό σχολείο όπου υπάρχει έντονος ο κίνδυνος μίας αναγκαστικής ενσωμάτωσης.

Σε μερικούς από αυτούς τους παράγοντες δόθηκε επίσης μεγάλη σημασία. Από τους ειδικούς λόγους παίζει σημαντικό ρόλο η εμπειρία, ότι το απολυτήριο αποτελεί προϋπόθεση για την παραπέρα επιτυχία, επειδή η επαγγελματική εκπαίδευση ήταν μέχρι πριν λίγα χρόνια άγνωστη στην Ελλάδα και ακόμη δεν έχει μεγάλη απήχηση.

Κατόπιν τούτου προσανατολίζονται οι γονείς μόνο στην ανωτάτη παιδεία, η οποία επίσης είναι μη ρεαλιστική επειδή οι γονείς δεν είναι αρκετά πληροφορημένοι για την σχολική κατάσταση και τις ευκαιρίες των αποφοίτων στην Ελλάδα. Η ύπαρξη ενός Ελληνικού εθνικού σχολείου στην πόλη, στην οποία ζουν και το οποίο βοηθάει τα παιδιά στην απόκτηση ενός απολυτηρίου χωρίς ιδιαίτερες προσπάθειες, παρακινεί τους γονείς, όπως βεβαιώνει και η έρευνά μου, σε αυτή τη σχολική επιλογή. Σε αυτό βοηθούν επίσης οι Ελληνικές σχολικές αρχές και τα όργανά της στην Γερμανία, καθώς και όλες οι υπόλοιπες εθνικά προσανατολισμένες ομάδες.

Σύμφωνα με τον Δαμανάκη (1978 : 197) 66,8 % των γονέων θέλουν να παρακολουθήσουν τα παιδιά τους το Ελληνικό γυμνάσιο στην Ελλάδα και 8 % στη Γερμανία.

Αναλυτικά παρουσιάζεται έτσι.

Επιθυμητό σχολείο	
Γυμνάσιο στην Ελλάδα	66,8 %
Επαγγελματική σχολή στην Ελλάδα	13,4 %
Γυμνάσιο στην Γερμανία	8 %
HAUET-BERN στη Γερμανία	6,4 %
Καμμία απάντηση	5,4 %

Για να καταλάβει κανείς αυτούς τους αριθμούς πρέπει να τους δει σε σχέση με την γνώμη των γονέων, οι οποίοι κατά 89,6 % εξέφρασαν την επιθυμία να σπουδάσουν τα παιδιά τους για να ζήσουν αργότερα καλλίτερα.

Δεν γίνεται πλέον διάκριση στο γένος ποιο παιδί θα σπουδάσει, αλλά οφείλουν να σπουδάσουν, κατά δυνατότητα όλοι, για να είναι καλύτερα από ότι οι γονείς τους. Τα παιδιά δεθηκαν τις σχολικές αξιώσεις των γονέων τους και προσανατολίζονται σε ένα εκπαιδευτικό θεσμό στην Ελλάδα. Δεν επιδιώκουν καμμία σπουδή στη Γερμανία, επειδή η παραμονή τους εδώ δεν είναι σίγουρη και οι ευκαιρίες σπουδών είναι μικρές. Επειδή οι συνθήκες στην Ο.Γ. δεν είναι ευνοϊκές ζητάνε οι Έλληνες εργαζόμενοι και τα παιδιά τους καταφύγιο στην πατρίδα. Παραβλέπουν εδώ, ότι ακόμη και στην Ελλάδα τώρα μόνο 1.6 των αποφοίτων γίνεται δεκτό και τα μέτρα προς υποστήριξη των παιδιών είναι ομοίως ελλιπή, κάτι πάλι που οφείλεται στην ελλιπή πληροφόρηση των γονέων για τις δυνατότητες των παιδιών τους στην Ελλάδα.

Αυτή η έλλειψη πληροφόρησης και η αβεβαιότητα των γονέων για το μέλλον οδηγούν συχνά σε λανθασμένες αποφάσεις. Αυτή η συμπεριφορά των γονέων θεωρείται σαν φυγή στο παρελθόν, εκφράζει την παραίτησή τους όσον αφορά τους όρους ζωής τους στην Γερμανία. Έτσι προσπαθούν να υποφέρουν την κατάστασή τους εδώ καλλίτερα. Ένας άλλος λόγος για την προτίμηση, που

έχουν στα εθνικά σχολεία, βρίσκεται σε αυτό, ότι οι γονείς μπορούν τουλάχιστον στο δημοτικό σχολείο να βοηθήσουν τα παιδιά τους στην κατ' οίκον εργασία τους, κάτι που δεν είναι δυνατό όταν επισκέπτονται Γερμανικό σχολείο.

Αυτό επιβεβαίωσαν επίσης και γονείς που ρωτήθηκαν από μένα. Δεν μπορούν εξ' αιτίας των ελλειπών γνώσεων στη γλώσσα και των λιγοστών επαφών, που έχουν με Γερμανικές οικογένειες, να ανοίξουν στα παιδιά τους τον απαραίτητο χώρο επικοινωνίας, που χρειάζονται αυτά για μία πετυχημένη σχολική εκπαίδευση.

Αμέσως μόλις τα παιδιά πάρουν μία φοιτητική θέση στην Ελλάδα, εκπληρώνονται τα όνειρα των γονέων. Ζουν έτσι με την ελπίδα της πραγματοποίησης του πραγματικού ονείρου τους, να γυρίσουν στην Ελλάδα, μόλις το παιδί τελειώσει.

Επειδή η αποφοίτηση των παιδιών στην Ελλάδα μετράει πολύ. Η τιμή της οικογένειας είναι σωμένη, προπάντων επειδή τα ακαδημαϊκά επαγγέλματα στην Ελλάδα παρέχουν υπόληψη, σιγουριά και όχι πολλές σκοτούρες από οικονομική άποψη. Η απασχόληση στην πόλη σαν μικρού υπαλλήλου μετράει περισσότερο από μία ανεξάρτητη εργασία στο χωριό.

Με όλες αυτές τις εξηγήσεις πρέπει να λάβει κανείς υπόψη του τον φόβο των αλλοδαπών γονιών για την αποξένωση των παιδιών τους μέσω του Γερμανικού σχολείου. Επειδή αντιπροσωπεύονται διαφορετικά συστήματα αξιών από τους γονείς και το Γερμανικό σχολείο, εκφράζεται ατιμή η διαφορά σε συγκρούσεις, οι οποίες δημιουργούνται μεταξύ γονέων και παιδιών, εάν αυτά δείχνουν Γερμανική συμπεριφορά. Συχνά παίρνουν τα παιδιά τις καταναλωτικές επιθυμίες και στάσεις διαμαρτυρίας των Γερμανών, τις οποίες αυτά δεν γνωρίζουν στο εθνικό τους επίπεδο και αντίθετα σε κάθε παράσταση ανατροφής τους, που είναι ζυμωμένη από την εθνική παράδοση.

Σε τέτοιες καταστάσεις υπαναχωρούν οι γονείς εν μέρει ως προς την ετοιμότητά τους για ενσωμάτωση και προσπαθούν να αφήσουν τα παιδιά τους στις εισαγωγικές τάξεις, για να μην έρχονται σε σύγκρουση με τους Γερμανούς συμμαθητές τους. Οι Έλληνες γονείς βλέπουν το κύριο καθήκον του σχολείου, να μεταδίδει γνώσεις, στα παιδιά και να επιδρά παιδαγωγικά επάνω

τους γι' αυτό παρακολουθούν σκεπτικοί την ελευθερία, που έχουν τα παιδιά τους στο Γερμανικό σχολείο.

Αν και οι γονείς ενδιαφέρονται για μία εξειδικευμένη σχολική ή επαγγελματική εκπαίδευση, εναντιώνονται σε κάθε εκπολιτιστική επιρροή. Επιπλέον η καλλίτερη δυνατότητα των παιδιών, να αισθάνονται καλλίτερα στη Γερμανική κοινωνία, η καλύτερη εκπαίδευσή τους σε σύγκριση με τους γονείς τους, και η καλύτερη γνώση της Γερμανικής γλώσσας οδηγεί σε απώλεια της αυθεντίας, των γονέων στα μάτια των παιδιών τους, κάτι που προπάντων οι πατεράδες δύσκολα ξεπερνούν, επειδή η ανατροφή τους και το αίσθημα της ίδιας αξίας στηρίζεται δυνατά στην αυθεντία τους. Αυτή η απώλεια επιδρά στην ανατροφή επειδή αυτή στηρίζεται στην Ελλάδα σε πρώτο λόγο στην αυθεντικότητα.

ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΩΝ ΣΤΗΝ Ο.Γ.

Η ανατροφή γράφει ο EMILE DURKHEIM, ήταν πάντοτε διαφορετική ανάλογο με το χρόνο και τον τόπο. Στις Πόλεις της Ελλάδας, και της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας η διαπαιδαγώγηση ασκούσε το άτομο προς την κατεύθυνση, να υποτάσσεται τυφλά στο σύνολο, να γίνεται πράγμα της κοινωνίας. Στην αθήνα ζητούσαν να διαπλάσουν πολιτισμένα πνεύματα, πληροφορημένα λεπτά, πλήρη μέτρου και αρμονίας, τα οποία ήσαν ικανά να απολαμβάνουν την ομορφιά και τη χαρά μεταφυσικά.

Στην Ρώμη προπάντων τα παιδιά να γινόντουσαν άνδρες της δράσης, οι οποίοι ήσαν αφοσιωμένοι στην στρατιωτική τιμή και παρέμεναν αδιάφοροι στην λογοτεχνία και λεπτές τέχνες.

Στο Μεσσαίωνα ήταν η ανατροφή προπάντων Χριστιανική κατά την Αναγέννηση αυτή είχε περισσότερο κοσμικό και λογοτεχνικό χαρακτήρα.

Σήμερα προσπαθεί να διαμορφώσει το άτομο σε μία αυτόνομη προσωπικότητα.

Το καθήκον του συστήματος διαπαιδαγώγησης βρίσκεται σήμερα στη διατήρηση και μετάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς κάθε λαού από την πρώτη στις επόμενες γενιές. Το σχολείο οφείλει λοιπόν να διατηρεί και να μεταδίδει το εκάστοτε σύστημα αξιών από γενιά σε γενιά.

Αυτό το σύστημα υπάρχει προπάντων στην Ελλάδα, όπου - όπως εν μέρει σημειώθηκε παραπάνω -, το σύστημα διαπαιδαγώγησης, τα προγράμματα διδασκαλίας, προγράμματα μαθημάτων και διδακτικά βιβλία σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης προσδιορίζονται και ελέγχονται από το ίδιο το κράτος.

Ιστορικοπολιτικοί και κοινωνικοπολιτικοί παράγοντες προσδιορίζουν τους στόχους της διαπαιδαγώγησης. Η εκπαίδευση επηρεάζει μέσω της μετάδοσης νέων γνώσεων την κοινωνική και οικονομική δομή μίας χώρας και βοηθάει στην κοινωνική της αλλαγή.

Διαπαιδαγώγηση είναι συνεπώς, τι επίδραση ασκεί η γενιά των ανεπτυγμένων πάνω σε κείνους, οι οποίοι δεν είναι ακόμη ικανοί και ώριμοι για την κοινωνική ζωή.

Στόχος της είναι να δημιουργήσει και να αναπτύξει στο παιδί συγκεκριμένες φυσικές, πνευματικές και ηθικές καταστάσεις, τις οποίες απαιτεί από αυτό τόσο η πολιτική κοινωνία στην ενότητά της, όσο ακόμη και το ειδικό επίπεδο, στο οποίο είναι προορισμένο και ιδιαίτερο τρόπο.

Με τον όρο κοινωνικοποίηση καταλαβαίνει κανείς αντίθετα την διαδικασία, με την οποία ο καθένας αναπτύσσεται στην Κοινωνία και ευρίσκει τον κοινωνικό του εαυτό. Με την κοινωνικοποίηση γίνεται ο άνθρωπος κοινωνικό ον. Μέσα από την κοινωνικοποίηση αποκτά ο άνθρωπος όλες τις αξίες και τους ηθικούς κανόνες συμπεριφοράς.

Συντελεί έτσι στην αναπαραγωγή της κοινωνίας, με αυτό μπορεί να ονομάσει κανείς κοινωνικοποίηση την αμοιβαία διαδικασία μεταξύ ενός ατόμου και της κοινωνίας.

Ετσι κοινωνικοποίηση είναι μία διαδικασία, η οποία αρχίζει με το αντίκρουσμα του κόσμου από το νεογέννητο και τελειώνει με τον θάνατο.

Το να αλλάζει κάποιος το κοινωνικό περιβάλλον, δεν σημαίνει ότι διακόπτει την πορεία της κοινωνικοποίησης.

Αλλιώς έχει το πράγμα στην διαδικασία πολιτικοποίησης. Στα πρώτα έτη ζωής γνωρίζει κάποιος τον τυπικό τρόπο έκφρασης του πολιτισμού του, μία απόκλιση από αυτόν είναι μάλλον απίθανη ακόμη και σε αλλαγή πολιτισμού.

Η πολιτιστική επιρροή μεταδίδεται στην επόμενη γενιά, όπως προκύπτει από παραδείγματα μεταναστών, τα παιδιά των οποίων της τρίτης και τέταρτης γενιάς ισχυρίζονται *"Είμαι Αμερικάνος και Γερμανός ή Αμερικάνος και Έλληνας"*.

Το σχολείο ή το σύστημα εκπαίδευσης θεωρείται ιδιαίτερα στις βιομηχανοποιημένες κοινωνίες, σαν το σπουδαιότερο στάδιο κοινωνικοποίησης, μετά ή μαζί με την οικογένεια.

Σχολικές επιδράσεις κοινωνικοποίησης, μπορούν να διορθώνουν και δυναμώνουν τις οικογενειακές. Το σχολείο έχει σε κάθε χώρα τη δική του παράδοση, όπως προκύπτει από τα διευκρινηθέντα σημεία στο τέταρτο

κεφάλαιο, γι' αυτό δεν μπορούν διγλωσσικά σχολικά σχέδια να μεταφερθούν από την μία χώρα στην άλλη. Σε μία τέτοια μεταβίβαση γίνονται αλλαγές, οι οποίες οδηγούν σε άλλα αποτελέσματα.

Η σχολικοπολιτική αντιπαράθεση για την διαπαιδαγώγηση των παιδιών εθνικών μειονοτήτων οδηγεί στη Γερμανία σε βάρος των παιδιών.

Πως είναι τώρα η κατάσταση των Ελλήνων εργαζομένων και των οικογενειών τους στη Γερμανία και πως επιδρά η κατάστασή τους στην εξέλιξη των παιδιών τους θα εξηγηθεί παρακάτω λαμβανομένων υπόψη των εθνικών όρων κοινωνικοποίησης.

Η ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Για την εκμάθηση άλλων γλωσσών προϋπόθεση είναι σύμφωνα με τους γλωσσικούς ερευνητές η καλή γνώση της μητρικής γλώσσας. Την πρώτη επαφή με την γλώσσα έχει το παιδί στην οικογένεια. Με την γλώσσα μαθαίνει κανείς κοινωνικούς τρόπους συμπεριφοράς, αυτή επηρεάζει την κοινωνικοποίηση και την εξέλιξη της κοινωνικοπολιτιστικής προσωπικότητας.

Επειδή οι Έλληνες εργαζόμενοι, όπως αναφέρθηκε, κατόγονται ως επί το πλείστον από γεωργικές περιοχές περιλαμβάνει το γλωσσικό τους πεδίο στη μητρική γλώσσα ένα μικρό γλωσσικό θησαυρό, επειδή αυτοί φροντίζουν ακόμη να μιλούν μεταξύ τους διάλεκτο.

Τα παιδιά παραλαμβάνουν αυτές τις γλωσσικές γνώσεις από τους γονείς τους, οι οποίες δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του Γερμανικού περιβάλλοντος ούτε ποσοτικά ούτε ποιοτικά.

Για το παιδί που ζει στη Γερμανία μπορεί να διακρίνει κανείς σε σχέση με τη γλώσσα τρία επίπεδα :

1. Επειδή στο γονικό σπίτι η επικοινωνία γίνεται στην καθομιλουμένη ή σε διάλεκτο, δεν ανταποκρίνεται η μητρική γλώσσα σε πολλές περιπτώσεις στην κανονική γλώσσα της πατρίδας.
2. Η γλωσσική κοινωνικοποίηση μέσα στην οικογένεια προσανατολίζεται σε εθνικές αξίες δηλαδή η μητρική γλώσσα είναι ο πολιτιστικός φορέας εννοιών και δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του Γερμανικού περιβάλλοντος.
3. Επειδή οι ίδιοι οι γονείς δεν έχουν επαρκείς γνώσεις της Γερμανικής γλώσσας, δεν μπορούν να αναθρέψουν τα παιδιά τους διαγλωσσικά. Τα

παιδιά αποκτούν τα γλωσσικά και φωνητικά στοιχεία ξένου πολιτισμού στην αρχή μέσω των μέσων επικοινωνίας και περιβαλλοντολογικών επιρροών.

Ετσι υπάρχουν για τα Ελληνόπαιδα κατά την εκμάθηση της Γερμανικής γλώσσας άλλα πλάνα μάθησης, από ότι για τα Γερμανόπαιδα, εάν αυτά μαθαίνουν στο στοιχείο μία ξένη γλώσσα.

Από την εσωτερική παραδοσιακή ενωμένη δομή της οικογένειας, προκύπτει όμως η γλωσσική συμπεριφορά των μελών της.

Οι γονείς στέκονται απέναντι στο γλωσσικό εκπολιτισμό των παιδιών τους, δηλαδή είναι αναγκασμένοι να ζητούν τη βοήθεια των παιδιών τους για να αισθάνονται καλά στη Γερμανική κοινωνία, από την άλλη όμως χάνουν έτσι ένα μέρος της αυθεντικής τους θέσης, επειδή τα παιδιά τους γνωρίζουν περισσότερο από ότι οι ίδιοι.

ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ - ΚΙΝΗΤΡΑ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Η γλωσσική δομή του περιβάλλοντος είναι μία σημαντική ορίζουσα της γλωσσικής εξέλιξης του παιδιού. Η γλώσσα είναι μέσον της ανακάλυψης και δόμησης του περιβάλλοντος, μέσο αντιπαράθεσης με αυτό, της άμυνας.

Αλλοδαπά παιδιά, τα οποία δεν καταλαβαίνουν σταθερές γλωσσικές εκφράσεις και μορφές προτάσεων της Γερμανικής γλωσσικής χρήσης, δεν μπορούν να ξεχωρίσουν προφορικές πληροφορίες, και δεν έχουν την ικανότητα στο πνεύμα μίας ενσωμάτωσης να τις επεξεργαστούν στη δική τους γνωστική δομή.

Με αυτό συνδέεται και η αποτυχία των αλλοδαπών παιδιών στο σχολείο, η οποία προκαλεί μία θετική στάση σε δραστηριότητες, οι οποίες έχουν σχέση με την απόδοση.

Πολλά παιδιά δεν μπορούν να παρακολουθήσουν το μάθημα, επειδή δεν γνωρίζουν καθόλου Γερμανικά, δεν δείχνουν καθόλου ενδιαφέρον στο μάθημα.

Για το Ελληνόπαιδο προκύπτει η εξής κατάσταση : Ο Γερμανός δάσκαλος ορίζει την συμπεριφορά των παιδιών σαν παράξενη. Οικογενειακό σπίτι και σχολείο εμφανίζουν διαφορετικά και εν μέρει αντιφατικά επίπεδα αξιών και συμπεριφοράς, συνεπώς περιέρχεται το Ελληνόπαιδο σε ψυχικές συγκρούσεις.

Αμέσως μόλις αυτό προσαρμόζεται σε ένα από τα δύο επίπεδα, τότε σημαίνει αυτό μία απομάκρυνση από το άλλο.

Οι Έλληνες γονείς, οι οποίοι φοβούνται μία γερμανοποίηση και Αφελληνοποίηση των παιδιών τους μέσω του Γερμανικού σχολείου, αντιστέκονται με όλη τους την δύναμη στις τάσεις προσαρμογής των παιδιών τους στον ξένο πολιτισμό, με το να στέκονται αυτοί αδιάφοροι απέναντι σε αυτόν τον πολιτισμό, κάτι που εκφράζεται και στην αρνητική τους θέση απέναντι στο Γερμανικό σχολείο.

Όσο αρνητικά εμφανίζονται οι γονείς απέναντι στη Γερμανική κοινωνία τόσο ισχυρότερες είναι οι πολιτιστικές συγκρούσεις των παιδιών.

Το παιδί προσπαθεί κατά το πλείστο να ανταποκριθεί στο πρότυπο των γονέων, κάτι που ενισχύει την γλωσσική του και πολιτιστική του ταυτότητα, αλλά δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του Γερμανικού σχολείου.

Προσαρμόζεται αυτό πάρα πολύ στους Γερμανικούς ηθικούς κανόνες, απομακρύνεται ακόμη περισσότερο από το πατρικό σπίτι.

Η επικοινωνία θεωρείται σαν το κλειδί ανάπτυξης της προσωπικότητας. εναλλασσόμενες επαφές με τον εξωτερικό κόσμο βοηθούν στον εμπλουτισμό του ατόμου.

Το Ελληνόπουλο είναι όμως από λόγους, που εν μέρει αναφέρθηκαν (το μάθημα μητρικής γλώσσας γίνεται απογεύματα επειδή οι δύο γονείς εργάζονται, φροντίζουν τα μεγαλύτερα παιδιά τα μικρότερα κατοικία σε Γκέττο· όταν το παιδί επισκέπτεται το Γερμανικό σχολείο με άλλα Ελληνόπαιδα βρίσκεται πάντοτε ανάμεσά τους· τα Σαββατοκύριακά τα παίρνουν συνήθως με άλλους συγγενείς) εκτεθημένο σε απομονωτικές τάσεις. Επειδή αυτά δεν έχουν πολλές επαφές με τα Γερμανόπαιδα, οι δυνατότητές τους είναι περιορισμένες να αντιληφθούν την ζωή και τις εμπειρίες των Γερμανών συμμαθητών τους.

Έτσι η παθολογική αφοσίωση και επιβεβαίωση βοηθούν την μάθηση, και κατορθώνεται η σταθερότητα του προσώπου μέσω διανθρωπίνων σεσεων.

Αμέσως μόλις η διαπαιδαγγωγή τόσο στο σπίτι όσο και στο σχολείο εμφανίζει ελλείψεις, παρουσιάζονται συναισθηματικοί εκφυλισμοί, με την μορφή αβεβαιότητας και φόβου, στενοχώριας και επιθετικότητας, δυσκολίες επικοινωνίας και συγκέντρωσης, οι οποίες επιδρούν αρνητικά στη ζωή.

Για την παρότρυνση προς μάθηση των αλλοδαπών παιδιών έχει μεγάλη σημασία η αναγνώριση και συνεργασία από τους συμμαθητές τους καθώς και τα ερεθίσματα από την πλευρά του δασκάλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η εργασία αυτή στόχο είχε να παρουσιάσει ένα από τα κεντρικά προβλήματα των Ελλήνων μεταναστών στην Ο.Γ., μίας από τις μεγαλύτερες αλλά δυναμικότερες κοινότητες του απόδημου Ελληνισμού. Το πρόβλημα της εκπαίδευσης των Ελληνοπαιδών είναι σημαντικό τόσο από την άποψη του καθορισμού των προοπτικών προσωπικής και κοινωνικής σταδιοδρομίας καθενός από αυτά, αλλά σημαντικό επίσης στον καθορισμό της πολιτιστικής ταυτότητας τους, και της διατήρησης των δεσμών με την πατρίδα. Κάτω από αυτή την προσέγγιση παρουσιάζονται :

- α) Οι συνθήκες παραμονής και απασχόλησης των Ελλήνων μεταναστών στην Γερμανία.
- β) Οι διαφορές στα σχολικά συστήματα Ελλάδας και Δ. Γερμανίας, και οι συνέπειες των δύο συστημάτων και των διαφορών τους στα παιδιά των Ελλήνων μεταναστών.
- γ) Ο ρόλος των γονέων, δασκάλων, σχολικών συμβούλων, συλλόγων κ.λ.π. στη λειτουργία και εξέλιξη του σχολικού συστήματος, και τέλος
- δ) Τις στάσεις και επιθυμίες και επιθυμίες και προοπτικές των γονέων και των γονέων και των μαθητών, καθώς και ένα γενικότερο προβληματισμό γύρω από την κοινωνικοποίηση και τη διαμόρφωση της πολιτιστικής ταυτότητας των Ελλήνων μεταναστών.

Η πολιτιστική προσωπικότητα η ταυτότητα δεν είναι υπόθεση μίας συνειδητής διαπαιδαγώγησης, αλλά περισσότερο της διαδικασίας του προσανατολισμού, είναι σημαντική η δημιουργία ισορροπίας μεταξύ του

πολιτιστικού και κοινωνικού μέρους της προσωπικότητας του αλλοδαπού.

Για τους Έλληνες γονείς είναι η κακή κοινωνικο-οικονομική και πολιτική κατάσταση στην οποία βρίσκονται τόσο στην Ελλάδα όσο και στην γερμανία, ένα εμπόδιο στον δρόμο για την προσπάθεια ανάπτυξης της προσωπικότητάς τους, προπάντων όσον αφορά την ανατροφή των παιδιών τους.

Εδώ όμως προβληματίζομαι και θέτω το ερώτημα, εάν πραγματικά θέλουν οι γονείς, να βοηθήσουν στην εκπαίδευση των παιδιών τους, αλλά και τα υπάρχοντα Ελληνικά σχολεία στην Ο.Γ. που εάν πραγματικά το θέλουν, πρέπει πρώτα από όλα να ενωθούν ειλικρίνως στην κοινή τους προσπάθεια, μακριά και έξω από οποιαδήποτε κομματικοπολιτική ιδεολογία και τοποθέτηση, που δυστυχώς όχι μόνο τους χωρίζει κάθε φορά, αλλά τους κάνει ακόμα και αντίπαλους, τις πιο πολλές φορές, θα πρέπει έτσι να αντιληφθούν ότι στην υπόθεση της **παιδείας** δεν έχει θέση καμμία κομματικό-παραταξιακή σκοπιμότητα.

Παιδεία σημαίνει πρώτα από όλα "*ελευθερία*" σκέψης και πράξης, χωρίς περιορισμούς, προϋπόθεσης ή προκαταλήψεις, που δυστυχώς υπάρχουν πάντα στα οποιαδήποτε κόμματα.

Έτσι καταλήγει το υπάρχον σχολικό σύστημα να μην προσφέρει στα Ελληνόπουλα επαρκείς ευκαιρίες ισότητας. Η επιτυχία που έχουν κάποιοι μαθητές στο ένα ή στο άλλο σχολικό τόπο δεν μπορεί να θεωρηθεί σαν μέτρο.

Σαν παράδειγμα πρέπει εδώ να αφαιρεθούν ο αριθμός εκείνων των παιδιών τα οποία μετά το απολυτήριο παίρνουν μία θέση σπουδών στην Ελλάδα, κάτω από πολύ ευνοϊκές προϋποθέσεις. Εάν δηλ. υπάρχουν και γι' αυτά τα παιδιά οι ίδιοι όροι εισαγωγής στο Ελληνικό Πανεπιστήμιο, όπως για τα παιδιά στην Ελλάδα, το 90 % από αυτά θα αποτύχουν. Και προπάντων στα Ελληνικά μαθήματα, επειδή αυτά ευρίσκονται σε σύγκριση με τους συμματές τους στην Ελλάδα σε μία γλωσσική αβεβαιότητα.

Τα περισσότερα παιδιά μπορούν να συννενοηθούν σε απλά περιεχόμενα και στις δύο γλώσσες, αλλά σωστά σε καμμία από τις δύο. Λίγες είναι οι περιπτώσεις όπου τα παιδιά μπορούν να χρησιμοποιούν απταίστως και τις δύο γλώσσες, και αυτό οφείλεται στο ότι η οικογένειά τους προσπαθεί εντατικά γι' αυτό.

Πολλά είναι τα ερωτήματα που προβληματίζουν τον Έλληνα μετανάστη στην Ο.Δ.Γ. σχετικά με το εκπαιδευτικό του πρόβλημα στην αλλοδαπή.

Ερωτήματα όπως: Εξακολουθούν αυτά να εκπληρώνουν ακόμα και σήμερα - ύστερα από 21 χρόνια - τον ίδιο πάντα σκοπό, για τον οποίο ιδρύθηκαν; Έχουν τα αλλοδαπά παιδιά σήμερα στην Γερμανία τις ίδιες μελλοντικές επαγγελματικές προοπτικές που είχαν και πριν από 21 χρόνια; Κι αν πρέπει ίσως ν' αλλάξει ο αρχικός σκοπός ίδρυσης των Σχολείων μας πως μπορούμε να είμαστε σίγουροι γι' αυτό; Πως αποδεικνύεται κάτι τέτοιο; Πάνω σε ποιά σχολεία μπορούμε να στηρίξουμε μια τέτοια απόφαση;

Μας ικανοποιούν μ' άλλα λόγια τα υπάρχοντα Ελληνικά μας Σχολεία στην Ο.Γ. - και ειδικά στο Μόναχο - έτσι όπως λειτουργούν αυτά σήμερα; Αν όχι, τι άλλα σχολεία μπορούσαν να μας εξυπηρετήσουν καλύτερα; Τι σχολεία προτιμάνε οι Έλληνες μετανάστες; Μπορούν να τα ιδρύσουν; Είναι δυνατόν τα σχολεία της αρεσκείας τους να χρηματοδοτούνται και από το γερμανικό δημόσιο; Πόσο τοις εκατό (%) μπορεί να ανέρχεται μια χρηματοδότηση από γερμανικής πλευράς; Μπορεί π.χ. να εξασφαλισθεί η χρηματοδότηση του Ελληνικού Λυκείου του Μονάχου από το Υπουργείο Παιδείας της Βαυαρίας;

Ακόμη, ποιές οργανωτικές αλλαγές δηλ. επιβάλλονται στα Ελληνικά σχολεία ώστε να ανταποκρίνονται αυτά καλύτερα στις πραγματικές σχολικοπαιδαγωγικές αναγκαιότητες των παιδιών - αλλά και να χρηματοδοτούνται ταυτόχρονα από το Γερμανικό δημόσιο; Τι πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα προκύπτουν από ενδεχόμενες οργανωτικές αλλαγές σε συσχέτισμό πάντα με τις άμεσες, τις μεσοπρόθεσμες ή και μακροχρόνιες μελλοντικές προοπτικές των ελληνόπουλων της Βαυαρίας ειδικά, αλλά και μιας ενωμένης Ευρωπαϊκής Κοινότητας γενικότερα; Ποιές μπορεί να είναι αυτές οι μελλοντικές προοπτικές των παιδιών στον τομέα α) επαγγελματικής και β) πανεπιστημιακής μόρφωσης και εκπαίδευσης;

Όλα αυτά τα ερωτήματα πιστεύω ότι πρέπει να ερμηνευθούν να συζητηθούν να επιβεβαιωθούν και επικυρωθούν τόσο από γερμανικής επίσημης πλευράς όσο και από ελληνικής. Αρμόδιοι συνομιλητές είναι η κυβέρνηση της Άνω Βαυαρίας - στην περίπτωση των Ελληνικών σχολείων στο Μόναχο - και το Βαυαρικό Υπουργείο Παιδείας στην Ελλάδα.

Με τα παραπάνω βασικά ερωτήματα συνδέεται άμεσα και το καυτό ερώτημα, κατά πόσο συμφέρει - και σε ποιόν - να σπουδάζουν, πόση θυσία όσο το δυνατόν περισσότερα ελληνόπουλα της Γερμανίας στην Πατρίδα τους. Ημήπως θα' τανε προτιμότερο να εξασφαλίσουν οι Έλληνες γονείς στα παιδιά τους, πρώτα τις ανάλογες προϋποθέσεις για σπουδές και επαγγελματική κατάρτιση στην Ο.Δ.Γ. - και με έξοδα φυσικά του κράτους που τους φορολογεί και γι' αυτό τον σκοπό, και ύστερα να διαλέξουν αυτά, που θέλουν να σπουδάσουν και να σταδιοδρομήσουν. Χωρίς να έχουν την ανάγκη "ειδικών Πανελληνίων Εξετάσεων" και οποιοδήποτε ποσοστό επιτυχίας τους.

Μήπως με άλλα λόγια η συνεχιζόμενη ευνοϊκή εγγραφή των παιδιών στα Ελληνικά Πανεπιστήμια οδηγεί τελικά περισσότερο σε εκπαιδευτικά και επαγγελματικά αδιέξοδα, παρά στις προσδοκίες και τα όνειρα των ξενιτεμένων γονέων;

Τα ερωτήματα είναι χιλιάδες! Όμως κανείς δεν φαίνεται να ασχολείται σοβαρά και μακροχρόνια με αυτά, όταν αλλάζουν τόσο συχνά, όχι μόνο στην αλλοδαπή, αλλά και στην Πατρίδα, τα πρόσωπα στις υπεύθυνες υπηρεσίες.

Ανεξάρτητα όμως από τις οποιεδήποτε - ανεπιθύμητες βέβαια για Έλληνες μετατάστε - εξελίξεις και αν θέλουν να λένε, πως τους ενδιαφέρει το θέμα της σχολικής μόρφωσης και αγωγής των παιδιών τους, θα πρέπει να μην ξεγελιούνται πιά και να βλέπουν όλο πιο κοντά, πως εάν διατηρήσουν τα Ελληνικά σχολεία στην Γερμανία - ειδικά στο Μόναχα - τη σημερινή τους στατική μορφή, δεν θα μπορέσουν τελικά να ανταποκριθούν μελλοντικά στο σκοπό ίδρυσης και λειτουργίας τους.

Έτσι και ο μονόδρομος του Δημοτικού - Γυμνασίου - Λυκείου - Πανεπιστημίου κυρίως στην Ελλάδα, δεν θα εξυπηρετήσει πιά στο μέλλον τα Ελληνόπουλα της Ο.Δ.Γ.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ : Μπαίνουν στο Πανεπιστήμιο, αλλά δεν βγαίνουν. Μα όσοι βγαίνουν μένουν χωρίς θέση εργασίας. Ακαδημαϊκοί άνεργοι! Ελάχιστοι είναι εκείνοι που απορροφούνται στο Ελληνικό Δημόσιο. Και αυτό οφείλεται εκτός της γενικής κατάστασης στην Ελλάδα, και στο ότι πολλοί γυρίζουν πίσω στην αλλοδαπή και αρχίζουν μία δική τους δουλειά, ανεξάρτητη με αυτό που

σπούδασαν. Για εκείνους που δεν τελειώνουν το Γυμνάσιο, δεν μπαίνουν στο Λύκειο, ή μένουν έξω από τα Πανεπιστήμια - και αυτοί είναι αρκετοί, ίσως παρά πολλοί - δεν προσφέρουν τα Ελληνικά σχολεία στο Μόναχο τα απαραίτητα εφόδια για να συναγωνιστούν τα παιδιά των Ελλήνων μεταναστών, τους συνομήλικούς τους Γερμανοπαίδες κυρίως, αλλά και όλα τα άλλα αλλοδαπά παιδιά, που αποφοιτούν από τα αντίστοιχα Γερμανικά σχολεία, κατάλληλα προετοιμασμένα για τις διάφορες επαγγελματικές κατευθύνσεις.

Ο μη χωρισμός των παιδιών εκείνων - σε μία ορισμένη βεβαίως εκπαιδευτική βαθμίδα - που έχουν ιδιαίτερες κλίσεις, επιθυμίες και δυνατότητες για πρακτικά επαγγέλματα, από εκείνα τα παιδιά με περισσότερες θεωρητικές γνώσεις και πιο κατάλληλα για το Πανεπιστήμιο, δεν επιτρέπει τελικά σε κανέναν από τους μαθητές να προπαρασκευαστεί σωστά ούτε για επαγγελματική, ούτε για ακαδημαϊκή στασιοδρομία. Και αυτό είναι καθαρά αδικία στο σύνολο όλων των Ελληνοπαίδων. Γιατί ένα σχολείο που δεν ενδιαφέρεται ή δεν μπορεί να δει, τι αυριανοί πολίτες βγαίνουν από τους σημερινούς μαθητές τους, δεν ενδιαφέρεται φυσικά και ούτε μπορεί ασφαλώς το ίδιο να αλλάξει σε τίποτε.

Η Γερμανική Νομοθεσία όμως περί ιδιωτικών σχολείων και το Γερμανικό σχολικό σύστημα γενικά, όχι μόνο επιτρέπουν αλλά επιβάλλουν ακόμα και στα δικά μας σχολεία τις ανάλογες δομικές αλλαγές σε αυτά, για να εξακολουθούν αυτά να ανταποκρίνονται στο σκοπό που ιδρύθηκαν και λειτουργούν ακόμα (έγγραφο Κυβέρνησης Ανω Βαυαρίας από 21.1.1977 και 21.3.1978).

Η Γερμανική πλευρά εκτός που χρηματοδοτεί τα Ελληνικά σχολεία κατά 80% - 100 % - εκτός Λύκεια - παρακολουθούν και ξέρουν κατά πόσο εκπληρώνεται ο σκοπός της ίδρυσης και λειτουργίας των σχολείων. Και αυτή γίνεται με τις συχνές επισκέψεις στα σχολεία, από αρμόδιους Γερμανούς.

Και ταυτόχρονα γνωρίζουν κατά πόσο επιθυμούν τα αλλοδαπά παιδιά να γυρίσουν ή να μείνουν στην Ο.Γ. Τι επαγγελματικούς σκοπούς έχουν για το μέλλον!

Οι Έλληνες πρέπει να παραδεχθούν ότι τα παιδιά τους δεν είναι Ελληνόπουλα με την δική τους έννοια, αλλά παιδιά μεταναστών, τα οποία κοινωνικοποιούνται επίσης στη Γερμανική κοινωνία. Πρέπει να καταφέρουν

μέσα από αυτή την δύσκολη κατάσταση πάντοτε το καλλίτερο και να μην ελπίζουν στην κρατική βοήθεια, ενώ η Ελλάδα τους θεωρεί σαν "πηγή συναλλάγματος" κι οι Γερμανοί σαν "ωρολογιακή βόμβα" και "προσωρινούς" και όχι σαν κάτι το αυτονόητο.

Πρέπει να συμβιβάζονται με αυτό, ότι η απόφασή τους για μετανάστευση έχει κόστος όπου η επιρροή τους κόστους μπορεί να *"βρίσκεται στην ψυχική ανασφάλεια των παιδιών τους, στη σχολική αποτυχία τους, στην απομάκρυνσή της από το πατρικό σπίτι, στην ανικανότητά τους να μπορούν να ζουν στην Ελλάδα και να μην αισθάνονται πουθενά σαν σπίτι τους"*.

Στους γονείς πρέπει να εξηγείται, ότι με τις υπάρχουσες συνθήκες τα παιδιά δεν μπορούν να επιτύχουν την σύνδεση ούτε με το Γερμανικό ούτε με το Ελληνικό σχολικό σύστημα, με ταυτόχρονη διατήρηση της εθνικής παράδοσης και του πολιτισμού χωρίς προβλήματα οικογενειακά και ταυτότητας.

Δεν χρειάζεται να τονιστεί η σημασία της διατήρησης των δεσμών του αποδήμου Ελληνισμού με την πατρίδα. Πιστεύουμε ότι για τη διατήρηση των δεσμών αυτών τον πιο ουσιαστικό ρόλο μπορεί να παίξει η εκπαίδευση τόσο σε ότι αφορά την κοινωνική προκοπή των Ελλήνων του εξωτερικού, όσο και σε ότι έχει σχέση με τη διατήρηση της εθνικής τους ταυτότητας. Οι μέχρι τώρα προσπάθειες της Ελληνικής πολιτείας αν και σημαντικές πιστεύουμε ότι απέχουν αρκετά από την ικανοποιητική αντιμετώπιση των προβλημάτων. Πιστεύουμε επίσης ότι το πρώτο βήμα είναι η καταγραφή και γνώση των προβλημάτων αυτών, και μία παρόμοια προσπάθεια είναι η παρούσα εργασία.

ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Τ. Ε. Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Πίνακας: 1Αλλοδαποί στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας

Έτος	Αλλοδαποί			
	Σύνολο		Έλληνες	
	χιλ.	Ποσοστά	χιλ.	Ποσοστά
1973	3366,2	100	407,6	10,3
1974	4127,4	100	406,4	9,9
1983	4534,9	100	292,3	6,4
1984	4324,0	100	286,0	6,6
1985	4378,9	100	289,6	6,4
<u>Μεταβολές:</u>				
1973-85	-412,7	-10,4	-127,0	-31,2
1974-85	-251,5	-6,1	-125,8	-31,0
1983-85	-156,0	-3,4	-11,7	-4,0
1984-85	-47,9	-1,1	-5,4	-1,9

Ποσοστά αλλοδαπών στο σύνολο του πληθυσμού: 1974 = 6,7%
 1982 = 7,6%
 1983 = 7,4%
 1984 = 7,1%
 1985 = 7,2%

Πηγή: Στατιστική υπηρεσία. Πληθυσμός και απασχόληση, σειρά 1 και 2. Αλλοδα-
 ποί 1984, Στουτγκάρδη. Κόλχαμερ σελ. 9. 1985. Fleischer 1986. Υπολο-
 γισμοί κατ'είδος.

Πίνακας: 2Αριθμός Ελλήνων στην Δυσ. Γερμανία

1971 = 394 949	1976 = 363 733	1981 = 299 300
1972 = 389 426	1977 = 328 465	1982 = 300 824
1973 = 407 614	1978 = 305 523	1983 = 292 349
1974 = 406 394	1979 = 296 803	1984 = 267 099
1975 = 390 455	1980 = 297 516	1985 = 280 600

Πηγή: Στατιστική υπηρεσία, Βάση ανωτ. Fleischer σελ. 20. 1986.

ΠΙΝΑΚΑΣ : 3Στοιχεία μετανοστούμενων Ελλήνων στην Γερμανία

Χ ρ ό ν ο ς	Αριθμός Ελλήνων απασχολούμενων στην Δυτική Γερμανία	Μεταβολή σε σχέση με προηγούμενο έτος
Ιούλιος 1958	2.873	—
Ιούλιος 1959	4.039	+ 1.251
Ιούλιος 1960	13.005	+ 8.916
Ιούλιος 1961	43.943	+30.943
Σεπτέμβριος 1961	50.284	+ 6.336
Σεπτέμβριος 1962	60.719	+20.435
Σεπτέμβριος 1963	119.839	+ 36.136
Σεπτέμβριος 1964	154.832	+ 37.977
Σεπτέμβριος 1965	187.160	+ 32.328
Σεπτέμβριος 1966	194.919	+ 7.453
Σεπτέμβριος 1967	140.309	- 54.709
Σεπτέμβριος 1968	144.740	+ 4.430
Σεπτέμβριος 1969	191.210	+ 46.470
Σεπτέμβριος 1970	242.184	+ 50.974
Σεπτέμβριος 1971	288.653	+ 24.469
Σεπτέμβριος 1972	270.114	- 1.461
Ιανουάριος 1973	265.406	- 1.706
Σεπτέμβριος 1974	250.000	- 15.406
Σεπτέμβριος 1975	194.210	- 20.622
Σεπτέμβριος 1976	173.097	- 23.113
Σεπτέμβριος 1977	155.474	- 17.621

Πηγή : Υπουργείο Εργασίας

Σημείωση: Από το έτος 1977 και εντεύθεν δεν τηρούνται στατιστικά στοιχεία παλινοστούμενων από τις επίσημες ελληνικές υπηρεσίες.

Πίνακας : 4.

Συγκέντρωση Ελλήνων κατά κοτίδια και περιφέρειες, (30-9-1984)

Κοτίδιο, Νομαρχία, Μειζων Δήμος, Δήμος, Επαρχία	Σύνολο Αλλοδαπών		Σύνολο Ελλήνων	
	χιλ.	Ποσοστά του συνολικού πληθυσμού	χιλ.	Ποσοστά του συνολικού πληθυσμού αλλοδαπών
1. <u>Βόλη-Βυτεμβέργη</u>	845,2	9,2	58,3	8,1
1.1 Νομαρχία Στουτγκάρδης	394,8	11,1	48,9	12,4
1.1.1 Μειζων Δήμος Στουτγκάρδης	98,7	17,5	14,3	14,4
1.1.2 Επαρχίες:				
- Εσάλινγκεν	55,3	12,2	7,9	14,2
- Λουντβίγκσουσινγκ	58,7	13,5	7,5	12,9
- Ρεύς-Μουσο	37,5	10,5	7,1	18,3
- Μπέμπλινγκεν	42,7	13,9	5,2	12,3
1.2 Νομαρχία Καολαρούης	207,5	6,7	9,5	4,5
1.2.1 Μειζων Δήμος Μάνχαϊμ	44,9	15,2	2,9	6,4
2. <u>Βαυαρία</u>	666,3	5,1	48,5	7,3
2.1 Νομαρχία Άνω Βαυαρίας	345,4	9,4	25,7	7,4
2.1.1 Δήμος Μονάχου	209,5	15,5	19,5	9,3
2.1.2 Επαρχία Ντάχαου	8,0	7,7	2,0	25,6
2.2 Νομαρχία Μίττελφραנקεν	109,2	7,2	13,8	12,5
2.2.1 Δήμος Μυσεμβέργης	57,3	12,2	9,4	14,5
3. <u>Έσση</u>	506,3	9,1	31,0	5,1
3.1 Νομαρχία Ντάουσταντ	415,3	12,3	27,1	6,5
3.1.1 Δήμοι των πόλεων:				
- Οσάνκουσούτσε	145,0	24,1	8,9	6,1
- Όσφενμπαχ	22,1	20,5	3,2	14,5
- Βίτσιπνταντ	30,3	11,5	2,9	9,3
4. <u>Βαυαρία Ρηνανία-Βεστφάλη</u>	324,2	7,9	97,6	7,4
4.1 Νομαρχία Ντόρλάντσον	473,9	9,3	30,5	7,3
4.1.1 Δήμοι των πόλεων:				
- Ντόρλάντσον	85,7	15,1	3,5	11,2
- Έσσε	34,9	5,6	2,0	5,8
- Κρέφελντ	24,2	11,1	2,3	9,5
- Βούμπφνταλ	36,3	9,7	5,5	15,2
4.1.2 Επαρχίες:				
- Μέτταν	44,9	9,4	4,0	8,9
- Νότς	36,9	9,1	3,2	8,5
4.2 Νομαρχία Κολωνίας	348,9	9,0	25,2	7,5
4.2.1 Δήμος Κολωνίας	139,2	15,0	7,9	5,7
4.2.2 Επαρχίες:				
- Έσσε	39,4	7,3	2,7	9,3
- Ράιν-Μπεργκ	20,9	8,6	2,4	11,7
- Ράιν-Σινκ	29,8	5,3	4,7	15,9
4.3 Νομαρχία Μόναχο	133,7	5,5	5,1	3,8
4.3.1 Δήμος Ρεκλινγκχάουζεν	40,6	6,5	2,9	7,1
4.4 Νομαρχία Ντετμολντ	103,2	5,8	3,7	8,4
4.4.1 Δήμος Μπίλεφελντ	28,5	9,4	3,2	11,3
4.4.2 Επαρχία Γκότερσλο	21,2	7,4	2,4	11,4
4.5 Νομαρχία Άουσπεργκ	264,5	7,4	23,1	8,7
4.5.1 Δήμοι των πόλεων:				
- Νεόττρουνε	52,7	9,1	3,9	7,4
- Χάγκεν	20,7	9,9	3,3	16,1
4.5.2 Επαρχίες:				
- Έννεπε-Ρουδ	22,9	5,8	2,3	10,0
- Μέρκτισσο	38,7	9,4	5,8	17,5

ΠΙΝΑΚΑΣ : 5

Περιοχές καταγωγής των Ελλήνων εργαζομένων που τους

διαμεσολάβησε η γερμανική επιτροπή

ΠΕΡΙΟΧΗ	Πληθυσμός (Απογραφή του 1971)	Οικονομικά έσοδα Π.Π.Ο. (Απογραφή του 1971)	Μεταναστες από το 1960 ως 1973	Η % των Μεταναστών	Ποσοστό σε έξοδα με το πληθυσμό της περιοχής	Σε σχέση με του οικονομικά έσοδα πληθυσμού της περιοχής
ΘΡΑΚΗ	329.580	137.060	35.670	9,3	10,8	26,0
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	1.890.700	728.560	156.851	41,1	8,3	21,5
ΗΠΕΙΡΟΣ	310.320	113.020	45.129	11,8	14,5	39,9
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	659.920	250.220	33.671	8,8	5,1	13,5
Στ. ΕΜΑΔΑ	3.532.320	2255.800	57.861	15,2	1,6	4,6
ΠΕΛΟΠΟΝΗΣΟΣ	986.920	387.460	20.404	5,4	2,1	5,3
ΝΗΣΟΙ ΤΟΥ ΙΟΝΙΟΥ	184.440	75.500	8.272	2,2	4,5	11,0
ΝΗΣΟΙ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	417.800	146.080	8.646	2,3	2,1	5,9
ΚΡΗΤΗ	456.800	130.180	14.812	3,9	3,2	7,8
ΣΥΝΟΛΟ	8.769.640	3.283.880	381.316	100%	4,3%	11,6%
ΑΝΔΡΕΣ	4.280.060	2.369.740	236.316	62,0%	5,5%	10,0%
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	4.488.580	914.140	145.003	38,0%	3,9%	15,7%

Πηγή: Ελ. Υπουργείου Εργασίας *Ματα Λίγους* 1981: 24

Πίνακας : 6.

Δομή και διάρθρωση του εκπαιδευτικού συστήματος
στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία Γερμανίας, 1984

Weiterbildung (allgemeine und berufsbezogene Weiterbildung in viertätiger Trägerschaft)		Eπαγγελματική επιμόρφωση		Fach- schulen	Abend- schulen und Kollegs	Betrie- bliche Weiter- bildung	Z	Ε- δου- λεια- βί- ο- λο- γία
Universitäten Theologische Hochschulen 17		Fachhochschulen Gesamthochschulen		14	15	16	23	Τρι- τοβάθ- μια Βε- ρε- ση
Pädagogische Hochschulen		Verwaltungs- fachhochschulen 7		Zwischenzeitliche Berufstätigkeit 13			22	E
Kunsthochschulen		Fach- gym- nasien 19		Schulen des Gesundheitswesens 10			21	
Gesamthochschulen		Fach- oberschulen 6		Berufs- fach- schu- len 9			20	
18	Gymnasien	Realschulen 4		Berufs- aufbau- schulen 10			19	
		Hauptschulen 11		Duales System (Betriebliche Ausbildung und Berufsschulen) 12			18	Σε- κун- δα- ρι- ο- λο- γία "Δ"
Gesamtschulen	5	Berufs- grund- bildungsjahr 11					17	
		Orientierungsstufe (schulformabhängig oder schulformunabhängig) 2					16	
Grundschulen		3					15	Σε- κун- δα- ρι- ο- λο- γία I
Kindergarten		2					14	Σε- κун- δα- ρι- ο- λο- γία II
		1					13	Γ
							12	
							11	
							10	
							9	Π- ρω- το- βά- θ- μια β- ε- ρε- ση
							8	B
							7	
							6	
							5	Ε- λε- με- ν- τα- ρι- ο- λο- γία
							4	A
							3	

A: Στοιχειώδης εκπαίδευση, B: Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, Γ: Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, I, Δ: Δευτεροβάθμια εκπαίδευση II, E: Τριτοβάθμια εκπαίδευση, ΣΤ: Εκπαιδευτικός τομέας, Ζ: Ηλικίες.

1: Παιδικοί σταθμοί, 2: Δημοτικά Σχολεία, 3: Τάξεις προσανατολισμού, 4: Πρακτικά σχολεία, 5: Γυμνάσια, 6: Ειδικές Ανώτερες Σχολές, 7: Ανώτερες Σχολές, Ενιαίες Ανώτερες Σχολές, Ανώτερες Διοικητικές Σχολές, 8: Ειδικές Ανώτερες Σχολές, 9: Σχολές Υγιεινομικής, 10: Σχολές Επαγγελματικής Προκατά-
της, 11: Βασικό επαγγελματικό έτος, 12: Δυσδικό σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης, 13: Ενδίαμση επαγγελματική απασχόληση, 14: Ειδικές Σχολές, 15: Βραδυνές Σχολές και Κολλέγια, 16: Επιχειρησιακή επαγγελματική επιμόρφωση, 17: Πανεπιστήμια, Θεολογικές Σχολές, Παιδαγωγικές Σχολές, Σχολές καλών τεχνών (Ενιαία Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα), 18: Ενιαίες Σχολές, 19: Ενιαία Γυμνάσια, 20: Βασικά Σχολεία.

Πηγή: Ε.Ι.Υ.Ε.

ΠΙΝΑΚΑΣ: Ζ.

Bundesergebnisse 1970 bis 1986 (ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΝΟΜΩΝ ΑΠΟ 1970 ΕΩΣ 1986)

Ausländische Schüler nach Herkunftsländern
 Anteilsquoten - Allgemeinbildende Schulen

(ΑΛΛΟΔΑΝΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ ΠΡΟΞΕΛΕΥΣΗΣ)
 (ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ - ΓΕΝΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ ΕΛΛΗΝΙΣΤΕΩΝ)

ΧΡΟΝΟΣ	ΑΛΛΟΔΑΝΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ Κ' ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ ΣΕ ΣΥΝΟΛΟ	ΑΠΟ ΑΥΤΟΥΣ ΕΙΝΑΙ							
		Griechenland	Italien	Spanien	Türkei	Jugoslawien	Portugal	1 - 6 ΣΥΝΟΛΙΚΑ	ΆΛΛΕΣ ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΕΣ
		1	2	3	4	5	6	7	8
1970	100	16,6	21,9	10,8	17,1	7,6	1,2	75,2	24,8
1976	100	12,2	16,3	6,7	34,4	9,5	3,4	82,5	17,5
1977	100	11,1	15,6	6,0	37,3	10,0	3,5	83,5	16,5
1978	100	10,3	14,5	5,3	41,3	10,2	3,4	85,0	15,0
1979	100	8,9	13,4	4,5	45,7	10,3	3,3	86,1	13,9
1980	100	8,0	12,0	3,9	49,7	10,2	2,9	86,7	13,3
1981	100	7,5	11,4	3,5	51,6	10,4	2,7	87,1	12,9
1982	100	7,2	10,8	3,3	52,5	10,7	2,5	87,0	13,0
1983	100	6,8	10,4	3,2	52,6	11,2	2,4	86,6	13,4
1984	100	6,7	10,6	3,2	50,4	12,3	2,0	85,2	14,8
1985	100	6,2	10,4	3,0	49,7	12,8	1,8	83,9	16,1
1986	100	5,6	10,1	2,8	49,1	13,0	1,7	82,3	17,7

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε

ΠΙΝΑΚΑΣ: 8

Bundesergebnisse 1970 bis 1986

(Αποτελέσματα Νομίων από 1970 έως 1986)

3 Ausländische Schüler nach Herkunftsländern
3.1 Grundzahlen - Allgemeinbildende Schulen

(Αλλοδαποί μαθητές κ' η χώρα προέλευσής τους)
(Βασικοί αριθμοί - Σχολεία Γενικής Εκπαίδευσης)

ΧΡΟΝΟΣ	ΑΛΛΟΔΑΝΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΉΜΕΙ ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ ΣΕ ΣΥΝΟΛΟ	Από αυτούς είναι							
		Griechenland	Italien	Spanien	Türkei	Jugoslawien	Portugal	1 - 6 ΣΥΝΟΛΙΚΑ	ΆΛΛΕΣ ΕΘΝΙΟΤΗΤΕΣ
		1	2	3	4	5	6	7	8
1970	159.007	26.457	34.885	17.162	27.211	12.027	1.852	119.594	39.413
1976	404.351	49.238	65.745	27.128	139.202	38.419	13.818	333.550	70.801
1977	434.503	48.230	67.933	26.125	161.797	43.234	15.375	362.694	71.809
1978	486.265	49.868	70.441	25.592	200.707	49.793	16.763	413.164	73.101
1979	552.050	49.210	73.880	24.945	252.476	56.723	18.108	475.242	76.808
1980	637.073	50.704	76.229	24.604	317.215	64.998	18.741	552.491	84.582
1981	697.128	52.283	79.559	24.405	359.291	72.692	19.119	607.349	89.779
1982	723.296	51.646	78.337	23.836	379.932	77.346	18.389	629.486	93.810
1983	712.660	48.313	74.449	22.765	374.832	80.100	16.881	617.340	95.320
1984	665.759	44.450	70.885	21.124	335.685	81.827	13.490	567.461	98.298
1985	667.103	41.492	69.119	20.045	331.548	85.132	12.156	559.492	107.611
1986	684.470	38.609	69.380	18.909	335.953	89.090	11.682	563.623	120.847

Grund- und Hauptschulen zusammen
a) Grundzahlen

Αποτελέσματα κατά χώρα
(Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση)
(Βασικοί αριθμοί)

Πίνακας 9

Bundesgebiet

(ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΟ ΧΩΡΟ)

ΧΡΟΝΙΑ	ΑΛΛΟΔΑΝΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ ΣΕ ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΟ ΑΥΤΟΥΣ ΕΙΝΑΙ							
		Griechenland	Italien	Spanien	Türkei	Jugoslawien	Portugal	1 - 6 ΣΥΝΟΛΙΚΑ	ΆΛΛΕΣ ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΕΣ
		1	2	3	4	5	6	7	8
1970	137.673	25.470	32.437	15.878	25.533	11.010	1.704	112.032	25.641
1976	335.829	43.747	55.206	22.551	127.627	32.509	12.579	294.219	41.610
1977	357.304	42.337	56.029	20.868	147.094	36.017	13.776	316.121	41.183
1978	399.257	42.889	57.375	19.920	181.512	41.095	14.759	357.550	41.707
1979	453.227	41.784	59.912	18.846	226.919	46.304	15.616	409.381	43.846
1980	522.345	42.115	61.310	18.180	282.267	52.677	15.733	472.282	50.063
1981	565.039	42.330	63.317	17.628	314.727	58.212	15.710	511.924	53.115
1982	573.777	40.611	61.117	16.797	324.908	60.409	14.673	518.515	55.262
1983	536.010	36.620	55.709	14.968	303.487	59.010	12.580	482.374	53.636
1984	484.106	32.973	52.456	13.504	263.000	57.923	9.637	429.493	54.613
1985	461.698	29.547	49.767	12.258	245.719	57.430	8.207	402.928	58.770
1986	464.725	26.844	49.674	11.256	242.683	58.208	7.513	396.178	68.547

ΠΙΝΑΚΑΣ: 10.

Allgemeinbildende Schulen
Länderergebnisse

6 Gymnasien
a) Grundzahlen

Σχολεία Γενικής Εκπαίδευσης
Αποτελέσματα κατά χώρα
Γυμνάσια
Βασικά αριθμοί

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΟ ΥΠΟ

ΑΠΟ ΑΥΤΟΥΣ ΕΙΝΑΙ

Χρόνος	ΑΜΟΔΑΝΟΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ ΣΕ ΣΥΝΟΛΟ	ΑΠΟ ΑΥΤΟΥΣ ΕΙΝΑΙ							
		Griechenland	Italien	Spanien	Türkei	Jugoslawien	Portugal	1 - 6 ΣΥΝΟΛΙΚΑ	Άλλες Εθνικότητες
		1	2	3	4	5	6	7	8
1970	12.397	421	612	310	663	573	43	2.622	9.775
1976	28.149	2.092	2.176	1.335	2.289	2.081	305	10.278	17.871
1977	29.869	2.311	2.331	1.452	2.689	2.354	338	11.475	18.394
1978	31.909	2.520	2.450	1.515	3.424	2.803	412	13.124	18.785
1979	35.026	2.873	2.680	1.644	4.476	3.319	530	15.522	19.504
1980	39.195	3.678	2.889	1.835	6.093	3.909	676	19.080	20.115
1981	43.591	4.324	3.165	2.024	7.766	4.595	767	22.641	20.950
1982	47.390	4.999	3.384	2.138	9.213	5.464	850	26.048	21.342
1983	49.440	4.037	3.472	2.251	10.577	6.347	924	27.608	21.832
1984	52.119	4.163	3.431	2.168	11.414	7.320	867	29.363	22.751
1985	55.447	4.168	3.520	2.210	12.923	8.203	925	31.949	23.498
1986	58.328	4.049	3.507	2.182	14.501	9.158	994	34.391	23.937

110

5 Realschulen
a) Grundzahlen

ΑΡΟΤΕΛΕΩΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ
ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ
ΒΑΣΙΛΟΙ ΑΓΙΟΝΟΙ

ΠΙΝΑΚΑΣ : Μ.

Bundesgebiet

ΟΜΟΙΟΝΟΜΙΑΚΟ ΧΩΡΟ

ΧΡΟΝΟΣ	ΑΜΟΔΑΝΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ ΣΕ ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΟ ΑΥΤΟΥΣ ΕΙΝΑΙ							
		Griechenland	Italien	Spanien	Türkei	Jugoslawien	Portugal	1 - 6 ΣΥΝΟΛΟΝ	ΑΜΕΣ ΕΘΝΙΟΤΗΤΕΣ
		1	2	3	4	5	6	7	8
1970	5.087	290	502	367	456	290	55	1.960	3.127
1976	15.723	1.610	2.270	1.201	2.425	1.942	287	9.735	5.988
1977	17.757	1.547	2.533	1.380	3.048	2.446	366	11.320	6.437
1978	20.445	2.222	2.785	1.539	3.939	2.978	486	13.949	6.496
1979	23.400	2.209	3.150	1.738	5.448	3.530	638	16.713	6.687
1980	27.660	2.399	3.542	1.920	7.743	4.266	845	20.715	6.945
1981	32.608	2.845	4.025	2.074	10.110	5.123	1.040	25.217	7.391
1982	37.395	3.072	4.475	2.192	12.611	6.013	1.153	29.516	7.879
1983	42.564	3.879	4.710	2.307	15.121	7.199	1.259	34.475	8.089
1984	44.937	3.556	4.820	2.365	16.100	8.383	1.182	36.406	8.531
1985	48.586	3.528	4.963	2.356	17.957	9.648	1.206	39.658	8.928
1986	52.533	3.516	5.137	2.294	20.127	10.863	1.306	43.243	9.290

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε

Πίνακας : 12.

Αριθμός μαθητών κατά Σχολές και Εθνικότητα, (1984)

Τύπος Σχολείου	Μαθητές							
	Σύνολο		Γερμανοί		Αλλοδαποί		Έλληνες	
	χιλ.	%	χιλ.	%	χιλ.	%	χιλ.	%
Δημοτικά και Βασικά Σχολεία	4005,6	53,1	3505,5	51,0	500,1	75,4	34,0	74,0
Ειδικά Σχολεία	274,6	3,8	245,5	3,6	39,1	5,9	1,6	3,5
Πρακτικά Σχολεία	1132,2	15,0	1085,0	15,8	47,2	7,1	3,7	8,1
Γυμνάσια	1852,7	24,5	1797,9	26,2	54,8	8,3	5,7	12,4
Ενιαία Σχολεία	220,9	2,9	200,5	2,9	20,4	3,1	0,8	1,7
Βραδυνά Σχολεία και Κολλέγια	41,8	0,6	39,9	0,6	1,9	0,3	0,07	0,2
Σύνολο	7537,0	100,0	6874,3	100,0	663,5	100,0	45,9	100,0

Πηγή: Ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών, σελ. 42, 56, 1985, Εκτιμήσεις.

Πίνακας 13.

Αριθμός μαθητών κατά Σχολές και Εθνικότητα, (1984)

Είδος Σχολής	Μαθητές							
	Σύνολο		Γερμανοί		Αλλοδαποί		Έλληνες	
	χιλ.	%	χιλ.	%	χιλ.	%	χιλ.	%
Επαγγελμα- τικές Σχολές	1876,6	67,9	1785,3	67,5	91,3	76,4	5,5	71,4
Προπαρασκευα- στικές επαγ- γελμαστικές Σχολές	139,5	5,1	139,2	5,3	0,3	0,2	0,02	0,3
Ειδικές επαγ- γελμαστικές Σχολές	398,8	14,4	379,7	14,4	19,1	16,0	1,7	22,1
Ανώτερες ειδικές Σχολές	140,0	5,1	135,9	5,1	4,1	3,4	0,2	2,6
Ειδικές Σχολές	207,6	7,5	202,9	7,7	4,7	4,0	0,2	2,6
Σύνολο	2762,5	100,0	2643,0	100,0	119,5	100,0	7,7	100,0

Πηγή: Ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών, σελ. 43, 57, 1985, Εκτιμήσεις.

ΠΙΝΑΚΑΣ : 14.

Αρχική πρόθεση των Ελλήνων για την παραμονή τους

στην Ο. Δ. Γ.

Αρχική πρόθεση παραμονής

	ΠΑΤΕΡΑΣ		ΜΗΤΕΡΑ	
	ΣΥΝΟΛΟ	σε %	ΣΥΝΟΛΟ	σε %
1 έως 3 χρόνια	11	22.4	14	28.6
4 έως 6 χρόνια	20	40.8	18	36.7
7 έως 10 χρόνια	2	4.1	2	4.1
παραπάνω από 10 χρόνια	1	2.0	1	2.0
Διάφορα	5	10.2	6	12.2
χωρίς απάντηση	10	20.4	8	16.3
ΣΥΝΟΛΟ	49	100.0	49	100.0

Ποσοστιαία παραμονή

	ΠΑΤΕΡΑΣ		ΜΗΤΕΡΑ	
	ΣΥΝΟΛΟ	σε %	ΣΥΝΟΛΟ	σε %
1 έως 3 χρόνια	2	4.1	2	4.1
4 έως 6 χρόνια	0	0.0	0	0.0
7 έως 10 χρόνια	10	20.4	14	28.6
11 έως 15 χρόνια	18	36.7	17	34.7
16 έως 20 χρόνια	16	32.7	15	30.6
παραπάνω από 20 χρ.	3	6.1	1	2.0
ΣΥΝΟΛΟ	49	100.0	49	100.0

Πηγή: Ραδισσόγλου, 1984:62

Ορθόδοξο σχολείο ζητούν Έλληνες στη Γερμανία

ΑΓΚΩΡΗ (24).
Ο ανταρτή μας
ΓΩΝΗΚΗ

«ΗΝ ήσυχαιήθηκού
σχολεία με χριστιανούς
αρθόδοξου πίστεως ανθρωποφιλής
Γερμάνη ζήτησε κλάσ γόνεων Φρανκφούρτη και του κερματώσιν ελληνόδοξη μητρόπολη
κωνίας.

συγγέλμα περισσο-
ν των ελληλικών και
σπίτην τω 100 μα-
ν που ήμεν ο Σάββατο
ράδο μίος στην εκ-

κλησία του Προφήτη Ηλία
στη Φρανκφούρτη παρουσιά-
στηκε υπόδειγμα επιστολής
προς το μητροπολίτη Γερμα-
νίας Αυγουστίνου που μέχρι
σήμερα υπογράφηκε από
615 Έλληνες της περιοχής.

Οι υπογράφοντες ζητούν
την συμκατάσταση του μη-
τροπολίτη στον μακροχρό-
νιο αγώνα τους για την ελλη-
νορθόδοξη μόρφωση των
παιδιών τους.

Σε άλλο σημείο αναφέρε-
ται «απεγνωσμένοι πλέον και
πετραμένοι τρέφουμε την ελ-
πίδα ότι η Εκκλησία τουλά-
χιστον θα σταθεί στο πλευρό
μυς στο δίκαιο αυτό εθνικό
αγώνα».

Από τη μητρόπολη Γερμα-
νίας που είναι νομικό πρόσω-
πο δημοσίου δικαίου και ως
εκ τούτου κατά την εκτίμηση
των γονέων θα μπορούσε να
αποτελέσει για τη γερμανική
πλευρά νομότυπη αποδεκτό
φορέα ενός ελληνόγλωσσου
σχολείου ορθόδοξου δόγμα-
τος, ζητούν ν' αναζητή την κ-
πύρσή της, ώστε η ελληνική
Πολιτεία, που μέχρι σήμερα
υπατελεί το νομικό φορέα
του σχολείου στη Φρανκ-
φούρτη, «αν δεν μπορεί να
βρει άλλη λύση ν' ανοίξει
τουλάχιστον το δρόμο στην
Εκκλησία».

Στη συνέχεια εκφράζεται η
πεποίθηση ότι σ' ένα τέτοιο

σχολείο δόγματος, που θα γι-
νόταν αποδεκτό από τη γερ-
μανική νομοθρία, δεν θα
μπορούσε να στερήσει η ελ-
ληνική πολιτεία την αναγνώ-
ρισή της, εκτός και αν «α-
νηκεάλυπτα πλέον μας συνι-
σά ... να διακόψουμε κάθε κ-
παφή με την ορθόδοξη εκ-
κλησία μας».

Θέλοντας να προλάβουν
τιχόν αντιρρήσεις του ελλη-
νικού υπουργείου Παιδείας
οι συντάκτες της επιστολής
απαιτήσουν:

«Αν η Εκκλησία έπαιξε
ένα σωτήριο για όλο το γέ-
νος πολιτιστικό και κοινωνι-
κό ρόλο σε χρόνια τουρκικής
καταδυναστεύσεως, νοείται
σημεία στην καρδιά της Ευ-

ρώπης να μη θέλει ή να κα-
ρεμποδίζεται να διασώσει χι-
λιάδες Ελληνόπουλα από
τον κίνδυνο απώλειας της ελ-
ληνικής ταυτότητας;».

Από τα μέσα της περασμέ-
νης εβδομάδας, μετά την εκ-
δοχή τους από το προξενείο
δέκασαν την απεργία κείνας
τριών εβδομάδων και οι τε-
λευταία δύο γονείς.

Στο προσύλιο του Προ-
φήτη Ηλία έχει σιτηθεί αντί-
σκηνο με τα συνθήματα των
«διακομμένων γονέων» που
σήμερον με δήλωσή τους θα
διατηρήσουν την «αφουρά»
αυτή μέχρις ότου, σταματή-
σουν οι ποινικές διώξεις και
λυθεί στην ουσία του το σχο-
λικό πρόβλημα.

Σελίδα 24 Ιουνίου 1985 Εφημερίδα Σελ. 17
Αρ. φύλλου 1971 Έτος 10

Σελίδα : 15.

ΑΝΑΚΑΖ: 16

Tabelle 7, Fortsetzung

φραγκου 14.06.1985

Αρ. φύλλου 2964 - Έτος 10 -

ΕΡΕΥΝΗΡΟΤΗΤΑ

15

Ειδήσεις - Ελλάδα

μετανάστες και τα παιδιά τους στη Φραγκφούρτη

Κατέλαβαν το '6 προξενείο

Με αίτημα, θέλουμε σχολείο ελληνικό

ΦΡΑΓΚΦΟΥΡΤΗ, 14 (Του κριτή μας ΑΝΤΩΝΗ ΒΕΗ)

ΑΝΩ από 100 παιδιά του ελληνικού δημοτικού σχολείου της Φραγκφούρτης αλλάχισαν 50 γονείς κατέλαβαν το πρωί στις 8.30 το γενικό προξενείο της Φραγκφούρτης χωρίς να τους σε ένδειξη διαμαρτυρίας της συνεχιζόμενες παινώμα των γονέων που αρτά να σταλούν τα παιδιά στα δημόσια γερμανιά

Ενώπιον διαβεβαίωσε τον Ελληνα να πρέση κ. Καταλόδη ότι οι σχολικές υπηρεσίες θα εξετάσουν με ευμένεια τις αιτήσεις των 300 περίπου, γονέων που επιθυμούν να εξαιρεθούν από τη νομική υποχρέωση για φοίτηση στο δημόσιο γερμανικό σχολείο, ώστε να μπορούν να στέλνουν τα παιδιά τους στο ελληνικό σχολείο της Φραγκφούρτης χωρίς να κινδυνεύουν στον κίνδυνο της ποινικοποίησης. Χτες όμως αξιωματούχος του ίδιου υπουργείου απέλλησε τον Ελληνα σύμβουλο εκπαίδευσης στη Φραγκφούρτη κ. Σακωνόκουλα, ότι θα κλείσουν όλα τα ελληνικά σχολεία στο κρατίδιο αυτό.

Απεργία πείνας

Αλληλέγγυα προς τους γονείς και τους έξι απεργούς που συνέχισαν χτες στο πρωινό του προξενείου για 14η μέρα την απεργία πείνας, τάχθηκε η ελληνική Ομοεστιακή. Με απόφαση του

διοικητικού της συμβουλίου:
● Συμπαρίσταται στον αγώνα των γονέων για τη μόρφωση των παιδιών τους.
● Απαιτεί την άμεση διαπραγμάτευση και επίτευξη διακρατικής συμφωνίας για την επίλυση του προβλήματος.
Ως τώρα 264 Έλληνες της περιοχής υποστηρίζουν με την υπογραφή τους τα αιτήματα των περίπου 300 γονέων, εναντίον των οποίων οι γερμανικές σχολικές αρχές έχουν κινηθεί τη διαδικασία ποινικής δίωξης για παραβίαση του νόμου περί υποχρεωτικής σχολικής εκπαίδευσης.

Το ελληνικό σχολείο Φραγκφούρτης έχει ιδρυθεί σαν ιδιωτικό φροντιστήριο και οι μέχρι τώρα προσπάθειες της ελληνικής κυβέρνησης δεν κατόρθωσαν να οδηγήσουν στην εξεύρεση ικανοποιητικής λύσης του προβλήματος.

Η λειτουργία του προξενείου παρακωλύθηκε από την κατάληψη επί ώρα, εκαδή οι υπάλληλοι εμποδίστηκαν με παθητική αντίσταση να προσέλθουν στα γραφεία τους, αλλά και ενδιαφερόμενοι παλιότες να μπουν στο προξενείο. Γονείς και παιδιά, διαμαρτυρόνταν με το σύνθημα «μην πουλάσατε». Τελικά επικράτησαν οι μετριοπαθείς και η λειτουργικότητα του προξενείου αποκαταστάθηκε.

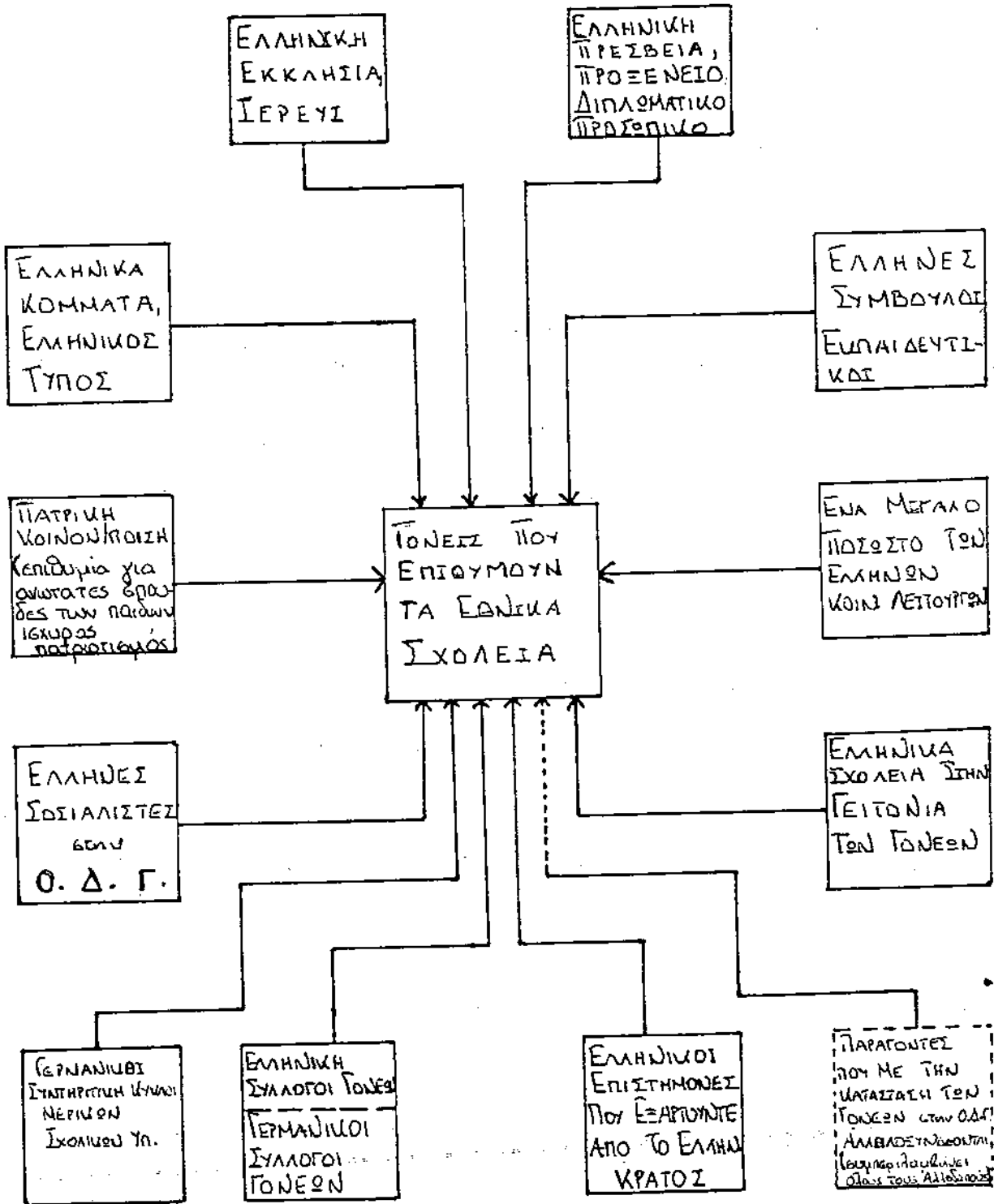
Γρω στις 12.30 τα παιδιά και μεγάλος αριθμός γονέων αποχώρησαν με την υπόσχεση «ούριο θα ξαναρθούμε».

Σχετικά με το θέμα, ο υπουργός Παιδείας Ακ. Κακλαμάνης δήλωσε χτες ότι «ο πρεσβευτής της Ελλάδας στη Βόννη έκανε διάβημα στο υπουργείο Παιδείας της Εσθας. Οι Γερμανοί είναι γονείς ότι εμμένουν στη στάση τους, για τον πρόσθετο λόγο ότι στη Γερμανία η δημοτική εκπαίδευση είναι 10 χρόνια. Αλλά πρόβλημα είναι ότι στη Γερμανία είναι υποχρεωτική η φοίτηση σε δημόσιο σχολείο. Όταν από 13 χρόνια ιδρύθηκε το σχολείο της Εσθας, άρχισε να λειτουργεί σαν ιδιωτικό».

το μεταξύ απεργίες διακόπηκαν στη γερμανική στάση Συγκεκριμένα, την περασμένη βράδυ ο υπουργός Παιδείας τοπικής κυβέρνησης κ.

ΠΙΝΑΚΑΣ : 18.

ΟΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ, ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΡΟΒΛ.

Πηγή: Ζωγράφου Α. 1982 σελ. 252

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Akpınar / Blasco / Vink "Pädagogische Arbeit mit Ausländischen Kinder Und Jugendlichen" München 1977.
2. Bakiv "Muttersprachliche Kinder in Der B. R. D.", Hamburg 1985.
3. Gaidanidis S. "Sozialstrugguren Und Auslander Probleme", München 1983.
4. Damanakis "Sozialisations probleme Der Griechischen Gastarbeiter In Grund - Hayptschulen Des Bundeslandes Nordrhein-Westfahlen", Kastellau / Hunsruck 1978.
5. Eidenneier "Sprachvergleich Griechisch - Deutsch", Dusseldorf 1976.
6. Eidenneier "Zum Problem Der Schlbildung Fur Griechische Kinder in Der B. R. D." in : Deutsch Lernen 1/76.
7. Zografou Andreas "Zwischen Zwei Kulturen - Griechische Kinder In Der B. R. D.", Frankfurt 1982.
8. Initiativ Gruppen. Betr. "Auslandischer Kinder Arbeit Mit Auslandischer Kinder. Erfahrungen - Anregungen - Information", München 1982.
9. Κασιμάτη Κούλα "Μετανάστευση Παλινοόστηση. Η προβληματική της δεύτερης γενιάς" ΕΚΚΕ Αθήνα 1984.

10. Kischkewitz / Reuter "Bildungs Politic Zweiter Klasse", Frankfurt 1980.
11. Ligouros "Familien Zwischen Zwei Kulturen Eine Untrsuchung Zum Soziokulturellen Wandel Griechischer Familien in Der B. R. D. ", Frankfurt 1981.
12. Maier "Gastarbeiter oder Einwanderer?" Frankfurt - Wien - Berlin.
13. Mainhardt "Turken Raus! Oder Fertigt Den Sozialen Frieden", Hamburg 1984.
14. Radisoglou "Zweisprachlichlichkeit Griechischer Kinder", Erlangen 1984.
15. Rist "Die Ungewisse Zukunft Der Gastarbeiter", Stuttgart 1980.
16. Reuter "Bildungs Potitig Zweiter Klasse? Ausländische Kinder In Schulsystem In Der B. R. D.", 1980.
17. Σαββίδης Γ. "Σχολικό Πρόβλημα των Αλλοδαπών στην Ο.Γ." Θεσ/νίκη 1976.
18. Sawvidis G. "Zum problem der Gastarbeiter Kinder in der b.r.d." wien - Munchen 1975.
19. Schrader "Die Zweite Generation Sozialisation Und Akkulturation Ausländischer Kinder In Der B.R.D."
20. Tsiplitaris A. "Gastarbeiter Kinder in Der B.R.D. Am Beispiel Griechischer Kinder", 1982.

21. Φραγκούλης Κων/νος "Οικογένειες Αλλοδαπών εργαζομένων στην Ο.Γ.
Σχολικό Πρόβλημα", Αθήνα 1983.

22. Frieberg - Hohmann "Schulpflicht Und Schulrecht. Die situation In Den
Einzeien Bundeslandern, In : Hohmann M. Unterricht Mit
Auslandische Kinder" Dusseldorf 1976.

ΑΛΛΑ ΕΝΤΥΠΑ

1. Ελληνικό Προξενείο Μονάχου

α. Σύμβουλος Δημ. Εκπαίδευσης Ελληνοπαίδων Βαυαρίας :

1. Αρ.θ. Πρωτ Φ. 1465/26.5.1982
2. Αρ.θ. Πρωτ Φ. 211/31.5.1983
3. Αρ.θ. Πρωτ Φ. 9/1143/17.5.1985
4. Αρ.θ. Πρωτ Φ. 75.1/ΕΜΠ 48/12.11.1985

β. Σύμβουλος Μεσ. Εκπαίδευσης Ελληνοπαίδων Βαυαρίας :

1. Αρ.θ. Πρωτ 1744/7.11.85
2. Αρ.θ. Πρωτ 233/4.2.86
3. Αρ.θ. Πρωτ 483/21.4.88

2. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Ελλάδας, Δ/νση Ε.Ε.Ε.

Τμήμα Β'

1. Αρ.θ. Πρωτ Φ. 821.4/422/21/4614/10.12.82
2. Αρ.θ. Πρωτ Φ. 860/21/2206/30.5.83

3. BAYERISCHES STAATMIMISTERIUM FUR UNTERRKHT UND KULTUS.

α. NR. III A8 - 4/202 - 036/79/17.1.1980

β. NR. III B2 - 13/86 105-I/27.6.80

γ. NR. III A8 - 4/111 780/12.9.85

δ. A/11 - 5 1322 - 620 - 12/116 476/10.10.85

ε. NR. A/11 - 5 1322 - G20 - 12/13320/18.10.85

στ. NR. III A11 - 5 1320 - G20 - 12/122 3475/5.11.85

4. REGIERUNG VON OBERBAYERN

α. NR. 1/8 - 1600 α - 63/4.2.70

β. NR. 240 - 1668 - 60/21.1.77

γ. NR. 240 - 1668 - 87/21.3.78

δ. NR. 513 - 29.1.85

5. AMTSBLATT DER BAYERISCHEN STAATSMINISTERIUM FÜR UNTERRICHT UND KUL
(NR 11 + 12 / 13-8-1976 TEIL I)

6. BESCHLUSSE DER KULTUSMINISTERKONFERENZ (Ελληνικά Σ.Υ.Π.) VON

7. BAYERISCHES STAATS MINISTERIUM FÜR ARBEIT UND SOZIALORDNUNG -
BESCHLUSSE 1984.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

1. SUDDEUTSCHE ZEITUNG (5.2.)

από 28/02/1979, 3-4/03/1979, 5-6/12/1979

6-7/7/1985, 5/5/1988

2. FRANKFURTER RUNDSCHAU από 02/04/1977

3. ΕΞΟΡΜΗΣΗ από 25-12-1980

